

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ, ΛΑΡΙΣΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-MBA»

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΥΓΕΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΑΡΙΑ ΔΑΛΑΚΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΑΡΙΣΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

Υπεύθυνη Δήλωση

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του ΠΜΣ Πλήρους Φοίτησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας «Διοίκηση Επιχειρήσεων» έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος και το κείμενο είναι γραμμένο με τα δικά μου λόγια και δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής από τρίτες πηγές. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

Η Δηλούσα

Ευχαριστίες

Στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας και συγκεκριμένα στο Γραφείο Προμηθειών, διότι από αυτό άντλησα όλο το υλικό μέσα από την εργασιακή μου εμπειρία σε αυτό, με τις ατελείωτες εργατοώρες για την υλοποίηση διαγωνισμών, και τη συνεχή μελέτη εγκυκλίων και νόμων, πάντα για τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Επίσης Ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας, κ. Ιωάννη Παπαδημόπουλο, για τη συμβολή του στην προσπάθειά μου καθ' όλη τη διάρκεια αυτής.

Τέλος τις μεγαλύτερες ευχαριστίες στην οικογένειά μου, τον σύζυγό μου Δημήτρη και τη μητέρα μου για την υπομονή που έδειξαν προκειμένου να ολοκληρώσω τη συγκεκριμένη προσπάθεια. Χωρίς αυτούς και την αμέριστη συμπαράστασή τους, δεν θα ήταν εφικτή η επιτυχής ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

Αφιερωμένη στα παιδιά μου, Ζωή και Αντώνη που έδειξαν τρομερή κατανόηση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών και η συμβολή των πρόσφατων νομοθετικών εξελίξεων στην αντιμετώπιση της κρίσης του Covid-19 στις Υπηρεσίες Υγείας.

Ειδικότερα οι επιμέρους ερευνητικοί στόχοι της διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και καινοτομίας της εφαρμογής του νόμου 4412/2016 στους φορείς υπηρεσιών υγείας για τις διαδικασίες προμηθειών και υπηρεσιών, τα τυχόν προβλήματά του καθώς και η αναγκαιότητα των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου για την αντιμετώπιση της κρίσης του Covid-19 στους αντίστοιχους φορείς.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που εξετάζονται είναι ποιοι/ποια παράγοντες – στοιχεία σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα, καινοτομία, προβλήματα της εφαρμογής του νόμου και εάν οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ήταν απαραίτητες και σε ποιο βαθμό για την αποφυγή της κρίσης του κορωνοϊού.

Τον πληθυσμό της έρευνας αποτελούν δύο (2) δημόσια Ελληνικά Νοσοκομεία του Νομού Λάρισας, το Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας «Κουτλιμπάνειο και Τριανταφύλλειο», το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας και η 5η Υγειονομική Περιφέρεια με έδρα το Μεζούρλο Λάρισας. Τα στοιχεία συλλέχθηκαν με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου από 62 απασχολούμενους/ες σε τομείς που διαχειρίζονται δημόσιες συμβάσεις στους αντίστοιχους φορείς. Οι ερωτήσεις είχαν σκοπό την άντληση απόψεων, σκέψεων και εμπειριών των εμπλεκόμενων στη διαχείριση δημοσίων συμβάσεων ώστε να είναι εφικτή μια γενική αντίληψη για την αποτελεσματικότητα του νόμου περί προμηθειών και υπηρεσιών καθώς και της αναγκαιότητας των πράξεων νομοθετικού περιεχομένου σε περιόδους κρίσεων.

Από την έρευνα προέκυψε πως η αποτελεσματικότητα του νόμου σχετίζεται με την επιμόρφωση/εκπαίδευση του προσωπικού, τη γνώση του νόμου και την αφομοίωσή του από τους χρήστες καθώς και τη σαφήνειά του και τη νομική πληρότητα. Άμεση επίσης σχέση έχει η αύξηση του ανταγωνισμού, η διαφάνεια και η μείωση της γραφειοκρατίας.

Η καινοτομία του επικεντρώνεται κυρίως στην εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, τη χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ το οποίο συμβάλει σημαντικά στην απλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών, την εφαρμογή του Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ., τη Διαύγεια, το ΕΕΕΣ

ή/και το ΤΕΥΔ και στην ίδρυση της ΑΕΠΠ η οποία εξασφαλίζει αμεροληψία στην εξέταση προδικαστικών προσφυγών.

Τα προβλήματα οφείλονται κυρίως στην πληθώρα των άρθρων που απαρτίζουν το νόμο, την πολυπλοκότητά του και τη δυσκολία εκμάθησής του. Η έρευνα έδειξε πως υπάρχει δυσκολία στην εφαρμογή του λόγω σημαντικής έλλειψης επιμόρφωσης του προσωπικού και μη έκδοσης των απαιτούμενων Π.Δ. και Υ.Α. και των ασαφειών που περιέχει.

Οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ήταν άκρως απαραίτητες και αναγκαίες για την επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών λόγω της ραγδαίας εξέλιξης της πανδημίας του Covid-19.

Για την καλύτερη αποτελεσματικότητα του θεσμικού πλαισίου θα πρέπει οι αρμόδιοι κεντρικοί φορείς να δημιουργήσουν μηχανισμούς εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου, να πραγματοποιήσουν πλήρης εκπαίδευση του εμπλεκόμενου ανθρώπινου δυναμικού στις δημόσιες συμβάσεις και να εξασφαλίσουν την διαλειτουργικότητα των συστημάτων με τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Λέξεις - Κλειδιά

Δημόσιες συμβάσεις, Ν. 4412/2016, Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the implementation of the institutional framework of Public Procurement and Services and the contribution of the recent legislative developments in the management of the crisis of Covid-19 in the Health Services.

The individual research objectives of this research in particular, is to investigate the effectiveness and the innovation of the implementation of the 4412/2016 law in the health care for public procurement providers and the service procedures, for the by any chance problems and the need for Legislative Acts in the management of the crisis of Covid-19 to the corresponding providers.

The research questions which are examined are the following: which factors are relevant to the effectiveness, to the innovation, to the law enforcement problems and whether the Legislative Acts were necessary and to what extent so as to avoid the coronavirus crisis.

This research consists of two (2) public Greek Hospitals of the prefecture of Larissa, the General Hospital of Larissa "Koutlimpanio and Triantafillio", the University Hospital of Larissa and the 5th Health District based in Mezourlo, Larissa. The data were collected by filling in a questionnaire from 62 employees working in public procurement in these providers. Questions were intended to collect opinions, thoughts and experiences of the involved people in the management of public procurement, so as to provide a general understanding of the effectiveness of law on public procurement and services as well as the necessity of legislative acts in the periods of crisis.

From this research it was concluded that the effectiveness of the law is related to the training/education of the staff, the knowledge of the law and its assimilation by the users as well as its clarity and legal completeness. In addition, the increasing competition, the transparency and the reducing bureaucracy are also closely associated.

Its innovation is focused mostly on the use of new information systems, the use of National Electronic Public Procurement System which significantly contributes to the simplification of the tender procedures, the application of Central Electronic Register of Public Procurement, Clarity, the European Single Procurement Document (ESPD) and in the establishment of Independent Authority for Preliminary Appeals which ensures impartiality in the examination of preliminary appeals.

Problems are mainly due to the numerous articles which make up the law, its complexity and its difficulty in learning it. The research has shown that there is difficulty in its implementation because of a significant lack of staff training and non-issuance of the required presidential decree and decisions of ministries and its ambiguities that the law contains.

The Legislative Acts were extremely necessary for the implementation of public procurement and services due to the rapid evolution of the Covid-19 pandemic.

For the best efficiency of the national law, the responsible central Authorities should create mechanisms for the implementation of the law, to carry out training of the staff involved in the public procurement and to ensure the interoperability of the systems with the bodies of the wider public sector.

Key words

Public procurements, Law 4412/2016, National Electronic Public Procurement System, Legislative Acts, Central Electronic Register of Public Procurement.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT.....	6
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ	12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: ΕΝΝΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	16
1.1. Δημόσια Σύμβαση.....	16
1.2. Δημόσια Σύμβαση Προμηθειών	18
1.3. Δημόσια Σύμβαση Υπηρεσιών.....	19
1.4. Η σπουδαιότητα των Δημοσίων Συμβάσεων στην Οικονομία	20
1.5. Βασικές Αρχές Κοινοτικού Δικαίου των Δημοσίων Συμβάσεων	20
1.5.1. Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων.....	21
1.5.2. Η αρχή της διαφάνειας.....	21
1.5.3. Η αρχή της αναλογικότητας.....	22
1.5.4. Η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας.....	22
1.5.5. Η αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων.....	23
1.5.6. Η αρχή της ασφάλειας δικαίου	23
1.5.7. Η αρχή της ισοδυναμίας ή της αμοιβαίας αναγνώρισης.....	24
1.5.8. Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους φορείς.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	25
2.1. Προηγούμενη ανασκόπηση περί Δημοσίων Συμβάσεων.....	25
2.2. Ο Νόμος 4412/2016	27
2.2.1. Οι σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις του Ν. 4412/2016	28
2.2.2. Κατώτατα όρια Ν. 4412/2016	31
2.2.3. Διαδικασίες Ανάθεσης.....	32
2.2.3.1. Ανοικτή Διαδικασία.....	32
2.2.3.2. Κλειστή Διαδικασία.....	33
2.2.3.3. Συνοπτικός Διαγωνισμός.....	33
2.2.3.4. Απευθείας Ανάθεση.....	34
2.2.3.5. Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση	34
2.2.3.6. Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση	35
2.2.4. Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων.....	36
2.2.5. Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων	39
2.2.6. Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών.....	42
2.2.7. Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων	45

2.2.8.	<i>Τεχνικές Προδιαγραφές</i>	49
2.2.9.	<i>Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ και ΤΕΥΔ)</i>	50
2.2.10.	<i>Κριτήρια Ανάθεσης</i>	52
2.2.11.	<i>Υλοποίηση Διαγωνιστικής Διαδικασίας</i>	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ		58
3.1.	Άμεσα μέτρα περιορισμού μετάδοσης του Κορωνοϊού.....	58
3.2.	Ο ρόλος του ΚΕ.ΣΥ.ΠΕ. στη σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων.....	62
3.3.	Δημόσιες Συμβάσεις Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού και Υπηρεσιών.....	63
3.4.	Ειδική διαχείριση και αντιμετώπιση Δημοσίων Συμβάσεων στο πλαίσιο περιορισμού του COVID-19.....	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ – ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ		69
4.1.	Προβλήματα εφαρμογής του Ν. 4412/2016 στα δημόσια νοσοκομεία.....	69
4.2.	Ελεγκτικές Αρμοδιότητες.....	74
4.3.	Επικείμενες Αλλαγές.....	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ		78
5.1.	Αντικείμενο, σκοπός – Ερευνητικά ερωτήματα.....	78
5.2.	Μεθοδολογία Ανάλυσης.....	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		81
6.1.	Δείκτης αξιοπιστίας της έρευνας.....	81
6.2.	Περιγραφή δημογραφικών στοιχείων.....	82
6.3.	Επιμόρφωση Προσωπικού.....	85
6.4.	Αποτελεσματικότητα του Ν.4412/2016.....	87
6.5.	Καινοτομία του Ν. 4412/2016.....	92
6.6.	ΟΙ Π.Ν.Π. την περίοδο της πανδημίας και η αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού.....	97
6.7.	Προβλήματα του Ν. 4412/2016.....	104
6.8.	Διαδικασίες Δημοσίων Συμβάσεων.....	113
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ		118
7.1.	Συμπεράσματα.....	118
7.2.	Προτάσεις.....	122
7.3.	Προτάσεις για σχετικές δράσεις της πολιτείας.....	123
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		125
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ		135
	Ερωτηματολόγιο.....	135

Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα. 6.1	Δημογραφικά Στοιχεία_Φύλο.....	82
Γράφημα. 6.2	Δημογραφικά Στοιχεία_Ηλικία	83
Γράφημα. 6.3	Δημογραφικά Στοιχεία_Οικογενειακή Κατάσταση	84
Γράφημα. 6.4	Δημογραφικά Στοιχεία_Επίπεδο Εκπαίδευσης.....	84
Γράφημα. 6.5	Δημογραφικά Στοιχεία_Επίπεδο Εκπαίδευσης.....	85
Γράφημα. 6.6	Επιμόρφωση.....	86
Γράφημα. 6.6	Προσωπική Επιμόρφωση	86
Γράφημα. 6.7	Εργασιακή Εμπειρία.....	87
Γράφημα. 6.8	Διαγωνιστικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση του covid-19.	100
Γράφημα. 6.9	Προβλήματα κατά την εφαρμογή της ΠΝΠ.	102
Γράφημα. 6.10	Διαγωνιστικές διαδικασίες κάτω των ορίων για την αντιμετώπιση του Covid-19.	103
Γράφημα. 6.11	Διαγωνιστικές διαδικασίες.	113

Ευρετήριο Εικόνων

Εικόνα 2.1.	Ιστοσελίδα του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (promitheus.gov.gr).....	37
Εικόνα 2.2.	Είσοδος στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (promitheus.gov.gr)	37
Εικόνα 2.3.	Είσοδος στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ από Αναθέτουσα Αρχή (promitheus.gov.gr)	38
Εικόνα 2.4.	Είσοδος στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. (promitheus.gov.gr).....	40
Εικόνα 2.5.	Καταχώρηση Δημόσιας Σύμβασης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. (promitheus.gov.gr)	41

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 2.1	Συγκεντρωτικά Στοιχεία συμβάσεων ετών 2017-2019	47
Πίνακας 2.2	Στοιχεία Δημοσίων Συμβάσεων όλων των Νοσοκομείων της Χώρας	48
Πίνακας 2.3	Στοιχεία Δημοσίων Συμβάσεων των δύο Νοσοκομείων της Λάρισας	48
Πίνακας 6.1.	Δείκτης αξιοπιστίας της έρευνας.....	81
Πίνακας 6.2.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.1 και της ερώτησης Α.6.....	88
Πίνακας 6.3.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.2 και της ερώτησης Β.4.	89
Πίνακας 6.4.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.3 και της ερώτησης Β.1.	90
Πίνακας 6.5.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.4 και της ερώτησης Β.4.	90
Πίνακας 6.6.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.6 και της ερώτησης Β.4.	91
Πίνακας 6.7.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.11 και της ερώτησης Α.6.....	92
Πίνακας 6.8.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.4 και της ερώτησης Γ.11.	93
Πίνακας 6.9.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.4 και της ερώτησης Α.2.....	94
Πίνακας 6.10.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.5 και της ερώτησης Γ.12.	95
Πίνακας 6.11.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.6 και της ερώτησης Β.1.....	96
Πίνακας 6.12.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.6 και της ερώτησης Γ.6.	97
Πίνακας 6.13.	Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Ε.4 και της ερώτησης Β.1.	99

Πίνακας 6.14. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Ε.6 και της ερώτησης Α.1.....	101
Πίνακας 6.15. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.3 και της ερώτησης Η.4.	105
Πίνακας 6.16. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.8 και της ερώτησης Α.6.	107
Πίνακας 6.17. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.9 και της ερώτησης Ε.4.....	108
Πίνακας 6.18. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.11 και της ερώτησης Η.1.	109
Πίνακας 6.19. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.11 και της ερώτησης Γ.3.	110
Πίνακας 6.20. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.12 και της ερώτησης Δ.2.....	111
Πίνακας 6.21. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.14 και της ερώτησης Α.6.	112
Πίνακας 6.22. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Ι.2 και της ερώτησης Δ.1.	115
Πίνακας 6.23. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.1 και της ερώτησης Δ.1.....	116
Πίνακας 6.24. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.3 και της ερώτησης Δ.1.....	117

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

Α.Α.	:	Αναθέτουσα Αρχή
ΑΔΑΜ	:	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου
ΑΕγχΠ	:	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΕΙΠΠ	:	Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών
ΓΠΠΣ	:	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΔΕΚ	:	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Δ.Σ.	:	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΑΑΔΗΣΥ	:	Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
Ε.Ε.	:	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕΣ	:	Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης
ΕΚΑΠΥ	:	Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας
Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ	:	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΣΥ	:	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Κ.Α.Α.	:	Κεντρική Αρχή Αγορών
ΚΕ.Σ.Υ.Π.Ε	:	Κεντρικό Συμβούλιο των Υγειονομικών Περιφερειών
Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.	:	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων
ΚΥΑ	:	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΑΠ	:	Μέσα Ατομικής Προστασίας
ΜΑΦ	:	Μονάδα Αυξημένης Φροντίδας
ΜΕΘ	:	Μονάδα Εντατικής Θεραπείας
ΜΜΕ	:	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΝΠΙΔ	:	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΝΠΙΔΔ	:	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΟΤΑ	:	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Π.Δ.	:	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΟΕ	:	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
ΠΝΠ	:	Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου
ΣΕΠΕ	:	Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
ΣΛΕΕ	:	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΤΕΥΔ	:	Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης
ΥΑ	:	Υπουργική Απόφαση
ΥΠΕ	:	Υγειονομική Περιφέρεια
GPA	:	Agreement on Government Procurement

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο πεδίο απέναντι στο φαινόμενο της αποδυνάμωσης του κανόνα δικαίου και στην ανάγκη για εννοιολογική και θεσμική θωράκιση ως μέσο αντιστάθμισης (Μουκίου, 2018). Οι δημόσιες συμβάσεις έχουν άμεση σχέση με το διεθνές εμπόριο και την ανάπτυξή του, τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς αλλά και σε εθνικό επίπεδο με τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και την ορθή διαχείριση των δημόσιων δαπανών. Αποτελούν βασικό παράγοντα για τη χάραξη στρατηγικής της χώρας, οι οποίες οδηγούν σε νομοθετικές μεταρρυθμίσεις προς υιοθέτηση νέων τεχνολογικών μεθόδων και εργαλείων για διασφάλιση της διαφάνειας, εξοικονόμησης πόρων, ισότητας και καταπολέμησης της διαφθοράς.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της αποτελεσματικότητας και της καινοτομίας του νόμου 4412/2016 στις δημόσιες συμβάσεις, τα προβλήματα που δημιουργούνται κατά την εφαρμογή του και η σπουδαιότητα και αναγκαιότητα των πρόσφατων Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου για την αντιμετώπιση της κρίσης του Covid-19.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας επιχειρείται ένας εννοιολογικός προσδιορισμός της δημόσιας σύμβασης. Προσδιορίζεται ο ορισμός τη δημόσιας σύμβασης, της σύμβασης προμηθειών και υπηρεσιών και αναλύεται η σπουδαιότητα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελληνική οικονομία. Στη συνέχεια αποτυπώνονται οι βασικές αρχές κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Πραγματοποιείται η ανασκόπηση του προηγούμενου θεσμικού πλαισίου και γίνεται σαφή αναφορά στο νόμο 4412/2016, τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις του και τις διαδικασίες ανάθεσης. Ακολουθεί η παρουσίαση της λειτουργίας και της σημασίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων, του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων, του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης και του ΤΕΥΔ και της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών. Στη συνέχεια περιγράφεται η σημασία των τεχνικών προδιαγραφών, των κριτηρίων ανάθεσης, παρουσιάζονται τα στάδια της υλοποίησης της διαγωνιστικής διαδικασίας και αναφέρεται η σημασία της σύστασης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται οι πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού στη χώρα μας. Ειδικότερα αναφέρονται τα άμεσα

μέτρα που πάρθηκαν προκειμένου να περιοριστεί η μετάδοση του covid-19 μέσω σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμήθειας αναλώσιμου υγειονομικού υλικού με την εφαρμογή Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου και ο ρόλος του ΚΕ.ΣΥ.ΠΕ. στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων για τον covid-19. Περιγράφεται η διαδικασία προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και υπηρεσιών και η ειδική διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων για τον covid-19 με την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα προβλήματα που παρουσιάζονται με την εφαρμογή του νόμου 4412/2016 στα δημόσια νοσοκομεία και οι ασκούμενες ελεγκτικές αρμοδιότητες.

Στο πέμπτο κεφάλαιο περιγράφεται η έρευνα με αναφορά στην επιλεγμένη μεθοδολογία, το αντικείμενο της έρευνας, το σκοπό, τα ερευνητικά ερωτήματα και η μεθοδολογία ανάλυσης. Επίσης αναλύονται συσχετίσεις βασικών μεταβλητών για τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητας και της καινοτομίας του νόμου, τα προβλήματα που παρουσιάζει και την αναγκαιότητα των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού.

Στο έβδομο κεφάλαιο περιλαμβάνονται τα συμπεράσματα, η σύνθεση των αποτελεσμάτων και η σύνδεσή τους με τους ερευνητικούς στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας, καταλήγοντας στη διατύπωση προτάσεων και δράσεων που πρέπει να λάβει η Πολιτεία. Ακολουθεί η παράθεση της βιβλιογραφίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: ΕΝΝΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1.1. Δημόσια Σύμβαση

Η τεχνολογική εξέλιξη και η παγκοσμιοποίηση είχαν σημαντική επίδραση στις Δημόσιες Συμβάσεις. Οι αλλαγές που σημειώθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνέβαλαν καθοριστικά στην λήψη αποφάσεων και δράσεων με στόχο την οικονομική ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα, αλληλεγγύη, βιωσιμότητα και ασφάλεια.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (COM(2017) 572) σημαντικές δημόσιες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιστοιχούν στο 14% του ΑΕγχΠ της, οι οποίες υλοποιούνται με δημόσιες συμβάσεις (προμηθειών και υπηρεσιών) αποτελώντας θεμελιώδη βάση στην επενδυτική στρατηγική και ανάπτυξη. Ταυτόχρονα σε παγκόσμιο επίπεδο η απελευθέρωση της αγοράς, οδήγησε στη θέσπιση νέων κανόνων και εργαλείων για τις δημόσιες συμβάσεις για την εξασφάλιση του ανταγωνισμού και τη διασφάλιση του δημοσίου χρήματος με απώτερο σκοπό τη δημιουργία βιώσιμης και ανταγωνιστικής οικονομίας με περισσότερη συμμετοχή των επιχειρήσεων.

Η συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις (GPA) αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή ενός αυστηρού νομοθετικού πλαισίου σε διεθνές, ευρωπαϊκό αλλά και εθνικό επίπεδο. Οι σχετικές συζητήσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΠΟΕ για την εξεύρεση μιας συμφωνίας σχετικά με το εμπόριο και ενός δεσμευτικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις το 1994. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ το 1996 για τα μέλη που υπέγραψαν τη συμφωνία, δημιουργώντας νομικές δεσμεύσεις. Στην μετέπειτα τροποποίηση του Πρωτοκόλλου της συμφωνίας (GPA) στις 13/03/2012 υπάρχουν γενικοί κανόνες περί μη διάκρισης και διαφάνειας. (Μουκίου, 2018).

Η Οδηγία 2014/24/ΕΕ της οποίας οι διατάξεις της εφαρμόζονται με το Ν. 4412/2016 ορίζει πως *«δημόσιες συμβάσεις είναι οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών»*. Είναι δηλαδή αμφοτεροβαρής σύμβαση. Βάση του ορισμού που δίνει η Αγαλλοπούλου, (2012) η αμφοτεροβαρής σύμβαση δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις υπέρ και σε βάρος των συμβαλλόμενων μερών. Από τη μια πλευρά η αναθέτουσα αρχή καταβάλλει χρηματική αμοιβή και ο οικονομικός φορέας προσφέρει το προϊόν ή την υπηρεσία. Το οικονομικό

αντάλλαγμα της σύμβασης πρέπει να ορίζεται ρητά. Επίσης το γραπτό κείμενο της σύμβασης αποτελεί αποδεικτικό χαρακτήρα.

Η Αναθέτουσα Αρχή είναι το Κράτος, οι ΟΤΑ, τα ΝΠΔΔ ή οι ενώσεις από μια ή και περισσότερες από αυτές ή τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου.

Οι Αναθέτοντες φορείς είναι οι φορείς που λειτουργούν ως αναθέτουσες αρχές ή είναι δημόσιες επιχειρήσεις και ασκούν δραστηριότητες με α) Φυσικό Αέριο και θερμότητα β) Ηλεκτρισμό, γ) Υδωρ, δ) Μεταφορικές Υπηρεσίες, ε) Λιμάνια - αεροδρόμια και ε) Ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου είναι οι οργανισμοί οι οποίοι πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Να έχουν συγκροτηθεί για ένα εξειδικευμένο σκοπό προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες γενικού συμφέροντος και επιπλέον δεν έχουν εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα.

Οι εν λόγω ανάγκες έχουν άμεση σχέση με τη δημόσια υγεία, την τάξη και την τήρηση των κρατικών θεσμών και σχετίζονται με την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

- Να υφίστανται ως νομική προσωπικότητα. Αυτό αιτιολογείται με βάση το κοινοτικό δίκαιο, και όχι το εθνικό δίκαιο το οποίο ορίζει περιορισμένα κριτήρια. Εκείνο που προσπαθεί να προσδώσει ο νομοθέτης του κοινοτικού δικαίου είναι η προσκόλληση των συγκεκριμένων αναθετόνων φορέων στο Κράτος λόγω του τομέα δραστηριότητάς τους κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Η νομική προσωπικότητα υφίσταται, στην περίπτωση που μια αναθέτουσα αρχή συνάπτει σύμβαση με την επωνυμία της για λογαριασμό της και ταυτόχρονα της δύναται η δυνατότητα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο να διεξάγει τη διαδικασία ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης (Τροβά και Σκουρής, 2009).

- Το μεγαλύτερο ποσοστό χρηματοδότησης να προέρχεται από το Κράτος, τους ΟΤΑ ή Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου ή η διαχείρισή τους ελέγχεται από τους προαναφερθείσες οργανισμούς ή διαθέτουν συμβούλιο λήψης αποφάσεων όπου το μεγαλύτερο από το 50% των μελών του διορίζεται από το Κράτος ή τους ΟΤΑ ή τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου.

- Να καλύπτουν ανάγκες γενικού κοινωνικού συνόλου, όπου συνδέονται άμεσα με τους κρατικούς θεσμούς και τη δημόσια τάξη.

Η εφαρμογή των αρχών αγοράς στις δημόσιες συμβάσεις διασφαλίζει τη βέλτιστη κατανομή των χρηματοοικονομικών πόρων και την ορθολογικότερη χρήση των δημοσίων δαπανών, καθώς οι δημόσιες αναθέτουσες αρχές προμηθεύονται ποιο ποιοτικά προϊόντα με χαμηλότερη τιμή λόγω του αυξανόμενου ανταγωνισμού (Maciejewski, Ratcliff & Næss, 2020). Το ίδιο ισχύει και για τις υπηρεσίες. Άμεση απόρροια αυτού είναι η ανταγωνιστικότητα των εταιρειών τόσο σε εθνικό, ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και διεθνές επίπεδο με την ενίσχυση της διαφάνειας, της αποδοτικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της εξάλειψης του κινδύνου της διαφθοράς.

1.2. Δημόσια Σύμβαση Προμηθειών

Δημόσια Σύμβαση Προμηθειών είναι η σύμβαση που έχει ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, την αγορά, τη μίσθωση – πώληση ή τη μίσθωση, με ή δίχως δικαίωμα αγοράς προϊόντων (Ν. 4412/2016, Ράϊκος, 2019). Ο όρος συναντάται και ως σύμβαση προμηθειών.

Η δημόσια σύμβαση προμηθειών ενδέχεται να περιλαμβάνει και υπηρεσίες/εργασίες (π.χ. συντήρηση μηχανημάτων), θεωρείται όμως ως προμήθεια εφόσον η αξία της προμήθειας είναι μεγαλύτερη από αυτή των υπηρεσιών/εργασιών.

Με τη σύναψη της σχετικής σύμβασης δίνεται το δικαίωμα στον “οικονομικό φορέα”, ιδιώτη ή φορέα του Δημοσίου (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ) να εκτελέσει τη σύμβαση συνήθως σε προϊόντα (π.χ. αναλώσιμα υλικά) καθώς και κεφαλαιουχικό εξοπλισμό (π.χ. ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό).

Οικονομικός φορέας ορίζεται κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή ΝΠΔΔ ή ένωση αυτών που προσφέρει προμήθεια υλικών ή και υπηρεσίες.

Οι συμβάσεις προμηθειών μπορεί να είναι και μεικτές, (προμήθεια και υπηρεσία). Στην προκειμένη περίπτωση το κύριο αντικείμενο καθορίζεται από το ύψος της εκτιμώμενης αξίας των αντίστοιχων προμηθειών ή υπηρεσιών που είναι μεγαλύτερο.

1.3. Δημόσια Σύμβαση Υπηρεσιών

Δημόσια σύμβαση υπηρεσιών σύμφωνα τον Ράϊκο (2019) είναι η σύμβαση μεταξύ του δημοσίου ή δημοσίου νομικού προσώπου ή ΝΠΔΔ (πρώτος αντισυμβαλλόμενος) και ενός οικονομικού φορέα (δεύτερος αντισυμβαλλόμενος) που παρέχει υπηρεσίες εκτέλεσης εργασιών για λογαριασμό των πρώτων αντισυμβαλλομένων ή την προσφορά προς αυτούς συνόλου άυλων αγαθών ή δραστηριοτήτων με τη μορφή ολοκληρωμένου έργου, οι οποίες εντάσσονται στον τριτογενή τομέα.

Σύμφωνα με το ν. 4412/2016 αρθ. 2 παρ. 9, δημόσια σύμβαση υπηρεσιών είναι η σύμβαση που έχει αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών εκτός από τις υπηρεσίες εκείνες που συνιστούν αντικείμενο σύμβασης δημόσιου έργου.

Οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών διακρίνονται σε:

- Δημόσιες συμβάσεις που έχουν αντικείμενο την υλοποίηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σύμφωνα με την περ. α της παρ. 9 του Ν. 4412/2016, όταν αυτές δεν υλοποιούνται και δεν παρέχονται οι υπηρεσίες από την Αναθέτουσα Αρχή.
- Δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών, οι οποίες έχουν αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών εκτός των προαναφερθέντων, και περιλαμβάνουν τις συμβουλευτικές υπηρεσίες (οικονομικές μελέτες, περιβαλλοντικές μελέτες, μελέτες οργάνωσης, κοινωνικές μελέτες, μελέτες επιχειρησιακής έρευνας και μελέτες συστημάτων πληροφορικής εκτός εάν έχουν σχέση με δημόσιο έργο ή δημόσιες συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Βασική προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό μιας δημόσιας ως δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών είναι η αντιπαροχή που καταβάλλεται κατ' ευθείαν από την αναθέτουσα αρχή σε αυτόν που παρέχει τις υπηρεσίες (ΔΕΚ, C-458/03). Σύμφωνα με τον Ράϊκο, (2019), μια δημόσια σύμβαση θεωρείται σύμβαση υπηρεσιών όταν ισχύουν τα ανωτέρω ή όταν τα έσοδα που αναμένει ο αντισυμβαλλόμενος από την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας είναι συνάρτηση του επιχειρηματικού κινδύνου που αναλαμβάνει με την υπογραφή της σύμβασης.

1.4. Η σπουδαιότητα των Δημοσίων Συμβάσεων στην Οικονομία

Οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών παίζουν σημαντικό ρόλο στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα για την οικονομία τους. Υπολογίζεται πως οι δημόσιες συμβάσεις καταλαμβάνουν τον 16% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πριν την αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου μόνο το 2% αυτών των συμβάσεων είχαν ανατεθεί σε αλλοδαπές εταιρείες (Maciejewski, Ratcliff & Næss, 2020). Η έλλειψη ανοικτού ανταγωνισμού εμπόδιζε την αγορά, με άμεση συνέπεια την αύξηση του κόστους για τις αναθέτουσες αρχές και την παρεμπόδιση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας.

Σύμφωνα με την Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις μπορεί να επιτευχθεί οικονομία κλίμακος καθώς οι διαγωνιστικές διαδικασίες θα επιτυγχάνουν ένα καλύτερο, ανοικτό και πιο αξιοκρατικό ανταγωνισμό. Αυτό θα πραγματοποιηθεί με την αλλαγή κριτηρίου κατακύρωσης από τη χαμηλότερη τιμή, στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά που περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής με άμεσο αποτέλεσμα την πιο ορθή και άρτια εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και την αποφυγή επιπρόσθετων οικονομικών επιβαρύνσεων στον Έλληνα πολίτη.

Η χρήση των νέων αρχών και κανόνων του θεσμικού πλαισίου διασφαλίζει την καλύτερη χρήση του προϋπολογισμού των φορέων και την ορθότερη κατανομή οικονομικών πόρων καθώς οι αναθέτουσες αρχές είναι σε θέση να εξασφαλίσουν ποιοτικότερα προϊόντα και υπηρεσίες λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού. Η εισαγωγή του κριτηρίου βαθμολόγησης προάγει τον ανταγωνισμό των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και ενισχύει τη διαφάνεια, την δίκαιη/ίση μεταχείριση καθώς και την αποτελεσματικότητα/αποδοτικότητα εξαλείφοντας σε μεγάλο ποσοστό τη διαφθορά και την απάτη εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος.

1.5. Βασικές Αρχές Κοινοτικού Δικαίου των Δημοσίων Συμβάσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 4412/2016 οι βασικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις είναι:

1.5.1. Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης εμπεριέχεται στο άρθρο 10 της ΣΛΕΕ όπου προσδιορίστηκε και οριοθετήθηκε ως έννοια από το ΔΕΚ και συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά στην οδηγία 2004/2018.

Η συγκεκριμένη αρχή αποτελεί θεμέλιο του αποτελεσματικού και υγιούς ανταγωνισμού ως απόρροια των άρθρων 106 και 107 ΣΛΕΕ, εξασφαλίζοντας τον υγιή ανταγωνισμό της ενιαίας αγοράς, αποφεύγοντας καταστάσεις μονοπωλιακών πρακτικών (Κουτούπα, 1995).

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης πρέπει να εφαρμόζεται και να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, από τη σύναψη των όρων της πρόσκλησης/διακήρυξης μέχρι την εκτέλεση της σύμβασης.

Συνδυαστικά με την εν λόγω αρχή, η αρχή της αμεροληψίας καθιστά αναγκαία τη σαφήνεια των όρων και απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στην πρόσκληση/διακήρυξη, την πλήρη τήρηση των χρονικών προθεσμιών, την χρήση ενιαίων εγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών, τη μη αποδοχή τροποποιήσεων στις προσφορές και την αυστηρή τήρηση των εξ αρχής καθοριζόμενων κριτηρίων.

1.5.2. Η αρχή της διαφάνειας

Σύμφωνα με το Ν.3389/2005, άρθρο 9, παρ. 2 (β) «Διαφάνεια είναι η δημοσιοποίηση της Αναθέτουσας Αρχής, ότι προτίθεται να προβεί στη σύναψη σύμβασης, για να εξασφαλιστούν οι συνθήκες ανταγωνισμού χωρίς την ύπαρξη στρεβλώσεων».

Όπως αναφέρει η Γναρδέλλη, 2019, στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, η αρχή της διαφάνειας θεωρείται απόρροια της αρχής της ίσης μεταχείριση. Δυνάμει της αρχής της διαφάνειας η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξασφαλίζει υπέρ όλων των υποψηφίων αναδόχων τον απαιτούμενο βαθμό δημοσιότητας, για να είναι δυνατό το άνοιγμα της αγοράς στον ανταγωνισμό (ανοικτές διαγωνιστικές διαδικασίες) και να είναι προσιτός ο έλεγχος του αμερόληπτου χαρακτήρα των διαγωνιστικών διαδικασιών.

1.5.3. Η αρχή της αναλογικότητας

Η αρχή της αναλογικότητας εισήχθη ρητά με την κοινοτική οδηγία 24/2014/ΕΕ, παρόλο που είχε συμπεριληφθεί με την πάγια νομολογία του ΔΕΚ στις βασικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις.

Η εν λόγω αρχή έχει την έννοια ότι ένα κράτος μέλος, κατά τη διαδικασία επιλογής των προς λήψη μέτρων οφείλει να επιλέγει αυτά που δημιουργούν τα λιγότερα προβλήματα και δημιουργούν τους απειροελάχιστους περιορισμούς στην άσκηση μιας ελευθερίας, προωθώντας εκείνα που πιστεύει ότι είναι κατάλληλα και πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού (Γναρδέλλη, 2019)

Σύμφωνα με την Τροβά & Σκουρή (2009) η εν λόγω αρχή αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου που εφαρμόζεται και στις δημόσιες συμβάσεις και διέπει όχι μόνον τη συνολική δράση αλλά ακόμη και την διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών. Αποτέλεσμα αυτού είναι η υποχρέωση συμμόρφωσης των τεχνικών προδιαγραφών της αναθέτουσας αρχής, πιστοποιητικών, εγγράφων, τίτλων και λοιπών κριτηρίων για την ανάδειξη αναδόχου. Με βάση αυτά κρίθηκε επιτρεπτό από το ΔΕΚ το εύρος της θέσπισης λόγων αποκλεισμού των συμμετεχόντων στις διαγωνιστικές διαδικασίες.

1.5.4. Η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας

Ίση μεταχείριση, διαφάνεια και αμεροληψία πρέπει να διακρίνει κάθε δημόσια σύμβαση προμήθειας και υπηρεσιών από την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας έως και την παράδοση του υλικού ή του έργου/υπηρεσίας.

Σύμφωνα με τον Ράϊκο (2006), η αρχή της διοικητικής αμεροληψίας αποτελεί έκφραση του κράτους δικαίου, όπου απορρέει από το Σύνταγμα και τις καθορισμένες από αυτό εγγυήσεις υπέρ του πολίτη, τα διοικητικά όργανα, είτε μονομελή είτε συλλογικά και πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις για αμεροληψία στη λήψη αποφάσεων, για να μην δημιουργείται στον διοικούμενο η εντύπωση σχετικά με το αδιάβλητο της λαμβανόμενης διοικητικής απόφασης.

Στο εθνικό νομικό πλαίσιο η εν λόγω αρχή έχει αποτυπωθεί στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας άρθρο 7 (Ν. 2690/1999).

Η αρχή της αμεροληψίας θεωρείται από το ΔΕΚ βασικό χαρακτηριστικό της όλης διαγωνιστικής διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων, όπου η παραβίασή της έχει σημαντικές συνέπειες στη νομιμότητα της ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

1.5.5. Η αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων

Η διοίκηση κάθε φορέα στους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία κυρίως σε απορριπτικές αποφάσεις πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες και να μην αφήνουν υπόνοιες αυθαιρεσιών και αιφνιδιασμού σε βάρος των συμμετεχόντων.

Οι αποφάσεις των φορέων που σχετίζονται με την απόρριψη συμμετεχόντων σε κάποιο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας προμήθειας ή υπηρεσίας πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένες. Από την αιτιολογία πρέπει να γίνεται σαφής και μη διαφορούμενη η σκέψη της αναθέτουσας αρχής, ούτως ώστε να είναι δυνατόν από τους συμμετέχοντες να λάβουν γνώση των λόγων απόρριψης και να μπορούν να προασπίζονται τα δικαιώματά τους, έτσι ώστε να αποδειχτεί αν η εν λόγω απόφαση είναι σωστή δίνοντας στο δικαστή της χώρας το δικαίωμα να ελέγξει τη νομιμότητά της.

Σύμφωνα με το ΔΕΚ (2-10-2010), η απορριπτική απόφαση της αναθέτουσας αρχής για ένα οικονομικό φορέα θα πρέπει να προσβάλλεται με ένδικο μέσο που να δίνει τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητάς της σε σχέση με το δίκαιο της Ένωσης.

1.5.6. Η αρχή της ασφάλειας δικαίου

Η εν λόγω αρχή είναι βασική τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στις δημόσιες συμβάσεις σχετίζεται στην περίπτωση που οι φορείς πιστεύουν ότι μια μικρή παράλειψη είναι επουσιώδη και ασήμαντη, και δεν μπορούν μελλοντικά να τροποποιηθούν με αποτέλεσμα να θεωρηθεί ότι το λάθος είναι ουσιώδες και πρέπει να αποτελέσει λόγο αποκλεισμού από την εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία.

Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επιβάλλει ακόμη και στην περίπτωση της κατ' εξαίρεσης, τον μη αποκλεισμό συμμετέχοντα σε διαγωνιστική διαδικασία και να γίνονται αποδεκτά τα δικαιολογητικά που έχει υποβάλλει ακόμη και όταν εκπνεύσει η προθεσμία υποβολής τους. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που ο συμμετέχοντας έχει υποβάλλει τα

δικαιολογητικά του αλλά του λείπουν κάποια τα οποία δεν οφείλονται σε δική του υπαιτιότητα αλλά σε πταίσμα του διοικητικού οργάνου που τα εξέδωσε.

1.5.7. Η αρχή της ισοδυναμίας ή της αμοιβαίας αναγνώρισης

Η συγκεκριμένη αρχή είναι το αποτέλεσμα του ΔΕΚ (1979) και εμπεριέχεται στην κοινοτική οδηγία 2014/24/ΕΕ άρθρο 18, και αποσαφηνίζει την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων και υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας ένα κράτος μέλος θα πρέπει να δέχεται τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες από τους οικονομικούς φορείς ενός άλλου κράτους μέλους, στο βαθμό που αυτά τα υλικά/προϊόντα ή υπηρεσίες ικανοποιούν με ισοδύναμο τρόπο τους στόχους που έχει θέσει το κράτος προορισμού.

Επίσης σημαίνει πως το κράτος μέλος, στο οποίο λαμβάνει χώρα η παροχή υλικών/προϊόντων ή υπηρεσιών, θα πρέπει να αποδέχεται τις τεχνικές προδιαγραφές, τους τίτλους, τους ελέγχους, τα προσόντα καθώς και τα πιστοποιητικά που έχει θέσει το άλλο κράτος μέλος για την ανάθεση της σύμβασης.

1.5.8. Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους φορείς

Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη αρχή οι αναθέτοντες φορείς συντάσσοντας τη διακήρυξη για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, έχουν την υποχρέωση να τηρήσουν τους όρους της δίχως παρεκκλίσεις. Η τυχόν παράβαση των όρων της διακήρυξης μπορεί να οδηγήσει σε ακυρότητα των λαμβανομένων πράξεων και αποτελεσμάτων της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Η αρχή της τυπικότητας, συνεισφέρει στη διασφάλιση της διαφάνειας και στην αποφυγή αλλοίωσης των προσφορών. Επίσης εξυπηρετεί στην καλύτερη αξιολόγηση των προσφορών των διαγωνιζομένων και σε περίπτωση απόκλισης από τα κριτήρια αξιολόγησης ή τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης τίθεται εκτός διαγωνιστικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Προηγούμενη ανασκόπηση περί Δημοσίων Συμβάσεων

Οι νομοθετικές διατάξεις για τις δημόσιες συμβάσεις ήταν διάσπαρτες και κατακερματισμένες σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου 4412/2026 και υπήρξε έντονη η ανάγκη για επικαιροποίηση και εκσυγχρονισμό των διατάξεων που δεν ανταποκρινόταν πλέον στις σύγχρονες ανάγκες και τεχνικές.

Οι σημαντικότερες διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων σχετικά με την οργάνωση, διαγωνιστική διαδικασία και έλεγχο είναι οι κάτωθι:

- Ν. 2286/1995 «Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων».
- Π.Δ.370/1995 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας περί Προμηθειών στο Κοινοτικό Δίκαιο».
- Ν. 2362/1995, «Διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού περί Σύνταξης Συμβάσεων του Δημοσίου». Στα άρθρα 79 – 85 γίνεται ρητή αναφορά στις προϋποθέσεις σύναξης συμβάσεων, στον τύπο συμβάσεων, στην εκπροσώπηση το Δημοσίου, στις διαδικασίες σύναξης συμβάσεων, στη σύναξη δημόσιας σύμβασης, στις προκαταβολές και την ακυρότητα των συμβάσεων.
- Π.Δ.394/1996, «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου»
- Ν. 2522/1997, «Δικαστική Προστασία κατά το στάδιο που προηγείται της σύναξης συμβάσεως δημόσιων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με την οδηγία 89/665 Ε.Ο.Κ.».
- Ν. 3886/2010, «Δικαστική προστασία κατά τη σύναξη δημόσιων συμβάσεων – Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76)».
- Π.Δ. 38/2017, «Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών».
- Π.Δ. 39/2017, «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών».

- Π.Δ. 57/2017, «Οργανισμός της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών»
- Π.Δ. 58/2017, «Ειδικός Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών».
- Ν. 2920/2001, «Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας – Σ.Ε.Υ.Υ.Π. και άλλες διατάξεις».
- Ν. 3580/2007 (ΦΕΚ 134 Α'), «Προμήθειες Φορέων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλες διατάξεις».
- Π.Δ. 60/2007, «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών»
- Π.Δ. 118/2007, «Κανονισμός προμηθειών Δημοσίου Κ.Π.Δ.», όπου μέχρι το έτος 2016 αποτελούσε το βασικό εργαλείο εκτέλεσης και ανάθεσης προμηθειών του δημοσίου, με εξαίρεση αυτών που υπάγονταν στο Π.Δ. 60/2007.
- Ν. 4052/2012 (άρθρο 14 παρ. 7) όπου αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 3918/11 και το άρθρο 24 του Ν. 3846/2010 σχετικά με τη θεσμοθέτηση του Παρατηρητηρίου τιμών της ΕΠΥ και τη χρήση συγκριτικών τιμών για την κατακύρωση των ειδών ή και υπηρεσιών (καθαριότητα και φύλαξη).
- Ν. 4013/2011, «Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων».
- Ν. 4155/2013, «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις». Θεσμοθετούνται πλέον οι ηλεκτρονικές συμβάσεις καθώς και οι τεχνικές λεπτομέρειες λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (e-procurement).
- Ν. 4413/2016, «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις».
- Π.Δ. 80/2016, (Α'145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες», όπου απαιτείται η δέσμευση του ποσού για την διακήρυξη του διαγωνισμού.

- Ν. 4281/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις» ο οποίος θα συντελούσε στην κατάργηση της πολυνομίας, όμως καθώς οι κοινοτικές οδηγίες που αφορούσε 2004/18/ΕΚ 2004/17/ΕΚ, 2005/51/ΕΚ, 2005/75/ΕΚ και 2007/66/ΕΚ καταργήθηκαν και αντικαταστήθηκαν με τις 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Η χώρα μας δεν εναρμονίστηκε με αυτό ως όφειλε έως και 28/4/2016.

Έπειτα από συνεχείς παρατάσεις αναστολής (άρθ.37 του Ν.4320/2015, άρθ. 5 του Ν.4354/2015, άρθ. 93 του Ν.4368/2016, άρθ. 3 του Ν.4380/2016 και άρθ. 2 του Ν.4392/2016) τελικά ο νόμος καταργήθηκε, εκτός από τα άρθρα που σχετίζονται με το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ και το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. (άρθρα 134-138 και 139 και 157 για τις εγγυήσεις).

Η χώρα μας εν τέλει προχώρησε στη κατάθεση και ψήφιση νόμου για την ενσωμάτωση των νέων οδηγιών στο εθνικό πλαίσιο με το Ν. 4412/2016.

2.2. Ο Νόμος 4412/2016

Η στρατηγική στις δημόσιες συμβάσεις και η αναθεώρηση των κοινοτικών οδηγιών εντάχθηκε σε πολιτικό πρόγραμμα με στόχο τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων στην Ε.Ε., συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής “Ευρώπη 2020” για βιώσιμη, έξυπνη και ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

Η μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας αναφορικά με τις δημόσιες συμβάσεις αφορούσε μια από τις δράσεις για την ενιαία αγορά και στο πλαίσιο αυτό δημοσιεύθηκαν στις 28/3/2014 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι τρεις νέες οδηγίες: α) 2014/23/ΕΕ (L94) – συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, β) 2014/24/ΕΕ (L94) δημόσιες συμβάσεις και γ) 2014/25/ΕΕ (L94) για τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς στους εξαιρούμενους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό η Ελληνική Πολιτική Ηγεσία προέβει στην ολοκληρωτική ανατροπή και αναθεώρηση των δημοσίων συμβάσεων με την κατάθεση και ψήφιση του Ν. 4412/2016 με σκοπό όχι μόνο την ανάπτυξη ενός υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού αλλά σύμφωνα με την ΕΑΑΔΗΣΥ (2016) στην καλύτερη δημοσιονομική διαχείριση, τον εξορθολογισμό των δαπανών του κράτους, την εφαρμογή νέων πρακτικών και την δημιουργία μιας

ανταγωνιστικής αγοράς στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων ως μοχλό εκκίνησης και ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας μας και την εφαρμογή των απαραίτητων αλλαγών.

Η διάρθρωσή του είναι η κάτωθι:

Βιβλίο I (άρθ. 2-221): Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών και μελετών/έργων (προσαρμογή στην κοινοτική Οδηγία 2014/24/ΕΕ).

Βιβλίο II (αρθ. 222-338): Συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών έργων και μελετών/έργων πρώην εξαιρουμένων τομέων (προσαρμογή στην κοινοτική Οδηγία 2014/25/ΕΕ).

Βιβλίο III (αρθ. 339-344) : Διακυβέρνηση.

Βιβλίο IV (αρθ. 345-374): Έννομη προστασία κατά τη διαδικασία υλοποίησης δημόσιων συμβάσεων.

Βιβλίο V (αρθ. 375 - 379): Τελικές διατάξεις.

2.2.1. Οι σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις του Ν. 4412/2016

Ο Ν. 44212/2016 εισήγαγε νέους ορισμούς όπως του οικονομικού φορέα που αναλύθηκε ανωτέρω, η έννοια του ηλεκτρονικού μέσου, του κύκλου ζωής του προϊόντος και της καινοτομίας.

Επίσης οι Αναθέτουσες Αρχές διακρίνονται σε Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές και σε μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές (περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο). Ο σχετικός διαχωρισμός πραγματοποιήθηκε για την εφαρμογή των κατώτατων χρηματικών ορίων, τα οποία αναπροσαρμόζονται ανά δύο χρόνια.

Η διευκόλυνση πρόσβασης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στην αγορά των δημοσίων συμβάσεων με την υιοθέτηση μέτρων όπως:

- Η υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα, με την υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής να αιτιολογεί την απόφασή της περί μη κατάτμισης.
- Ο περιορισμός απαιτήσεων της οικονομικής επιφάνειας για το δικαίωμα υποβολής προσφοράς.
- Η δυνατότητα της καταβολής της αμοιβής κατευθείαν στον υπεργολάβο, εφόσον έχει καταθέσει αίτημα και έχει ήδη προβλεφθεί στη διακήρυξη.

- Η μείωση του πλήθους των απαιτούμενων εγγράφων με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης και το eCertis (σύστημα πληροφοριών που βοηθά στον έλεγχο γνησιότητας διαφόρων απαιτούμενων πιστοποιητικών που επισυνάπτονται στις διαδικασίες υλοποίησης δημόσιων συμβάσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση).
- Η εισαγωγή ενός κριτηρίου κατακύρωσης (άρθ. 86). Η έννοια της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφορά δεν αφορά μόνο το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής αλλά εισάγει και κριτήρια που στηρίζονται σε ποιοτικά χαρακτηριστικά και όχι μόνο στην οικονομικότερη τιμή.
- Η εισαγωγή νέων κριτηρίων αποκλεισμού καθώς στο άρθρο 73 και 74 προβλέπονται δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού. Αποφυγή ανάθεσης σε οικονομικούς φορείς με τελεσίδικη και όχι με αμετάκλητη δικαστική απόφαση περί μη καταδίκης συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, απάτη, δωροδοκία, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επίσης αποκλεισμού οικονομικού φορέα σε περίπτωση μη καταβολής φορολογικών και κοινωνικοασφαλιστικών υποχρεώσεων.
- Συγκρούσεις συμφερόντων (αριθ. 24). Η υποχρέωση εφαρμογής κανόνων για την αμερόληπτη και δίκαιη μεταχείριση όλων των διαγωνιζομένων και τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας (αριθ. 22 & 38). Για τους διαγωνισμούς άνω των 60.000,00€ άνευ ΦΠΑ γίνεται χρήση της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Παρόλα αυτά λόγω της κρίσης του Κορωνοϊού η χρήση της πλατφόρμας μπορεί να επεκταθεί και σε μικρότερα ποσά λόγω της δυσκολίας διακίνησης των προσφορών και εγγράφων ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (ΕΑΑΔΗΣΥ, κατευθυντήρια οδηγία 24/2020, σελ. 11).
- Υποχρέωση αιτιολόγησης ασυνήθιστα χαμηλών οικονομικών προσφορών (αριθ. 88). Δίνει το δικαίωμα στην Αναθέτουσα Αρχή να εξετάσει τις προσφορές που θεωρεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλές και να ζητήσει από τους οικονομικούς φορείς εντός 10 ημερών επαρκείς εξηγήσεις.
- Η υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών διαγωνιστικών διαδικασιών.
- Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (αρθ.79). Επιτεύχθηκε ο περιορισμός της κατάθεσης δικαιολογητικών συμμετοχής των οικονομικών φορέων και την αντικατάστασή τους με το ΕΕΕΣ (για άνω των ορίων συμβάσεις), το οποίο αποτελεί υπεύθυνη δήλωση με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986 ως προκαταρκτική απόδειξη των

δικαιολογητικών που εκδίδουν οι αρμόδιες δημόσιες αρχές ή άλλα μέρη και τα οποία απαιτούνται από τη διακήρυξη.

Για κάτω το ορίων διαγωνιστικές διαδικασίες υπάρχει το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) που επίσης αποτελεί υπεύθυνη δήλωση ως προκαταρκτική απόδειξη των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής του διαγωνισμού.

- Ηλεκτρονικοί κατάλογοι (αρθ.35). Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ορίζει στη διακήρυξη οι προσφορές να υποβάλλονται με τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων, όπου καταρτίζεται από τους οικονομικούς φορείς με σκοπό τη συμμετοχή τους στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και το μορφότυπο που ορίζεται σε αυτή.
- Σύντμηση προθεσμιών δημοσιότητας (αρθ. 27-31). Αφορά διαγωνιστικές διαδικασίες άνω και κάτω των ορίων.
- Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση. (αρθ.26 &29). Η εν λόγω διαδικασία πραγματοποιείται λόγω της εξαιρετικής ανάγκης και με επαρκή αιτιολόγηση της Αναθέτουσας Αρχής.
- Σύμπραξη καινοτομίας (αρθ. 26 &31). Αποτελεί βασικό στόχο της στρατηγικής ανάπτυξης “Ευρώπη 2020” και συνεισφέρει στην δημιουργία νέων καινοτομικών προϊόντων.
- Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς (αρθ. 46 & 47). Οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν το δικαίωμα να δέχονται προτάσεις και συμβουλές από εμπειρογνώμονες (ανεξάρτητους) ή και αρχές. Επίσης στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ αναρτούνται οι τεχνικές προδιαγραφές των διαγωνιστικών διαδικασιών για διαβούλευση για τουλάχιστον 15 ημέρες.
- Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης (αρθ. 133). Καθιερώνεται για πρώτη φορά η δυνητική και η υποχρεωτική μονομερή λύση της σύμβασης.
- Τροποποίηση της σύμβασης χωρίς νέα διαγωνιστική διαδικασία (αρθ. 132). Ειδικότερα ρυθμίζονται οι επιτρεπτές περιπτώσεις τροποποίησης της σύμβασης κατά τη διάρκεια της οποίας η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην ακολουθήσει την οδό της νέας διαγωνιστικής διαδικασίας.
- Ανεξάρτητη Αρχή Επίλυσης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΙΠΠ). Πρόκειται για Ανεξάρτητη Αρχή η οποία προβαίνει στον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των Αναθετουσών Αρχών που εκδίδονται πριν τη σύναψη των συμβάσεων καθώς και της

προσωρινής προστασίας. Εάν ο οικονομικός φορέας σε κάποια περίπτωση έχει δίκαιο η ΑΕΠΠ μπορεί να ακυρώσει τη διαγωνιστική διαδικασία.

2.2.2. Κατώτατα όρια Ν. 4412/2016

Οι οδηγίες για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων καθορίζουν απαιτήσεις και δεν έχουν εφαρμογή για όλες τις ήσσονος χρηματικής αξίας δημόσιες συμβάσεις. Σύμφωνα με τον Ράϊκο (2019) στο Ν. 4412/2016 εμπίπτουν ανεξαρτήτως χρηματικής αξίας όλες οι δημόσιες συμβάσεις, καθώς επέφερε ουσιώδη αλλοίωση στο δίκαιο που χαρακτηρίζουν τις συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων. Οι δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων εμπίπτουν στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο καθώς και στο δευτερογενές δίκαιο των Κοινοτικών Οδηγιών, ενώ οι συμβάσεις κάτω των ορίων εμπίπτουν στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο. Ο νέος νόμος διατηρεί τα όρια αυτά για ορισμένες διατάξεις κατά περίπτωση και η μη υπέρβαση ή μη των οριζόμενων κοινοτικών ορίων έχει δικονομικές συνέπειες.

Για τις δημόσιες συμβάσεις που είναι κάτω των ορίων ή "τα κατώφλια" αλλά η διασυνοριακή τους σκοπιμότητα είναι αρκετά σημαντική κυριαρχεί το πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής ένωσης, όπου αποτελεί την ανώτατη πηγή δικαίου της Ε.Ε.

Για να υπόκειται μια δημόσια σύμβαση στους ενωσιακούς κανόνες δικαίου η αξία της θα πρέπει να είναι ίση ή κατώτερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται και αναπροσαρμόζονται κάθε δύο χρόνια.

Σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΕ 2019/1828 (30-10-2019) η τροποποίηση της Κοινοτικής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ που επήλθε και εφαρμόζεται από 1/1/2020 αφορά αξίες δημοσίων συμβάσεων για α) για δημόσιες συμβάσεις έργων ποσό 5.350.000 ευρώ, β) για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών και μελετών από Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές ποσού 139.000 ευρώ και γ) για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών και μελετών από μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές ποσού 214.000 ευρώ.

Στις ανωτέρω αξίες δεν περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ.

Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης πρέπει να ληφθεί υπόψη το άρθρο 6 του Ν.4412/206 το οποίο εμπεριέχει κανόνες και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να υπολογιστεί σωστά η αξία της δημόσιας σύμβασης και να αξιολογηθεί εάν υπερβαίνει ή όχι τα κατώφλια.

Ο βασικός κανόνας για την εκτίμηση της αξίας μιας δημόσιας σύμβασης πρέπει να περιλαμβάνει την περίπτωση προαίρεσης καθώς και εάν υπάρχει χρονική παράταση.

Επίσης θα πρέπει σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία 25 της ΕΑΑΔΗΣΥ (2020) ο υπολογισμός της εκτιμώμενης σύμβασης όταν ο αναθέτων φορέας αποτελείται από πολλές επιχειρησιακές μονάδες στον υπολογισμό της ολικής εκτιμώμενης αξίας, να λαμβάνεται υπόψη η επιμέρους αξία των επιχειρησιακών μονάδων.

2.2.3. Διαδικασίες Ανάθεσης

2.2.3.1. Ανοικτή Διαδικασία

Ανοικτή διαδικασία όπως αναφέρει η Κουλουμπίνη (2012) είναι μια διαδικασία ανάθεσης όπου από τη φύση και τον τρόπο της, προσφέρει ευρύτερο ανταγωνισμό από μια κλειστή διαδικασία. Επιπλέον η συμμετοχή αρκετών διαγωνιζομένων καταστά δυσκολότερη την παρέκκλιση των κανόνων διενέργειας ενός υγιή ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με το αρθ. 27 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 ανοιχτή είναι η διαδικασία στην οποία κάθε οικονομικός φορέας που ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο πλαίσιο προκήρυξης ενός διαγωνισμού έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει προσφορά.

Στην εκάστοτε διαγωνιστική διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι σύμφωνα με την διακήρυξη καλούνται να συμμετέχουν καταθέτοντας όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Η διάρκεια υποβολής των προσφορών διαφοροποιείται ανάλογα με την οικονομική αξία της δημόσιας σύμβασης εάν είναι άνω ή κάτω των ορίων. Εάν η σύμβαση είναι άνω των ορίων, καθόσον επιβάλλεται η δημοσιότητα της προκήρυξης στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα χρονικά όρια είναι τριανταπέντε ημέρες από την αποστολή στην Υπηρεσία έκδοσης της Ένωσης. Στην περίπτωση που είναι κάτω των ορίων η ημερομηνία αποστολής των προσφορών στην Αναθέτουσα Αρχή ανέρχεται σε δεκαπέντε ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ..

Όταν υπάρχει επείγουσα ανάγκη (π.χ λόγω κορωνοϊού) μπορεί να ακολουθεί ελάχιστη προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Υπηρεσία Έκδοσης της Ε.Ε. εάν είναι άνω των ορίων και δέκα ημέρες εάν από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. εάν πρόκειται για σύμβαση κάτω των ορίων.

2.2.3.2. Κλειστή Διαδικασία

Στην κλειστή διαγωνιστική διαδικασία η οποία ακολουθεί δύο στάδια, οι υποψήφιοι ενδιαφερόμενοι στο πρώτο στάδιο καλούνται να υποβάλλουν δήλωση συμμετοχής εφόσον πληρούν τα τυπικά/νόμιμα προσόντα. Στη συνέχεια η Αναθέτουσα Αρχή με βάση τις απαιτήσεις και τα κριτήρια που έχει ορίσει στην προκήρυξη, θα αποφανθεί ποιος ή ποιοι οικονομικοί φορείς θα συνεχίσουν στο επόμενο στάδιο με την υποβολή των προσφορών τους.

Στην εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία σκοπός είναι η συμμετοχή των καλύτερων διαγωνιζομένων επιχειρήσεων που διαθέτουν ελάχιστα ποιοτικά κριτήρια για την επίτευξη των σκοπών της δημόσιας σύμβασης.

Η διάρκεια υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Υπηρεσία Έκδοσης της Ένωσης και μπορεί να περιοριστεί στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή έχει δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη σε δέκα ημέρες.

Στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή είναι μη κεντρική Α.Α. μπορεί να ορίζει με τους υποψηφίους που έχουν επιλεγεί αμοιβαία συμφωνία για την υποβολή προσφορών, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα ημέρες.

Όταν υπάρχουν κατεπείγουσες καταστάσεις οι προθεσμίες οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να περιορίσουν με πλήρως αιτιολογημένη απόφαση την υποβολή προσφορών σε δεκαπέντε πέντε ημέρες και όχι μικρότερη των δέκα ημερών στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων.

2.2.3.3. Συνοπτικός Διαγωνισμός

Συνοπτικός διαγωνισμός είναι η απλοποιημένη διαγωνιστική διαδικασία, όπου ο εκάστοτε οικονομικός φορέας έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 117 του Ν. 4412/2016.

Η προϋπολογιζόμενη δαπάνη του συνοπτικού διαγωνισμού κυμαίνεται έως και 60.000,00€ χωρίς ΦΠΑ, η Αναθέτουσα Αρχή συντάσσει απλούστερη προκήρυξη την οποία και δημοσιεύει στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. και οι προσφορές υποβάλλονται εγγράφως.

Έπειτα από την υποβολή προσφορών και την αξιολόγησή τους, συντάσσεται ένα πρακτικό για τα στάδια του διαγωνισμού (δικαιολογητικά συμμετοχής, τεχνική αξιολόγηση και οικονομική αξιολόγηση), το οποίο επικυρώνεται από αρμόδιο όργανο του φορέα και κοινοποιείται στους συμμετέχοντες.

Αφού εκπνεύσει η προθεσμία των ένδικων μέσων στέλνεται πρόσκληση για την υποβολή των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου (κατακύρωσης). Οι συμμετέχοντες αποστέλλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και αφού οριστεί ημερομηνία αποσφράγισής τους, πραγματοποιείται η αξιολόγηση. Στη συνέχεια συντάσσεται πρακτικό, το οποίο επικυρώνεται από το αρμόδιο όργανο και ακολουθεί η σύμβαση.

Επιπλέον η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσκαλεί συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς (3 τουλάχιστον).

2.2.3.4. Απευθείας Ανάθεση

Απευθείας ανάθεση νοείται η διαγωνιστική διαδικασία χωρίς να υπάρχει εκ των προτέρων δημοσιότητα, όπου οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν σε κάποιον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, έπειτα από έρευνα και διαβούλευση με έναν ή περισσότερους προμηθευτές/οικονομικούς φορείς.

Η εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία αφορά δαπάνη έως και 20.000,00€ χωρίς ΦΠΑ και διενεργείται από αρμόδιες υπηρεσίες των αναθετουσών φορέων δίχως να είναι απαιτούμενο η συγκρότηση συλλογικού οργάνου.

Αφού εκδοθεί η απόφαση πρέπει να αναρτηθεί στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. διαφορετικά η σύμβαση θεωρείται αυτοδίκαια άκυρη (Ράϊκος, 2019).

Η απόφαση θα πρέπει να εμπεριέχει τα στοιχεία του οικονομικού φορέα, το είδος της προμήθειας ή την υπηρεσία, πληροφορίες για επικοινωνία με τον οικονομικό φορέα καθώς και κάθε στοιχείο που θεωρείται απαραίτητο.

2.2.3.5. Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση

Οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση στην περίπτωση που οι ανάγκες τους δεν μπορούν να ικανοποιηθούν δίχως προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων. Αυτό που επιθυμούν να

αποκτήσουν απαιτεί ειδικό σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις (σχεδιασμό και ανάπτυξη), η δημόσια σύμβαση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις λόγω της πολυπλοκότητας ή της φύσης της προμήθειας/υπηρεσίας, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν μπορούν να προσδιοριστούν με ακρίβεια και στην προηγούμενη διαγωνιστική διαδικασία υποβλήθηκαν προσφορές απαράδεκτες ή μη κανονικές.

Σύμφωνα με τον Καρακόιδα (2019) η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση είναι δύο σταδίων αυτοτελών, προεπιλογής και διαπραγμάτευσης. Κατά τη διαδικασία υλοποίησής της τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να παραμείνουν ανεπηρέαστα και αμετάβλητα από τις σχετικές διαπραγματεύσεις για να διασφαλίσουν την διαφάνεια και την ισότιμη και αμερόληπτη μεταχείριση των διαγωνιζομένων. Επιπρόσθετα απαιτείται να τηρείται η εχεμύθεια από την Αναθέτουσα Αρχή.

Η εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία παρέχει τη δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να προσαρμόζουν αποτελεσματικότερα την προσφορά στη ζήτηση, όμως αυτό απειλεί τον ανταγωνισμό καθώς συνιστούν παρέκκλιση από τις γενικές αρχές των δημοσίων συμβάσεων. Για αυτό το λόγο τόσο στο εθνικό όσο και στο ενωσιακό δίκαιο αφορούν εξαιρετικές διαδικασίες.

2.2.3.6. Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

Οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να προσφεύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 50 της Κοινοτικής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ οι περιπτώσεις αυτές περιορίζονται όταν είναι αδύνατο να πραγματοποιηθεί δημοσίευση, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλονται σε απρόβλεπτα γεγονότα τα οποία δεν μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία η ίδια δεν ευθύνεται, η δημοσίευση δεν θα βελτίωνε τον ανταγωνισμό και το συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία το διαθέτει μόνο ένας οικονομικός φορέας.

Η Αναθέτουσα Αρχή προκειμένου να προσφύγει στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία πρέπει να αιτιολογήσει στην απόφασή της τους λόγους που την οδηγούν σε αυτή τη διαπραγμάτευση. Για την περίπτωση του κατεπείγοντος πρέπει σωρευτικά να συντρέχουν τα εξής: α) η εμφάνιση του απρόβλεπτου γεγονότος, β) η κατεπείγουσα ανάγκη που επιτάσσει χρονικές προθεσμίες μικρότερες από τις συνήθεις διαγωνιστικές

διαδικασίες και γ) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου ανάμεσα στο απρόβλεπτο γεγονός και την κατεπείγουσα ανάγκη. Αν δεν πληρείται ένας από τους προαναφερόμενους λόγους η διαδικασία είναι μη δικαιολογήσιμη (Ράϊκος, 2019).

Στην περίπτωση που διαγωνιστική διαδικασία (διεθνής ή τακτικός διαγωνισμός) είναι σε εξέλιξη και στην οποία συμπεριλαμβάνονται είδη ή υπηρεσίες που η Αναθέτουσα Αρχή σκοπεύει να προμηθευτεί με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η διαπραγμάτευση στην προκειμένη περίπτωση δεν επιτρέπεται διότι τα εν λόγω είδη ή υπηρεσίες έχουν προβλεφθεί σε διαγωνιστική διαδικασία και η εν λόγω κατάσταση δεν αποτελεί απρόβλεπτο γεγονός ή κατάσταση.

2.2.4. Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων

Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) είναι εγκατεστημένο στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών και είναι υποχρεωτικό για δημόσιες συμβάσεις αξίας άνω των 60.000,00€ χωρίς το ΦΠΑ. (Π1/2390, 2013)

Το σύστημα ακολουθεί τους κανόνες και τα πρότυπα ανάπτυξης, σχεδιασμού και λειτουργίας των διαδικτυακών τόπων, διαφυλάσσει την εμπιστευτικότητα και προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα. Επίσης ακολουθεί διαδικασίες και κανόνες για τη διαλειτουργικότητα με άλλα πληροφοριακά συστήματα.

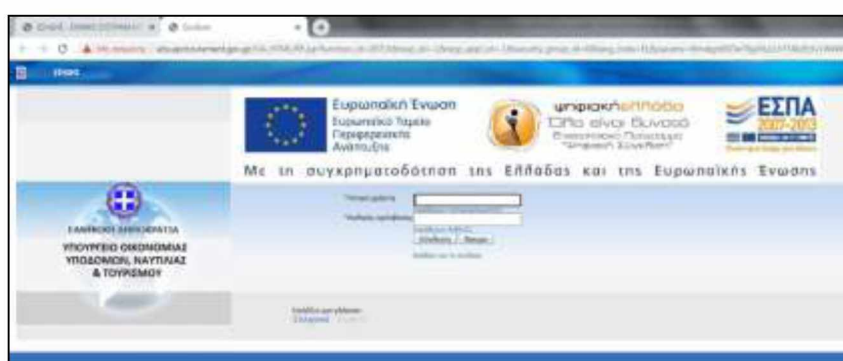
Διαθέτει χρονοσήμανση, διαχειρίζεται τις δημόσιες συμβάσεις και συλλέγει απολογιστικά στοιχεία από τους φορείς διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών. Επίσης για πρώτη φορά θεσπίζεται η ψηφιακή υπογραφή που αντικαθιστά τη χειρόγραφη με το γνήσιο της υπογραφής. Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις υποστηρίζονται από το στάδιο σχεδιασμού του διαγωνισμού έως και την υλοποίηση.

Η κεντρική διαδικτυακή πύλη εισόδου στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ είναι η πλατφόρμα με την επωνυμία «Promitheus», είναι διαθέσιμη στη διαδικτυακή διεύθυνση www.promitheus.gov.gr παρέχοντας δυνατότητα εξερεύνησης σε όλες τις λειτουργίες του, γενικές πληροφορίες, διαγωνισμούς περί προμηθειών και υπηρεσιών, διαγωνισμούς δημοσίων έργων, Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ., νομικό πλαίσιο και πρόσβαση στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες eΕΕΕΣ και eΤΕΥΔ.

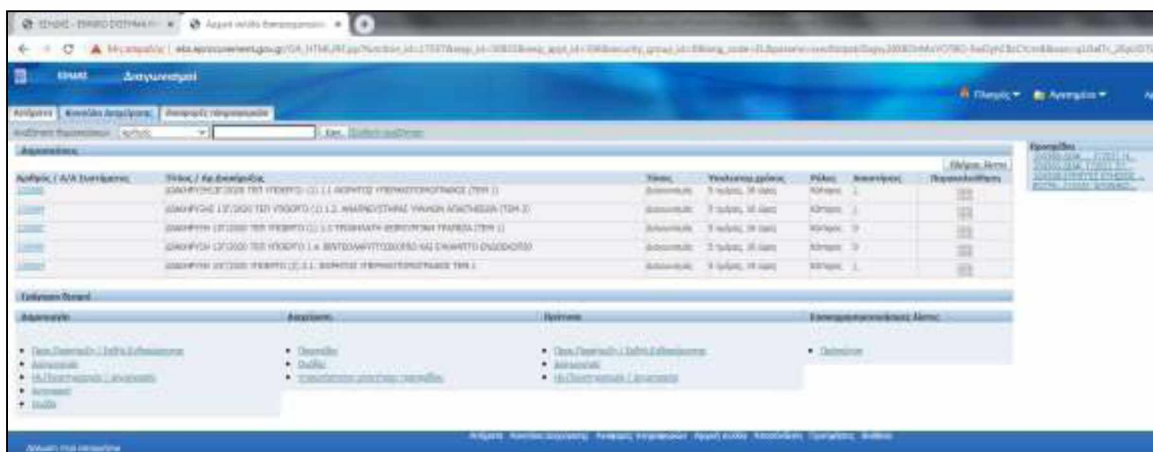
Εικόνα 2.1. Ιστοσελίδα του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (promitheus.gov.gr)

Από την Αναθέτουσα Αρχή πιστοποιημένοι χρήστες με κωδικούς εισαγωγής στο σύστημα έχουν δικαίωμα στη διαδικασία προετοιμασίας, σχεδιασμού και ελέγχου του διαγωνισμού. Στη συνέχεια οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν τις προσφορές τους αφού έχουν πιστοποιηθεί και έχουν λάβει τους αντίστοιχους κωδικούς από το σύστημα. Με την υποβολή των προσφορών ή των αντίστοιχων δικαιολογητικών στα διάφορα στάδια του διαγωνισμού το σύστημα με τη χρονοσήμανση ενημερώνει για την επιτυχή υποβολή προσφοράς ή κατάθεση δικαιολογητικών.

Εικόνα 2.2. Είσοδος στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (promitheus.gov.gr)

Για την αποσφράγιση του διαγωνισμού ο φορέας (Αναθέτουσα Αρχή) προβαίνει σε συγκεκριμένη ημερομηνία που έχει οριστεί και δημοσιευτεί στον τύπο, ανάλογα με τα κατώτατα όρια, στην αποσφράγιση του διαγωνισμού μέσω οριζόμενης επιτροπής η οποία διαθέτει κωδικούς για την εισαγωγή της στο σύστημα.

Εικόνα 2.3. Είσοδος στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ από Αναθέτουσα Αρχή (promitheus.gov.gr)

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία, εμφανίζονται οι συμμετέχουσες εταιρείες, η ημερομηνία και ώρα υποβολής των προσφορών τους, τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους καθώς και οι τεχνικές προσφορές τους.

Ακολουθεί η οικονομική αξιολόγηση και ο διαγωνισμός ολοκληρώνεται με την ανάρτηση της σύμβασης και την ολοκλήρωση της κατακύρωσης.

Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ προσφέρει πολλαπλά οικονομικά οφέλη. Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις συμβάλλουν στην απλοποίηση του τρόπου διεξαγωγής των διαγωνιστικών διαδικασιών. Επίσης ενισχύει τη διαφάνεια και απλοποιεί τη ζωή των επιχειρήσεων και κυρίως των ΜΜΕ δίνοντάς τους τη δυνατότητα της πλήρους ενημέρωσης και της συμμετοχής τους στις επιμέρους διαγωνιστικές διαδικασίες. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται ο ανταγωνισμός, αναπτύσσεται η εσωτερική αγορά και η καινοτομία.

Η ηλεκτρονική επικοινωνία και η ανταλλαγή πληροφοριών μέσω του συστήματος ενισχύει τις δυνατότητες των οικονομικών φορέων και υποστηρίζει πρακτικές και εργαλεία συγκέντρωσης των προμηθειών, μέσω της δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης και αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων και της ελαχιστοποίησης του κόστους πληροφόρησης και συναλλαγών.

Επίσης διασφαλίζει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, με την αντίστοιχη μείωση κατανάλωσης ενέργειας προστατεύοντας το περιβάλλον και συμβάλλοντας στην υλοποίηση του στόχου της Ένωσης περί αειφόρου ανάπτυξης.

Το σύστημα θα αναβαθμιστεί και θα μεταφερθεί στο (GCloud) - Ενιαίο Κυβερνητικό Νέφος από την Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η ενέργεια αυτή αποσκοπεί στην ταχύτερη λειτουργία του και στην υποστήριξη νέων εργαλείων όπως είναι οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι, οι συμφωνίες πλαίσιο, τα Δυναμικά Συστήματα Αγορών και η ηλεκτρονική υπηρεσία espdint.

2.2.5. Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων

Υποσύστημα του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (promitheus.gov.gr) αποτελεί το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ.) το οποίο αποσκοπεί στην ηλεκτρονική καταχώρηση των δημοσίων συμβάσεων και την παρακολούθησή τους. Η καταχώρηση αφορά συμβάσεις αξίας 1.000,00€ (καθαρή αξία χωρίς ΦΠΑ) και άνω, οι οποίες προέκυψαν με οποιαδήποτε διαγωνιστική διαδικασία.

Σκοπός του εν λόγω μητρώου είναι η παρακολούθηση της πραγματοποίησης των δαπανών των συμβάσεων για κάθε Αναθέτουσα Αρχή, οικονομικό φορέα αλλά και γενικότερα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου για τη σύσταση της ΕΑΑΔΗΣΥ και του Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ., η εφαρμογή του Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ. αποσκοπεί στη διαφάνεια, την ομαλότερη και βέλτιστη λειτουργία του ανταγωνισμού με σημαντικά οφέλη στο κόστος προμηθειών και υπηρεσιών για τους φορείς.

Η εφαρμογή του αποτέλεσε καινοτομία στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων και κυρίως για την οικονομία της χώρας μας. Διασφαλίζει τη χρηστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος αλλά πρωτίστως τη δημιουργία ενός νέου περιβάλλοντος, μιας εσωτερικής αγοράς, ενισχύοντας τη διαφάνεια, τη χρήση των νέων τεχνολογιών και την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού καθιστώντας τον συγκεκριμένο τομέα πρωτοπόρο όχι μόνο σε εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η καταχώρηση πραγματοποιείται μέσω διαπιστευμένων χρηστών και ξεκινά με το πρωτογενή αίτημα, ακολουθεί η έγκρισή του, η καταχώρηση της διακήρυξης/περίληψης/πρόσκλησης, η κατακυρωτική απόφαση, η σύμβαση και το χρηματικό ένταλμα πληρωμής. Η καταχώρηση οδηγεί στην παρακολούθηση της διαγωνιστικής διαδικασίας από την έναρξη έως και την εκτέλεση της σύμβασης.

Εικόνα 2.4. Είσοδος στο Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ. (promitheus.gov.gr)

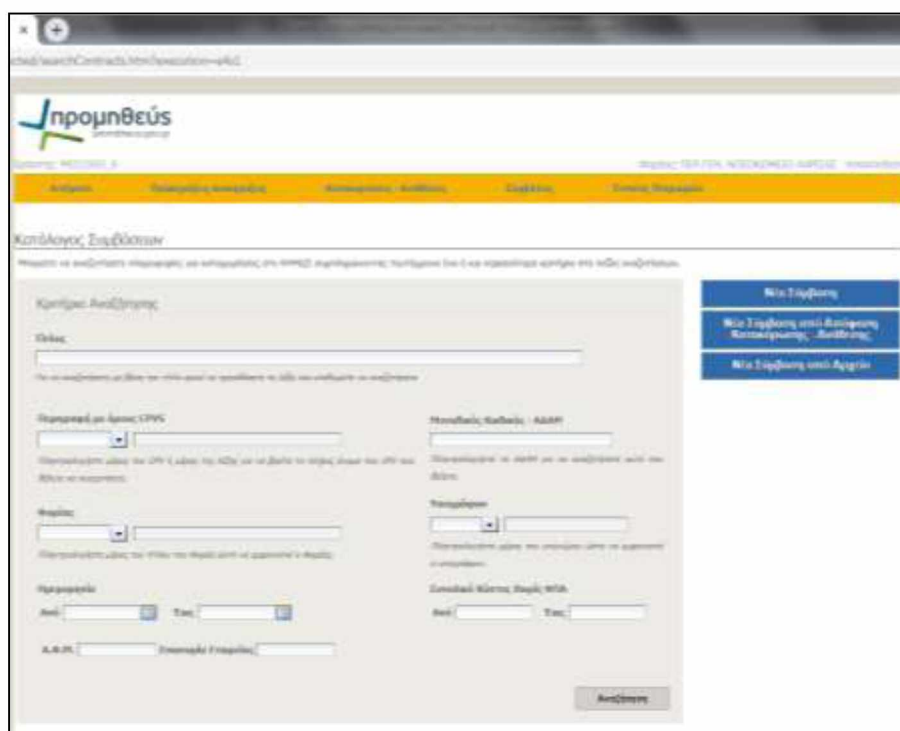
Το ολοκληρωμένο αυτό πληροφοριακό σύστημα συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία των συμβάσεων όλων των φορέων, τα ομαδοποιεί και εξάγει συγκριτικά αποτελέσματα. Αποτελεί για τους οικονομικούς φορείς και τις αναθέτουσες αρχές ένα μέσο επικοινωνίας και αναζήτησης πληροφοριών, καθώς οι οικονομικοί φορείς αναζητούν πληροφορίες για να καταθέσουν προσφορές σε τυχόν προκηρύξεις και οι Αναθέτουσες Αρχές αναζητούν συγκριτικά στοιχεία για την κατακύρωση διαγωνιστικών διαδικασιών ή τεχνικές προδιαγραφές προς όφελος του φορέα τους ή άλλους είδους στοιχεία απαραίτητα για την σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

Στην απόφαση 57654/2017, ΦΕΚ τ. Β/1781/23-05-2017 ορίζονται τα ειδικά θέματα για τη λειτουργία του Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ., τα στοιχεία που πρέπει να καταχωρηθούν, η διαβαθμισμένη πρόσβαση, η δομή, η πρόσβαση σε αυτό, ο χρόνος καταχώρησης των

δεδομένων, οι κατηγορίες χρηστών με τα δικαιώματά τους καθώς και τα αρμόδια όργανα που είναι υπεύθυνα για την άσκηση ελέγχου εφαρμογής και τήρησής του.

Με την καταχώρηση των δεδομένων εκδίδεται ένας ξεχωριστός αριθμός διαδικτυακής ανάρτησης μητρώου (ΑΔΑΜ) που χαρακτηρίζει το έγγραφο και αυτός είναι ο συνδετικός κρίκος με τον οποίο συνδέονται μεταξύ τους σχετικές πράξεις. Οι δημόσιες συμβάσεις επιβάλλεται να καταχωρίζονται στο Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ. καθώς αυτό αποτελεί στοιχείο για την κανονικότητα της πράξης.

The image shows a screenshot of the Promitheus website (promitheus.gov.gr) for public contract registration. The page title is "Κατάλογος Συμβάσεων" (Contract Catalog). The main content area is a registration form titled "Κατάσταση Συμβάσεων" (Contract Status). The form includes several input fields: "Είδος" (Type), "Παραπομπή σε έργο CPVS" (Reference to CPVS project), "Αριθμός" (Number), "Παραπομπή" (Reference), "Α.Α.Π." (A.A.P.), "Αριθμός Κατάθεσης - ΑΔΑΜ" (Submission Number - ADAM), "Προσφορά" (Offer), and "Επιμελητής Έργου - ΟΠΣ" (Project Manager - OPF). There are also checkboxes for "Αντικείμενο" (Object) and "Προσφορά" (Offer). On the right side, there are three blue buttons: "Νέα Συμβάνη", "Νέα Συμβάνη από Κατάθεση Κατακύρωσης - Κατάθεση", and "Νέα Συμβάνη από Αγγίτιο". At the bottom right, there is a "Αναζήτηση" (Search) button.

Εικόνα 2.5. Καταχώρηση Δημόσιας Σύμβασης στο Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ. (promitheus.gov.gr)

Εάν υπάρξει κάποιο λάθος στην καταχώρηση υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης ακολουθώντας τις οδηγίες που είναι αναρτημένες στο promitheus.

Το Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ. αποτελεί ένα βασικό εργαλείο δημοσιότητας και διευκόλυνσης στις διαγωνιστικές διαδικασίες καθώς αντικατέστησε τη δημοσίευση των διακηρύξεων στην Εφημερίδα της κυβέρνησης και σε οικονομικές εφημερίδες (εθνικό επίπεδο).

Η μη καταχώρηση των δημοσίων συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.Δ..Η.Σ. αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα για τον υπάλληλο που έχει οριστεί υπεύθυνος για την καταχώρηση ή για το όργανο που έχει εκδώσει την πράξη.

Το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ., μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, διασυνδέεται με το Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ (Ν. 3861/2010), έτσι ώστε τα στοιχεία και έγγραφα των δημοσίων συμβάσεων να μην αναρτώνται αρχικά στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, αλλά να αντλούνται αυτόματα από το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.

2.2.6. Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών

Η εντεινόμενη χρήση της νομικής μορφής της σύμβασης από τη διοίκηση για την εκπλήρωση των σκοπών της αποτελεί την αιτία δημιουργίας ποικιλόμορφων ένδικων διενέξεων με αντικείμενο είτε την ακύρωση παράνομων παραλείψεων ή πράξεων της Αναθέτουσας Αρχής, είτε αξιώσεις που προκύπτουν πρωτογενώς ή δευτερογενώς από την μη εκπλήρωση από τους συμβαλλόμενους των υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβατικό δεσμό, είτε απαιτήσεις που βρίσκουν έρεισμα απευθείας σε διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και δημιουργούν εξωσυμβατικές ενοχές σε βάρος των μερών της σύμβασης ή αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού (Ράϊκος, 2019).

Στα προαναφερόμενα προστίθενται και οι εμφανιζόμενες κατά το προσυμβατικό στάδιο οι αξιώσεις που γεννιώνται από ζημιολύγες ή παράνομες πράξεις των οργάνων της διοίκησης στο πλαίσιο κατάρτισης μιας δημόσιας σύμβασης.

Η παροχή έννομης προστασίας στους ενδιαφερόμενους κατά τη διάρκεια της σύναψης δημόσιας σύμβασης, δηλαδή η νομική προστασία που παρέχεται από την ίδια τη διοίκηση σύμφωνα με το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο, αλλά και η δικαστική έννομη προστασία καθορίζονται στα άρθρα 345 έως 373 του Ν.4412/2016 στο τέταρτο Βιβλίο.

Ειδικότερα τα άρθρα 360 έως 367 αφορούν την οργάνωση και ρύθμιση της έννομης προστασίας ενώπιων της ΑΕΠΠ εισάγοντας την προδικαστική προσφυγή κατά πράξεων του αναθέτοντος φορέα που εκδίδονται πριν τη σύναψη της δημόσιας σύμβασης. Με τις διατάξεις των άρθρων 368 έως 371 καθορίζεται η προδικαστική προσφυγή για την έκδοση απόφασης από την ΑΕΠΠ σχετικά με την ακυρότητα της δημόσιας σύμβασης ενώ με τα άρθρα 372 και 373 προσδιορίζεται η έννομη προστασία προς τον ενδιαφερόμενο της δικαστικής έννομης προστασίας, στο στάδιο που προηγείται της υπογραφής της δημόσιας σύμβασης, με τον καθορισμό των πλέον αρμόδιων δικαιοδοτικών οργάνων, των ένδικων βοηθημάτων και της διαδικασίας για τον σκοπό αυτό.

Η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών αποτελεί Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, η οποία συστάθηκε με το άρθρο 347 του Ν. 4412/2016. Η λειτουργία και η οργάνωσή¹ της ρυθμίζονται από το Π.Δ. 38/2017 (ΦΕΚ Α΄/63/04-05-2017) "Κανονισμός Λειτουργίας της ΑΕΙΠΠ", ενώ η διαδικασία άσκησης και εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής καθορίζονται στο Π.Δ. 39/2017 (ΦΕΚ Α΄/64/04-05-2017) "Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών".

Τα ζητήματα οικονομικής διαχείρισης ρυθμίζονται στο Π.Δ. 58/2017 (ΦΕΚ Α΄/88/20-06-2017 "Ειδικός Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών"

Αντικείμενό της ΑΕΙΠΠ είναι η επίλυση των διαφορών που προκύπτουν κατά το στάδιο προ της υπογραφής/σύναψης της σύναψης δημοσίων συμβάσεων προϋπολογιζόμενης δαπάνης άνω των εξήντα χιλιάδων ευρώ (60.000€), καθαρή αξία χωρίς Φ.Π.Α.

Ο κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ασκήσει προδικαστική προσφυγή που έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η δημόσια σύμβαση ή έχει/είχε υποστεί ζημία από παράλειψη ή εκτελεστή πράξη της Αναθέτουσας Αρχής κατά παράβαση της Κοινοτικής ή Εθνικής Νομοθεσίας.

Για να πραγματοποιηθεί αυτό θα πρέπει ο οικονομικός φορέας να έχει έννομο συμφέρον, ηθικό ή υλικό που να καθιστά την ανάγκη της έννομης προστασίας αυτού που ασκεί την προδικαστική προσφυγή. Αυτό αποδεικνύεται και αναγνωρίζεται από το νόμο με τη συμμετοχή του στη διαγωνιστική διαδικασία και την ολοκλήρωσή του (Κυβέλος, 2018).

Για να μπορέσει ο οικονομικός φορέας να ασκήσει προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να ακολουθήσει την προβλεπόμενη διοικητική διαδικασία προδικασίας, απευθύνοντας στην ΑΕΙΠΠ διοικητική προσφυγή, η οποία έχει ενδικοφανή χαρακτήρα, αμφισβητώντας συγκεκριμένη παράλειψη ή πράξη που εκδηλώθηκε στη πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, η οποία τον θίγει προσβάλλοντας το έννομο συμφέρον του. Η προδικαστική προσφυγή είναι η μοναδική περίπτωση στην Ελληνική έννομη τάξη όπου υιοθετείται ενδικοφανές στάδιο πριν από την άσκηση ενδίκου βοηθήματος προσωρινής δικαστικής προστασίας (Συμεωνίδης, 2018).

---

¹ Βλ. Ιστοσελίδα Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, Εθνική Νομοθεσία <https://www.aepp-procurement.gr/index.php/legislation/national-legislation>

Η προδικαστική προσφυγή ασκείται μόνο μια φορά και ο οικονομικός φορέας εάν τυχόν έλαβε γνώση και άσκησε προδικαστική προσφυγή και στη συνέχεια του κοινοποιήθηκε η εν λόγω πράξη δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει εκ νέου προδικαστική προσφυγή έστω και αν πριν από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης δεν έλαβε πλήρη γνώση του περιεχομένου της.

Ο οικονομικός φορέας έχει ορισμένο χρονικό περιθώριο να ασκήσει προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο. Η προθεσμία ορίζεται στις 10 ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, 15 ημερών με τη χρήση άλλων μέσων (ταχυδρομείο) και 10 ημέρες από τη στιγμή που έλαβε πλήρη γνώση της παράνομης παράλειψης/πράξης της Αναθέτουσας Αρχής. Η προσφυγή κατατίθεται στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και πρέπει να είναι υπογεγραμμένη από τον οικονομικό φορέα.

Για να γίνει αποδεκτή η προσφυγή απαιτείται η κατάθεση παραβόλου, η οποία πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω της εφαρμογής e-παράβολο στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ.

Σύμφωνα με το άρθρο 362 του Ν. 4412/2016 επιτρέπεται να κάνει παρέμβαση κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου θίγονται τα συμφέροντα από την άσκηση προδικαστικής προσφυγής σε χρονικό διάστημα 10 ημερών από την κοινοποίηση στον τρίτο παρεμβαίνοντα της προδικαστικής προσφυγής.

Προδικαστική προσφυγή κατά απόφαση της ΑΕΠΠ δεν επιτρέπεται. Το δικαίωμα που έχει ο άμεσα ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας είναι να ασκήσει απευθείας κατά αυτής αίτηση αναστολής ή αίτηση ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

Η διαδικασία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής ακολουθεί τα κάτωθι στάδια:

- Καταχώρηση της προδικαστικής προσφυγής την ίδια ημέρα που την παραλαμβάνει.
- Κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής στην Αναθέτουσα Αρχή την επομένη ημέρα το αργότερο.
- Κοινοποίηση από την Αναθέτουσα Αρχή σε διάστημα 5 ημερών από την παραλαβή της στον τρίτο θιγόμενο, ο οποίος θίγεται μερικά ή ολικά, προκειμένου αυτός να έχει το δικαίωμα άσκησης παρέμβασης.
- Αποστολή στοιχείων του φακέλου του διαγωνισμού από την Αναθέτουσα Αρχή στην ΑΕΠΠ.

- Καθορισμός ημερομηνίας συζήτησης της προδικαστικής στην ΑΕΠΠ και κοινοποίηση αυτής το αργότερο 10 ημέρες πριν τη συζήτηση στον προσφεύγοντα.
- Ορισμός εισηγητή.
- Εξέταση προδικαστικής προσφυγής από κλιμάκιο της ΑΕΠΠ.
- Έκδοση απόφασης από την ΑΕΠΠ. Η απόφαση της ΑΕΠΠ πρέπει να εκδοθεί σε 20 ημέρες από την ημέρα εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής.
- Κοινοποίηση τη απόφασης της ΑΕΠΠ στην Αναθέτουσα Αρχή.
- Συμμόρφωση της Αναθέτουσας Αρχής με την απόφαση της ΑΕΠΠ.

Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής ή αίτησης ακύρωσης αρμόδιο δικαστήριο είναι το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της Αναθέτουσας Αρχής.

2.2.7. *Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων*

Με το Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α/204/15-11-2011) συστάθηκε η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία είναι το θεσμικό όργανο της χώρας για τη διασφάλιση των αρχών του ενωσιακού δικαίου, της ίσης μεταχείρισης, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας. Κύριος σκοπός της είναι η προαγωγή και ανάπτυξη της εθνικής στρατηγικής και πολιτικής στις δημόσιες συμβάσεις ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα, η διαφάνεια και η προσαρμογή των διαγωνιστικών διαδικασιών τόσο στο Εθνικό όσο και στο Ευρωπαϊκό δίκαιο. Επίσης η συνεχής βελτίωση του θεσμικού πλαισίου περί δημοσίων συμβάσεων και η άσκηση ελέγχου για την τήρηση του νόμου από τις Αναθέτουσες Αρχές.

Η Ενιαία Αρχή έχει λειτουργική ανεξαρτησία, οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια και υπόκειται έλεγχο από τη Βουλή των Ελλήνων. Οι αρμοδιότητες της Αρχής είναι²:

α) Η εποπτεία και ο συντονισμός των δράσεων των φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο των δημοσίων συμβάσεων της Κεντρικής Διοίκησης και η συμμετοχή της σε συλλογικά όργανα της Κυβέρνησης που ασχολούνται με δημόσιες συμβάσεις.

β) Εισηγήσεις προς τα αρμόδια όργανα του Κράτους ρυθμίσεων για την εναρμόνιση με το Ευρωπαϊκό δίκαιο, την ενοποίηση και κωδικοποίηση διαφόρων νομοθετημάτων με σκοπό

---

² Βλ. Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α/204/15-11-2011).

την ταχύτατη και ομοιόμορφη εφαρμογή αυτών προς όφελος και προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και την υλοποίηση δημοσίων συμβάσεων.

γ) Η γνωμοδότηση για τη νομιμότητα οποιοδήποτε σχεδίου νόμου σχετικό με τις δημόσιες συμβάσεις. Η Αρχή γνωμοδοτεί πριν από την κατάθεσή τους στη Βουλή προς ψήφιση. Τα Π.Δ. περί δημοσίων συμβάσεων εκδίδονται έπειτα από σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

δ) Η έκδοση και ανάρτηση κανονισμών για τεχνικά ή και ειδικά θέματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και η παροχή κατευθυντήριων οδηγιών στην ιστοσελίδα της.

ε) Η έκδοση πρότυπων τευχών διακηρύξεων καθώς και σχέδια συμβάσεων από διαβούλευση με τους αρμόδιους φορείς του δημοσίου. Ακόμη η διαμόρφωση κανόνων για την τυποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών με την άμεση συνεργασία των αρμόδιων φορέων και ο έλεγχος της ενσωμάτωσης και εφαρμογής αυτών στο εθνικό και κοινοτικό δίκαιο. Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή σύνταξε το ΤΕΥΔ το οποίο ισχύει για διαγωνιστικές διαδικασίες κάτω των ορίων και είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της.

στ) Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των διαδικασιών των δημοσίων φορέων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Στο έργο αυτό περιλαμβάνονται και τα Υπουργεία, τα αρμόδια ελεγκτικά και εποπτικά όργανα καθώς και οι Αναθέτουσες Αρχές.

ζ) Η άσκηση δειγματοληπτικών ελέγχων, αναζητώντας πληροφορίες σχετικά με την εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη, ανάθεση ή εκτέλεση της σύμβασης και όλων όσων εμπλέκονται (ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς) καλώντας τους εκπροσώπους τους σε ακρόαση για παροχή στοιχείων.

η) Η εποπτεία και η κατά περίπτωση αξιολόγηση των αρμόδιων διοικητικών οργάνων που ασκούν έλεγχο στις δημόσιες συμβάσεις, ως προς την άσκηση του έργου τους σύμφωνα με το εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδει η Αρχή.

θ) Η γραπτή ή προφορική υποβολή παρατηρήσεων για την ερμηνεία του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων έπειτα από αίτημα των σχετικών δικαστηρίων για διεξαγόμενες δίκες ή από δική της πρωτοβουλία.

ι) Η τήρηση Εθνικής Βάσης δημοσίων συμβάσεων με δεδομένα και στοιχεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας της. Ειδικότερα η συλλογή και δημοσίευση πληροφοριών για το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, η παροχή συμβουλών στις Αναθέτουσες Αρχές έπειτα από σχετικό αίτημά του για τις

διαγωνιστικές διαδικασίες, η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, η σύνταξη και υποβολή ετήσιας έκθεσης στο α' τρίμηνο κάθε έτους στον πρόεδρο της Ελληνικής Βουλής, η οποία αναρτάται στο διαδίκτυο και στην ιστοσελίδα της Αρχής.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση πεπραγμένων 2019 της ΕΑΑΔΗΣΥ επιβεβαιώθηκε η Εθνική Στρατηγική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες είναι συμβατές με τις αντίστοιχες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αρκετά υψηλό ποσοστό 83%. Επίσης με την οδηγία 2014/24/ΕΕ επιβεβαιώθηκε η βαρύνουσα σημασία των δημοσίων συμβάσεων στην διασφάλιση των δημόσιων κονδυλίων, την επίτευξη του κριτηρίου της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής για τον οικονομικό φορέα και την Αναθέτουσα Αρχή του δημοσίου και της υλοποίησης των στόχων της πολιτικής σχετικά με την καινοτομία, την κοινωνική ένταξη και το περιβάλλον.

Έτος Υπογραφής	Προμήθειες			Υπηρεσίες		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Συνολικό κόστος συμβάσεων	2.498.962.470	2.010.267.000	1.685.848.433	2.009.596.070	1.922.932.509	1.607.319.941
Πλήθος Συμβάσεων	108.451	108.807	113.296	74.780	78.595	74.873
Πλήθος Αναθετουσών Αρχών	2.070	2.006	1.996	2.190	2.098	2.018
Μέσος όρος ποσού ανά σύμβαση	23.042	18.476	14.880	26.873	24.466	21.467
Μέσο πλήθος συμβάσεων ανά Αναθέτουσα Αρχή	52,39	54,24	57,63	34,15	37,46	37,10
Αναλογία του συνολικού κόστους επί του συνόλου	21%	17%	14%	17%	16%	14%

Πίνακας 2.1 Συγκεντρωτικά Στοιχεία συμβάσεων ετών 2017-2019 (Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων – ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr>, καταχωρήσεις έως 30/6/2020)

	2020	2019	2018
Πλήθος Συμβάσεων Προμηθειών	31.849	133	7
Ποσό Συμβάσεων Προμηθειών	265.619.176 εκ.	1.934.133 εκ	49.932 χιλ
Πλήθος Συμβάσεων Υπηρεσιών	3.943	76	5
Σύνολο Συμβάσεων Υπηρεσιών	83.323.249 εκ	1.382.659 εκ	7.742 χιλ.

Πίνακας 2.2 Στοιχεία Δημοσίων Συμβάσεων όλων των Νοσοκομείων της Χώρας (Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων – ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr>, καταχωρήσεις έως 30/6/2020)

Έτος 2020	Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας «Κουτλιμπάνειο & Τριανταφύλλειο»	Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας
Πλήθος Συμβάσεων Προμηθειών	928	972
Ποσό Συμβάσεων Προμηθειών	8.296.398 εκ.	11.795.092 εκ.
Πλήθος Συμβάσεων Υπηρεσιών	28	66
Σύνολο Συμβάσεων Υπηρεσιών	253.998 χιλ.	1.175.909 εκ.

Πίνακας 2.3 Στοιχεία Δημοσίων Συμβάσεων των δύο Νοσοκομείων της Λάρισας (Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων – ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr>, καταχωρήσεις έως 30/6/2020)

2.2.8. Τεχνικές Προδιαγραφές

Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να δημοσιεύονται στις διακηρύξεις από τις Αναθέτουσες Αρχές και να προσδιορίζουν τα τεχνικά χαρακτηριστικά των προϊόντων/υλικών ή τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που επιδιώκουν να προμηθευτούν στο πλαίσιο της σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Η τεχνική προδιαγραφή αφορά μεταξύ άλλων τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, τα ποιοτικά επίπεδα, το σχεδιασμό για όλα τα προαπαιτούμενα κριτήρια, τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις, την καταλληλότητα, την ασφάλεια του προϊόντος, τις διαστάσεις του, τα σύμβολα, τις δοκιμές, τη συσκευασία, τις οδηγίες, τη σήμανση, την παραγωγική μέθοδο σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του προϊόντος/υλικού ή υπηρεσίας.

Επίσης θα πρέπει να είναι καθορισμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σε άτομα με προβλήματα και αναπηρία ή να ανταποκρίνονται σε όλους τους χρήστες.

Όπως αναλύεται στο άρθρο 42 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 54 του Ν. 4412/2016 ο νομοθέτης σε εθνικό επίπεδο αποσκοπεί στον καθορισμό και προσδιορισμό τεχνικών προδιαγραφών από τους αγοραστές του Δημοσίου με απώτερο σκοπό τον ευρύτερο ανταγωνισμό για την επίτευξη της βιωσιμότητας και της καινοτομίας. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η νομολογία κατευθύνεται προς την κατεύθυνση περιορισμού πρακτικών των Αναθετουσών Αρχών που δημιουργούν τεχνητή μείωση του ανταγωνισμού με αποκλεισμό οικονομικών φορέων μέσω κατάρτισης τεχνικών προδιαγραφών που ευνοούν συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς.

Για τους ανωτέρω λόγους οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων στη διαγωνιστική διαδικασία και να εφαρμόζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Σύμφωνα με την Κωνσταντάκου (2019) για να είναι αποτελεσματική η ίση μεταχείριση, αυτή δεν πρέπει να καλύπτει μόνο τον αρχικό καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών από τις Αναθέτουσες Αρχές αλλά και τον τρόπο εφαρμογής και ερμηνείας αυτών κατά την διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Η αρχή της διαφάνειας κατά τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών λειτουργεί για να εξαλείψει τον κίνδυνο κατάχρησης και ευνοιοκρατίας από την πλευρά της Αναθέτουσας

Αρχής. Σύμφωνα με το ΔΕΚ (C-496/99P, 2004) οι προδιαγραφές θα πρέπει να είναι διατυπωμένες με ακρίβεια, σαφήνεια και δίχως αμφισημία στη διακήρυξη του διαγωνισμού και με τρόπο που να παρέχουν σε όλους υποψηφίους πλήρη ενημέρωση για να τις ερμηνεύουν σωστά και να επιβάλλουν αποτελεσματικό έλεγχο από την Αναθέτουσα Αρχή.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να θεσπίζουν τεχνικές προδιαγραφές που κρίνουν ότι είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση των αναγκών της και αυτό δεν δύναται να θεωρηθεί ότι παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Πριν την έναρξη κάθε διαγωνιστικής διαδικασίας οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν τη δυνατότητα να διενεργήσουν προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά για να ενημερώσουν τους οικονομικούς φορείς ότι προτίθενται να διενεργήσουν διαγωνισμό με συγκεκριμένες απαιτήσεις. Οι διαβουλεύσεις για διαγωνισμούς άνω των ορίων αναρτώνται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, στο πεδίο Γενικές πληροφορίες, Διαβουλεύσεις και διαρκεί τουλάχιστον 15 ημέρες αλλά και στην ιστοσελίδα της Αναθέτουσας Αρχής. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί όταν η αξία των συμβάσεων είναι σημαντική και με ιδιαίτερο αντικείμενο.

Για διαγωνισμούς κάτω των ορίων ή για συνοπτικούς διαγωνισμούς και προσκλήσεις οι διαβουλεύσεις μπορούν να αναρτηθούν επίσης στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ή μόνο στην ιστοσελίδα της Αναθέτουσας Αρχής και στη Διαύγεια για λόγους διαφάνειας και δημοσιότητας.

Οι τυχόν παρατηρήσεις κοινοποιούνται στην αρμόδια επιτροπή σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών για να τις λάβει υπόψη και να προβεί ή όχι σε διορθώσεις/τροποποιήσεις. Στη συνέχεια ακολουθεί απόφαση έγκρισης από το αρμόδιο όργανο προκειμένου να ξεκινήσει η διαγωνιστική διαδικασία.

2.2.9. Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ και ΤΕΥΔ)

Με το Ν. 4412/2016 καθιερώθηκε για πρώτη φορά η προκαταρκτική απόδειξη σχετικά με τις απαιτούμενες προϋποθέσεις των λόγων αποκλεισμού, την πλήρωση κριτηρίων επιλογής, τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, πιστοποιητικών διακίνησης προϊόντων κ.λ.π.

Για τους διαγωνισμούς άνω των ορίων³, απαιτείται η συμπλήρωση και υποβολή του ΕΕΕΣ⁴, ενώ για διαγωνισμούς κάτω των ορίων (από 20.000,00€ έως 60.000,00€) απαιτείται η συμπλήρωση και υποβολή του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ)⁵.

Στόχος της καθιέρωσης των συγκεκριμένων εντύπων είναι η διοικητική απλούστευση, η ενίσχυση συμμετοχής περισσότερων μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η ανάπτυξη του ανταγωνισμού με λιγότερα γραφειοκρατικά εμπόδια. Με τα εν λόγω έντυπα διευκολύνονται τόσο οι Αναθέτουσες Αρχές όσο και οι διάφοροι οικονομικοί φορείς διότι υποβάλλεται μόνο ένα ορθά συμπληρωμένο έντυπο, το οποίο ελέγχεται από τις Αναθέτουσες Αρχές, εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο και ανθρωποώρες. Οι οικονομικοί φορείς προετοιμάζουν ένα έντυπο με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη συμμετοχή τους στην εκάστοτε διαγωνιστική διαδικασία και οι Αναθέτουσες Αρχές αξιολογούν σε προκαταρκτική βάση το εν λόγω έντυπο αποφεύγοντας τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο την συλλογή και εξέταση πολλών δικαιολογητικών για κάθε απαίτηση.

Το σχετικό ΕΕΕΣ και ΤΕΥΔ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο αναγραφόμενος λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει ή πληρείται το κριτήριο/απαίτηση που τίθενται από τη διακήρυξη και την Αναθέτουσα Αρχή .

Το ΕΕΕΣ και το ΤΕΥΔ προσδιορίζουν το τρίτο μέρος ή τη δημόσια αρχή που είναι αρμόδια/ο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και αποτελεί υπεύθυνη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας (που κατέθεσε προσφορά σε διαγωνιστική διαδικασία) θα είναι σε θέση εφόσον του ζητηθεί να προσκομίσει και χωρίς καθυστέρηση τα εν λόγω δικαιολογητικά

Τα στοιχεία που απαιτούνται αφορούν πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ανάθεσης, την Αναθέτουσα Αρχή, τον οικονομικό φορέα, κριτήρια αποκλεισμού, κριτήρια επιλογής. Η ορθή συμπλήρωση και υποβολή τους συνιστούν ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στην εκάστοτε διαγωνιστική διαδικασία και η μη τήρηση της οποίας συνεπάγεται τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα (Καλλιτσιώτη, 2019). Εάν το ΕΕΕΣ και το ΤΕΥΔ είναι ανακριβές ή δεν υποβληθεί τότε η προσφορά του αναδόχου απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

---

³ Βλ. Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής 30/10/2019.

⁴ Βλ. Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων <https://espdint.eprocurement.gov.gr/>

⁵ Βλ. Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων <https://www.eaadhsy.gr>

Το ΕΕΕΣ είναι ηλεκτρονικό αρχείο τύπου XML, όπου οι πληροφορίες αποθηκεύονται βάσει προτύπου ESPD EDM. Ο συγκεκριμένος τρόπος αποτύπωσης προσφέρει την πλήρη μηχανογραφημένη/αυτοματοποιημένη διαχείρισή του, δυνατότητα εφαρμογής του σε διάφορες πλατφόρμες των επιμέρους χωρών και τη διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα

Στο στάδιο των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου (κατακύρωσης), μόνον ο προσωρινός ανάδοχος, θα κληθεί να προσκομίσει τα πιστοποιητικά που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή και τη διακήρυξη ως αποδεικτικά στοιχεία.

Η καινοτομία του ΕΕΕΣ και του ΤΕΥΔ που εισήγαγε ο Ν. 4412/2016 αποσκοπεί στην απλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών, διευκολύνοντας τη διεξαγωγή τους και διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

2.2.10. Κριτήρια Ανάθεσης

Το άρθρο 86 του Ν. 4412/2016 απεικονίζει τη μέριμνα του Ευρωπαϊκού και Εθνικού Νομοθέτη για την επίτευξη των κοινών κοινωνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και της κατανόησης της ασφάλειας δικαίου⁶.

Σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφορά» η επιλογή των οικονομικών φορέων μιας διαγωνιστικής διαδικασίας από την Αναθέτουσα Αρχή μέσω της επιτροπής αξιολόγησης πραγματοποιείται με βάση την βέλτιστη λύση μεταξύ των συμμετεχόντων.

Στο συγκεκριμένο κριτήριο συμπεριλαμβάνεται αυτό της χαμηλότερης τιμής καθώς και της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει της Κοινοτικής Οδηγίας 2004/2018 που καταργήθηκε. Στην οδηγία 2014/24/ΕΕ εμφανίζεται ο όρος βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής.

Η χαμηλότερη τιμή αφορά διαγωνιστικές διαδικασίες όπου ο ανάδοχος επιλέγεται με βάση τη χαμηλότερη προσφερόμενη τιμή και προτείνεται για διαγωνισμούς όπου

---

⁶ Βλ. ΕΥΡΩΠΗ 2020 Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC2020&from=EL>

πραγματοποιείται σύγκριση των διαφόρων οικονομικών προσφορών με τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης ή της πρόσκλησης.

Το εν λόγω κριτήριο προτείνεται για απλές δημόσιες συμβάσεις όπου η ποιότητα των παρεχόμενων αγαθών ή/και υπηρεσιών δεν διαφέρουν ουσιωδώς μεταξύ τους, εμφανίζουν χαμηλό επίπεδο πολυπλοκότητας και είναι σχετικά τυποποιημένα/ες. Επίσης αποτελεί την καλύτερη λύση όταν στα έγγραφα της σύμβασης αποτυπώνονται αναλυτικά και περιοριστικά τα προϊόντα ή/και υπηρεσίες και δεν επιτρέπεται στους προσφέροντες προμηθευτές/αναδόχους να περιγράψουν διαφορετικές προσφορές/προτάσεις για να πραγματοποιηθεί σωστά η αξιολόγηση με βάση την οικονομικότερη (χαμηλότερη) τιμή.

Εισάγεται όμως και η περίπτωση ανάδειξης αναδόχου με βάση το κόστος, όπου πραγματοποιείται μια προσέγγιση αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος. Το κόστος αφορά την κοστολόγηση του κύκλου ζωής του προϊόντος ή της υπηρεσίας.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει στα τεύχη της διακήρυξης να προσδιορίζει εκείνα τα δεδομένα, όπου οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να γνωρίζουν και τη μέθοδο την οποία πρέπει να ακολουθήσουν για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας. Το κόστος περιλαμβάνει το εσωτερικό (έξοδα έρευνας, παραγωγής, μεταφοράς κ.λ.π.) και το εξωτερικό κόστος (π.χ. η ρύπανση που προκαλεί αλλά να είναι δυνατή η αποτίμηση σε χρήμα).

Η επόμενη περίπτωση είναι η ανάθεση με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής, όπως ίσχυε και με την Κοινοτική Οδηγία 2004/2018 με άλλη όμως ονομασία «συμφερότερη προσφορά». Στην προκειμένη περίπτωση η αξιολόγηση πραγματοποιείται βάσει περισσότερων κριτηρίων (τεχνικές προδιαγραφές, περιβαλλοντικά, κοινωνικά, κ.λ.π.) τα οποία βαθμολογούνται και ανάδοχος αναδεικνύεται εκείνος ο οποίος ικανοποιεί τον τύπο που καθορίζεται σε κάθε διακήρυξη.

Η ανάθεση της σύμβασης με κριτήριο τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής ενδείκνυται για σύνθετες και πολύπλοκες συμβάσεις όπου απαιτείται η στάθμιση και άλλων παραγόντων. Επιπλέον η επιλογή του εν λόγω κριτηρίου καθιστά δυσχερή τη συμπαιγνία μεταξύ των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων και παρέχει τη δυνατότητα στην Αναθέτουσα Αρχή μέσω της επιτροπής αξιολόγησης να λαμβάνει υπόψη συνθετότερα κριτήρια και όχι μόνο την οικονομική προσφορά. (Ράϊκος, 2019).

Υπό το νέο καθεστώς το κριτήριο της τιμής ή του κόστους είναι υποχρεωτική παράμετρος ενώ η ποιότητα είναι προαιρετική (Κωνσταντάκου, 2019).

2.2.11. Υλοποίηση Διαγωνιστικής Διαδικασίας

Ο Ν. 4412/2016 δίνει μεγάλη βαρύτητα στην προετοιμασία της διαγωνιστικής διαδικασίας για την τελική σύναψη της δημόσιας σύμβασης.

Αρχικά θα πρέπει να καταρτιστεί από το Φορέα ο Πίνακας Προγραμματισμού Διαγωνισμών Προμηθειών - Υπηρεσιών για κάθε έτος. Τα προηγούμενα έτη το εν λόγω πρόγραμμα για τους φορείς παροχής υγείας εγκρινόταν από το Υπουργείο Υγείας αλλά με νεότερη απόφασή του πέρασε στην αρμόδια των Διοικητικών Συμβουλίων των Νοσοκομείων.

Στη συνέχεια εφόσον εγκριθεί το πρόγραμμα προμηθειών – υπηρεσιών από το αρμόδιο Διοικητικό Συμβούλιο του εκάστοτε Νοσοκομείου, ορίζονται επιτροπές σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών για τους σχετικούς διαγωνισμούς.

Ιδιαίτερη σπουδαιότητα για την αρτιότητα της δημόσιας σύμβασης είναι η διαβούλευση των τεχνικών προδιαγραφών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46, έτσι ώστε να ενημερωθούν οι οικονομικοί φορείς για τις απαιτήσεις των υλικών και υπηρεσιών και να καταθέσουν τις παρατηρήσεις, αντιρρήσεις ή τα σχόλιά τους.

Τα ανωτέρω σχόλια ή παρατηρήσεις μπορεί να γίνουν αποδεκτά από την οριζόμενη επιτροπή σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού ή όχι. Εάν γίνουν αποδεκτά τροποποιούνται οι αρχικές τεχνικές προδιαγραφές και ξαναβγαίνουν σε δεύτερη διαβούλευση για μικρότερο χρονικό διάστημα προκειμένου να αποφευχθούν μελλοντικά προβλήματα στην εξέλιξη του διαγωνισμού.

Εάν και στη δεύτερη διαβούλευση υπάρξουν σχόλια ή παρατηρήσεις αυτά μπορούν να ενσωματωθούν ή όχι στο τελικό κείμενο των τεχνικών προδιαγραφών από την επιτροπή σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών. Στη συνέχεια συντάσσεται πρακτικό με όλη τη διαδικασία διαβούλευσης, τις σχετικές παρατηρήσεις και τις τελικές προδιαγραφές και ακολουθεί η έκδοση από την αναθέτουσα αρχή σχετικής απόφασης.

Ακολουθεί η σύνταξη της διακήρυξης, η έγκρισή της από το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα και η δημοσίευση. Εάν ο διαγωνισμός είναι άνω των ορίων απαιτείται δημοσίευση

στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης όπου η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 35 ημερών από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης. Υπάρχουν και οι εξαιρέσεις σύντμησης των ημερομηνιών όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι ή σε περίπτωση που υπάρχει επείγουσα ανάγκη/κατάσταση και η αναθέτουσα αρχή τεκμηριώνει την εν λόγω αναγκαιότητα καθώς η αρχική τήρηση των προθεσμιών είναι αδύνατη. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία μπορεί να μειωθεί στις 15 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στο E-Notices (Έντυπα για δημόσιες συμβάσεις)⁷.

Εάν ο διαγωνισμός είναι κάτω των ορίων, τότε δημοσιεύεται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ με παράλληλη ανάρτηση της διακήρυξης και προκήρυξης στη διαύγεια και στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. Επιπλέον περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύεται και στον Ελληνικό τύπο (σε τρεις τοπικές εφημερίδες). Η δημοσίευση στον Ελληνικό τύπο ισχύει σύμφωνα με το νόμο έως 31-12-2020. Έπειτα από αυτή την ημερομηνία η δημοσίευση της διακήρυξης και της περίληψης θα πραγματοποιείται μόνο στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. εκτός και αν ορίσει διαφορετικά ο νομοθέτης.

Η διακήρυξη αποτελεί την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας καθώς και τη βάση διενέργειας για την ανάθεση της προμήθειας ή της υπηρεσίας. Ειδικότερα η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο και δεσμεύει την Αναθέτουσα Αρχή αλλά και τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς και πρέπει να καθορίζονται ακριβώς οι απαιτήσεις για τη συμμετοχή, τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατά την κατάθεση της προσφοράς καθώς και κάθε άλλο ζητούμενο στοιχείο.

Ο οικονομικός φορέας βλέποντας τη διακήρυξη και εφόσον είναι σε θέση να υποβάλλει προσφορά, δηλαδή το σύνολο των δικαιολογητικών που πρέπει να υποβάλλει για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης μαζί με την τεχνική και οικονομική προσφορά ξεκινάει τη διαδικασία υποβολής της είτε με ηλεκτρονικά μέσα (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) εάν ο διαγωνισμός είναι ηλεκτρονικός είναι σε έντυπη μορφή, μέσα σε σφραγισμένο φάκελο εάν ο διαγωνισμός είναι συνοπτικός.

Έπειτα από τη διαδικασία παραλαβής των προσφορών και σύμφωνα με το κείμενο της διακήρυξης αποσφραγίζεται ο διαγωνισμός με ηλεκτρονικά μέσα εάν ο διαγωνισμός είναι

---

⁷ Βλ. E-Notices <https://enotices.ted.europa.eu>

ηλεκτρονικός ή με φυσική παρουσία στην αντίθετη περίπτωση (π.χ συνοπτικού διαγωνισμού ή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος).

Κατά το στάδιο της αποσφράγισης η οριζόμενη επιτροπή αποσφράγισης-αξιολόγησης του διαγωνισμού οφείλει να τηρεί απαρέγκλιτα τις γενικές αρχές των δημοσίων συμβάσεων, την αρχή της ταυτόχρονης αποσφράγισης, η οποία αποτελεί ειδικότερα έκφανση της αρχής της μυστικότητας αλλά και της αρχής της τυπικότητας.

Η αρχή της τυπικότητας αφορά τον έλεγχο της προσφοράς των διαγωνιζομένων ως προς την τήρηση της κείμενης νομοθεσίας ή των όρων της διακήρυξης ή εάν λείπει κάποιο δικαιολογητικό που ορίζεται στη διακήρυξη και αποτελεί παράγοντα αποκλεισμού από την εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία.

Εάν το κριτήριο κατακύρωσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει μόνο της τιμής (χαμηλότερη τιμή) ακολουθείται η κάτωθι διαδικασία.

α) Η επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού καταγράφει τις υποβαλλόμενες προσφορές των οικονομικών φορέων, καθώς και τα δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν από αυτούς.

β) Ακολουθεί η αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής κρίθηκαν πλήρη.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και συντάσσεται πρακτικό για τα δικαιολογητικά συμμετοχής και για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν πληρούν τους όρους της διακήρυξης και τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή εκείνων των τεχνικών προσφορών που τις πληρούν.

γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, αποσφραγίζονται, σε συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα που ορίζεται σε σχετική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των οικονομικών προσφορών που υποβλήθηκαν.

δ) Η επιτροπή αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων, των οποίων τις τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε αποδεκτά και πλήρη και σύμφωνα με τους όρους/απαιτήσεις της διακήρυξης και τα καταγράφει σε πρακτικό. Το πρακτικό στη συνέχεια υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, στο οποίο αναφέρεται με πλήρη αιτιολόγηση η απόρριψη ή αποδοχή, η κατάταξη των προσφορών και η ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Στη συνέχεια εκδίδεται απόφαση από την Αναθέτουσα Αρχή και κοινοποιείται στους συμμετέχοντες προκειμένου να λάβουν γνώση.

Εάν το κριτήριο κατακύρωσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής τηρείται η κάτωθι διαδικασία:

Η επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού καταγράφει τις κατατιθέμενες προσφορές και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης/ελέγχου καταγράφονται σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής.

Στη συνέχεια η επιτροπή προβαίνει στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής γνωμοδότησε επαρκή και πλήρη. Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα σχετικώς προβλεπόμενα στον Ν. 4412/2016 και τους όρους της διακήρυξης, ενώ συντάσσεται πρακτικό για την απόρριψη όσων προσφορών που δεν πληρούν τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή και βαθμολόγηση των προσφορών (τεχνική), σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στη διακήρυξη.

Ακολουθεί απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για τα αποτελέσματα του πρακτικού αξιολόγησης Δικαιολογητικών Συμμετοχής και Τεχνικής Αξιολόγησης, η οποία κοινοποιείται στους συμμετέχοντες.

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, αποσφραγίζονται, σε συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα που ορίζεται σε σχετική πρόσκληση οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων που έγιναν αποδεκτοί στο προηγούμενο στάδιο.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που αποσφραγίστηκαν και τα καταγράφει σε πρακτικό στο οποίο εισηγείται με σαφή αιτιολόγηση την απόρριψη ή αποδοχή καθώς και την κατάταξη των προσφορών και ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Το εν λόγω πρακτικό επικυρώνεται με απόφαση οργάνου της Αναθέτουσας Αρχής.

Αφού εκπνεύσει η προθεσμία των ένδικων μέσων η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει ειδική πρόσκληση στον διαγωνιζόμενο με ηλεκτρονικά μέσα (Ε.ΣΗ.ΔΗ.Σ), στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και του ζητά να καταθέσει εντός δέκα

(10) ημερών⁸ από την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα ζητούμενα δικαιολογητικά που αναγράφονται στη διακήρυξη, ως αποδεικτικά στοιχεία ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού.

Τέλος η Αναθέτουσα Αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο για την υπογραφή της σύμβασης καθορίζοντας προθεσμία έως είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης.

Σε περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει τη σύμβαση στην προκαθορισμένη χρονική περίοδο, κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Στη συνέχεια ακολουθείται η ίδια διαδικασία (δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου), για τον διαγωνιζόμενο που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

3.1. Άμεσα μέτρα περιορισμού μετάδοσης του Κορωνοϊού

Η εξάπλωση της πανδημίας του Κορωνοϊού (COVID-19) είχε ως αποτέλεσμα την λήψη έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπισή του με άμεσες συνέπειες όχι μόνο στην Ελληνική οικονομία αλλά και στην Παγκόσμια, δημιουργώντας έντονα το αίσθημα ανασφάλειας, φοβίας, αβεβαιότητας και επικινδυνότητας μέσα στο οποίο οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα πρέπει να λειτουργήσουν.

Ο αντίκτυπος του COVID-19 επηρέασε και τις δημόσιες συμβάσεις όπου οι Αναθέτουσες Αρχές αλλά και οι οικονομικοί φορείς μέσα σε αυτές τις πρωτόγνωρες και απροσδόκητες καταστάσεις, ακολουθούν "νέες" διαδικασίες για την προμήθεια υλικών και υπηρεσιών προβληματιζόμενοι για τη σύννομη εξέλιξη των διαγωνιστικών διαδικασιών και την νόμιμη εκπλήρωση των υποχρεώσεων από τη σύναψη της σύμβασης.

---

⁸ Βλ. Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων <https://www.eaadhsy.gr>.

Ανάμεσα στα μέτρα που λήφθηκαν για τις δημόσιες συμβάσεις ήταν συγκεκριμένες νομοθετικές παρεμβάσεις, ορίζοντας νέες διαδικασίες στην υλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών, με σημαντικές διαφοροποιήσεις και παρεκκλίσεις από το Ν. 4412/2016.

Ειδικότερα ψηφίστηκαν συγκεκριμένες Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου προσωρινού χαρακτήρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας με περιορισμένη χρονική ισχύ.

Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) είναι ισοδύναμη με το νόμο και εκδίδεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις για να αντιμετωπιστεί μία έκτακτη και εξαιρετικά επείγουσα ανάγκη. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 44 του Συντάγματος σε αυτές τις περιπτώσεις ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί, έπειτα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, να εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, οι οποίες υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση, σε διάστημα σαράντα ημερών από την έκδοσή τους ή μέσα σε σαράντα ημέρες από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Αν δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις προαναφερόμενες προθεσμίες ή αν δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους, παύουν να ισχύουν στο εξής» (Κιούση, 1999)

Μετά την έκδοση της ΠΝΠ, ακολουθεί η ψήφιση σχετικού νόμου μέσα από την κύρωσή της στη Βουλή. Σε περίπτωση που αυτό δεν επιτευχθεί θα παραμείνει ουσιαστικός νόμος που θα έχει ισχύ για μέγιστο χρονικό διάστημα τριών μηνών (Τάχος 2008).

Τον Φεβρουάριο του 2020 εκδόθηκε η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 42 (ΦΕΚ Α/42/25-2-2020), όπου προβλέφθηκαν μέτρα κατεπείγοντα για την αποφυγή και τον περιορισμό της διάδοσης του κορονοϊού. Στο άρθρο 3 υπάρχει σαφή αναφορά για τις δημόσιες συμβάσεις όπου για χρονικό διάστημα 4 μηνών δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης διαγωνιστικών διαδικασιών εκτάκτων προμηθειών εφόσον υπάρχει και υφίσταται κίνδυνος λόγω covid-19 και εξάπλωσής του. Οι προμήθειες αφορούν υγειονομικό υλικό, φάρμακα και Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) και δύναται να διενεργούνται από τις Αναθέτουσες Αρχές που βρίσκονται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας ή από την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) κατά παρέκκλιση όλων των σχετικών διατάξεων περί προμηθειών δημοσίων συμβάσεων.

Η ΠΝΠ 42 δίνει το δικαίωμα σε οποιαδήποτε Αναθέτουσα Αρχή να προβαίνει σε προσκλήσεις με απευθείας αναθέσεις για την προμήθεια των προαναφερόμενων υλικών τα οποία είναι απαραίτητα για τη λειτουργία των υγειονομικών μονάδων με την ανάρτηση της πρόσκλησης για χρονικό διάστημα 3 ημερών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου

Υγείας⁹. Το κριτήριο κατακύρωσης στην προκειμένη περίπτωση είναι μόνο η χαμηλότερη τιμή για την προμήθεια εκείνων των ποσοτήτων που είναι ικανές να αντιμετωπίσουν τις υπάρχουσες έκτακτες ανάγκες του covid-19.

Η ίδια ΠΝΠ παρέχει επίσης το δικαίωμα στο Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας Α.Ε. (ΙΦΕΤ) και αυτό κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί προμηθειών δημοσίων συμβάσεων, να προμηθεύεται τα προαναφερόμενα υλικά για την προάσπιση της δημόσιας υγείας με αντίστοιχη πρόσκληση στην ιστοσελίδα του ΙΦΕΤ για χρονικό διάστημα 3 ημερών και μοναδικό κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή.

Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 42/2020 κυρώθηκε με το Ν. 4682 (ΦΕΚ Α/76/3-4-2020).

Ακολουθεί η έκδοση της ΠΝΠ 68/2020 (ΦΕΚ Α/68/20-03-2020) για κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης του covid-19, όπου στο άρθρο 60 γίνεται σαφή αναφορά για θέματα δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα εάν υφίσταται ο κίνδυνος του covid-19 και για χρονικό διάστημα έως 6 μήνες από την ισχύ της εν λόγω ΠΝΠ με απόφαση του αρμόδιου υπουργού μπορεί να επιτευχθεί:

- α) για τη διενέργεια δημόσιων διαγωνιστικών διαδικασιών η αναβολή τους.
- β) από την ισχύ της εν λόγω ΠΝΠ για διαγωνισμούς, για τους οποίους έχει δημοσιευτεί η προκήρυξη να ζητηθεί παράταση υποβολής των προσφορών.
- γ) για τις δημόσιες συμβάσεις σε οποιοδήποτε στάδιο και αν βρίσκονται, η αναστολή τους, ανεξαρτήτων σταδίου εκτέλεσης ή ανάθεσης.
- δ) με σχετική απόφαση μπορεί να καθορίζεται χρονική παράταση κάθε είδους προθεσμιών στις συμβάσεις.

Η ΠΝΠ 84/2020 (ΦΕΚ Α/84/13-04-2020) στο άρθρο 41 αναφέρει την κατ' εξαίρεση περίπτωση σύναψης δημόσιας σύμβασης. Ειδικότερα για το χρονικό διάστημα όπου υφίσταται ο κίνδυνος μετάδοσης του covid-19 και όχι πέραν των 6 μηνών από την έκδοση της σχετικής ΠΝΠ, οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή κατά τη διαδικασία της διαγωνιστικής διαδικασίας και εφόσον υπάρχει κώλυμα υποβολής των δικαιολογητικών (αποδεικτικά μέσα) που απαιτούνται να υποβληθούν σύμφωνα με το Ν. 4412/2016, λόγω αδυναμίας

---

⁹ Βλ. ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας <https://www.moh.gov.gr>

υποβολής αίτησης για την απόκτησή τους ή λόγω αναστολής της λειτουργίας των αρμόδιων φορέων έκδοσής τους ή μερικής αναστολής τους, οι οικονομικοί φορείς λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης covid έχουν το δικαίωμα να καταθέσουν υπεύθυνη δήλωση αντί αυτών. Η υπεύθυνη δήλωση είναι αυτή του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 ή ηλεκτρονική μέσω της Ενιαίας Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (Ν. 4635/2019 άρθ. 52) και είναι προαπαιτούμενο δικαιολογητικό προκειμένου να υπάρξει η κατακυρωτική απόφαση και να ακολουθήσει η σύναψη σύμβασης.

Στην εν λόγω υπεύθυνη δήλωση θα πρέπει να αναγράφεται από τον οικονομικό φορέα (ανάδοχο) ότι α) στη διαγωνιστική διαδικασία δεν υπάρχει κανένα κώλυμα συμμετοχής, β) σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης συνεχίζει να πληροί όλα τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής και γ) επιβάλλεται να καταθέσει όλα τα προβλεπόμενα νόμιμα δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου σε χρονικό διάστημα 30 ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

Σε περίπτωση που ο ανάδοχος δεν έχει στην κυριότητά του τα δικαιολογητικά, του δίνεται το δικαίωμα να κάνει αίτηση και να ζητήσει παράταση της προθεσμίας κατάθεσης των δικαιολογητικών λόγω της περίπτωσης κωλύματος υποβολής αίτησης έκδοσής τους ή αδυναμίας έκδοσής τους λόγω αναστολής λειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών. Η παράταση μπορεί να δοθεί από το αρμόδιο όργανο (Δ.Σ.) της αναθέτουσας αρχής χωρίς την προϋπόθεση της γνωμοδότησης της επιτροπής αξιολόγησης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Εάν ο ανάδοχος δεν προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός της οριζόμενης χρονικής προθεσμίας, κηρύσσεται έκπτωτος και αποσβένεται κάθε δικαίωμα που δημιουργείται από τη σύμβαση και του επιβάλλονται από το νόμο οι προβλεπόμενες κυρώσεις. Η Αναθέτουσα Αρχή στην προκειμένη περίπτωση μπορεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 103 του Ν. 4412/2016) να καλέσει τον επόμενο μειοδότη για την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης με τις ίδιες προϋποθέσεις και όρους και σύμφωνα με την προσφορά που είχε καταθέσει ο έκπτωτος, διατηρώντας την ανωτέρω διαδικασία με την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης και κατάθεση των απαιτούμενων αποδεικτικών μέσων (άρθρο 80 του Ν. 4412/2016).

Στην προκειμένη περίπτωση η ενταλματοποίηση και εξόφληση στον ανάδοχο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν δεν προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με την νομοθεσία περί προμηθειών.

Στη συνέχεια με το Ν. 4693/2020 (ΦΕΚ Α/116/17-06-2020) παρατάθηκε η ισχύς της ΠΝΠ 42/2020 (ΦΕΚ Α/42/25-2-2020) έως τις 30/09/2020 για την αποφυγή της διασποράς και περιορισμού του covid-19.

Στις 10 Αυγούστου 2020 εκδόθηκε η ΠΝΠ 157 (ΦΕΚ Α/157/10-08-2020) σχετικά με επείγουσες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών του ΕΣΥ για την προστασία από τον covid-19. Στο άρθρο 10 ορίζεται ότι για χρονικό διάστημα έως το τέλος του Οκτωβρίου 2020 και εάν υπάρχει covid-19, η προμήθεια για κάθε απαραίτητο υγειονομικό υλικό, φάρμακο, μέσο ατομικής προστασίας, ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό/προϊόντα και αντιδραστήρια μπορεί να πραγματοποιείται από τις Υγειονομικές Περιφέρειες ως Κεντρικές Αρχές Αγορών (Κ.Α.Α.) σύμφωνα με το Ν. 4412/2016 (άρθ. 2) κατά παρέκκλιση όλων των εθνικών κείμενων διατάξεων περί προμηθειών. Η σχετική πρόσκληση προς τους οικονομικούς φορείς αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας για 5 ημέρες. Το κριτήριο κατακύρωσης θα είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή) και την προμήθεια ποσοτήτων σε ικανοποιητικό επίπεδο για να αντιμετωπιστεί η υπάρχουσα ανάγκη.

Με το Ν. 4728/2020 (ΦΕΚ Α/186/29-09-2020) παρατάθηκε η χρονική διάρκεια της ΠΝΠ ως προς την προμήθεια φαρμάκων, υγειονομικού υλικού και μέσων ατομικής προστασίας έως 31-12-2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας του covid-19.

3.2. Ο ρόλος του ΚΕ.ΣΥ.ΠΕ. στη σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.3329/2005 όπως τροποποιήθηκε με το Ν.. 4025/2020, συστάθηκε το Κεντρικό Συμβούλιο Υγειονομικών Περιφερειών (ΚΕ.Σ.Υ.Π.Ε.) με σκοπό την οργάνωση και ρύθμιση του έργου των Διοικητικών των ΥΠΕ και την προσαρμογή των πολιτικών τους στον τομέα της Υγείας.

Το ΚΕ.Σ.Υ.Π.Ε.συγκροτεί: α) ο Υπουργός Υγείας, ο οποίος αναπληρώνεται από τον Υφυπουργό Υγείας β) ο Υφυπουργός Υγείας, ο οποίος αναπληρώνεται από τον Γενικό Γραμματέα γ) ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Υγείας, ο οποίος αναπληρώνεται από τον Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Υγείας και γ) οι Διοικητές των Υγειονομικών Περιφερειών της Ελλάδας, οι οποίοι αναπληρώνονται από τους Υποδιοικητές των ΥΠΕ.

Οι Υγειονομικές Περιφέρειες είναι υπεύθυνες για τα πρακτικά των συνεδριάσεων, την παρακολούθηση της υλοποίησης των εκάστοτε αποφάσεων και γενικότερα για την ομαλή

λειτουργία και την εξασφάλιση εκείνων των προϋποθέσεων για την άρτια συνεργασία μεταξύ των ΥΠΕ και του ΚΕ.Σ.Υ.Π.Ε.

Το ΚΕ.Σ.Υ.Π.Ε. σχεδιάζει, προγραμματίζει και προσδιορίζει τους γενικούς στόχους για τη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής στην Υγεία και καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις προς τον Υπουργό Υγείας. Επίσης είναι υπεύθυνο για την γνωμοδότηση θεμάτων υπάρχουσας πολιτικής στον τομέα της υγείας με αντίστοιχη εισήγηση για μέτρα αντιμετώπισης των διαφόρων καταστάσεων και ελέγχει την υλοποίηση του προγραμματισμού και της αποτελεσματικότητας της επίτευξης των στόχων της εθνικής στρατηγικής σε κεντρικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο με αντίστοιχες διορθωτικές προτάσεις σε περιπτώσεις αποκλίσεων.

Με την ΠΝΠ 55/2020, η οποία εκδόθηκε με το ΦΕΚ Α/55/11-3-2020 και κυρώθηκε με το Ν. 4682 (ΦΕΚ Α/76/3-4-2020), στο άρθρο 16 οι τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια υλικών/αγαθών και υπηρεσιών καθώς και οι ποσότητες και ο χρόνος παράδοσής τους για την κάλυψη των έκτακτων αναγκών covid-19 θα πρέπει να εγκρίνονται από τα Κεντρικό Συμβούλιο των Υγειονομικών Περιφερειών (ΚΕ.Σ.Υ.Π.Ε.). Οι αναφερόμενες προμήθειες και υπηρεσίες αφορούν τα δημόσια νοσοκομεία καθώς και τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα που βρίσκονται υπό την εποπτεία των αντίστοιχων Υγειονομικών Περιφερειών.

3.3. Δημόσιες Συμβάσεις Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού και Υπηρεσιών

Στις 11-03-2020 δημοσιεύτηκε ο Ν. 4675 (ΦΕΚ Α/54/11-03-2020) όπου το άρθρο 19 αναφέρεται σε θέματα δημοσίων συμβάσεων προς κάλυψη των έκτακτων αναγκών σε παροχή υπηρεσιών και εξοπλισμό.

Σύμφωνα με το Ν. 4675/2020 το Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας Α.Ε. (ΙΦΕΤ ΑΕ) μπορεί να διενεργεί διαγωνιστικές διαδικασίες κατά παρέκκλιση των διατάξεων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις, όχι όμως των διατάξεων που ενσωματώνουν το κοινοτικό δίκαιο, να προβεί στην προμήθεια ειδικού νοσοκομειακού εξοπλισμού μέσω πρόσκλησης. Ο νοσοκομειακός εξοπλισμός θα σχετίζεται με την νοσηλεία και θεραπεία περιστατικών covid-19 που ίσως να χρειαστούν νοσηλεία στη ΜΕΘ ή ΜΑΦ σε δημόσιους φορείς υγείας.

Ο ειδικός εξοπλισμός αφορά διάφορες κλίνες νοσηλείας, αναπνευστήρες, πάγιος εξοπλισμός κλινών, κλειστά κυκλώματα αναρρόφησης, μόνιτορ παρακολούθησης, και άλλα απαραίτητα ιατροτεχνολογικά υλικά τα οποία είναι απαραίτητα για τη λειτουργία των αναπνευστήρων.

Η εν λόγω πρόσκληση για την προμήθεια αναρτάται στην ιστοσελίδα της εταιρείας για χρονικό διάστημα 3 ημερών και απευθύνεται σε όλες τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των πωλήσεων των ανωτέρων προϊόντων. Οι συμβάσεις που θα υπογραφούν θα πρέπει να ικανοποιούν ένα σημαντικό ποσοστό των υπαρχουσών αναγκών και το κριτήριο κατακύρωσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει μόνο της τιμής (χαμηλότερη τιμή).

Επίσης στον ίδιο νόμο δίνεται το δικαίωμα στις αναθέτουσες αρχές που τελούν υπό την εποπτεία ή αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας να διενεργούν διαγωνιστικές διαδικασίες ή να ανατίθεται στην ΕΚΑΠΥ από τις Αναθέτουσες Αρχές που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας για την απόκτηση νοσοκομειακού εξοπλισμού για τη νοσηλεία και θεραπεία περιστατικών covid-19.

Ο νοσοκομειακός εξοπλισμός αφορά κλίνες νοσηλείας, αναπνευστήρες, μόνιτορ ζωτικών ενδείξεων, εξοπλισμός κλινών, κλειστά κυκλώματα αναρρόφησης και άλλα υλικά τα οποία συνοδεύουν τον αναπνευστήρα και είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του. Αυτός ο εξοπλισμός θα χρησιμοποιηθεί στις ΜΕΘ και ΜΑΦ περιστατικών που απαιτούν νοσηλεία στα συγκεκριμένα τμήματα.

Οι εποπτευόμενες από το Υπουργείο Υγείας αναθέτουσες αρχές ή η ΕΚΑΠΥ μπορούν να διενεργούν διαγωνιστικές διαδικασίες για την προμήθεια των προαναφερόμενων προϊόντων, αναρτώντας σχετική πρόσκληση για χρονικό διάστημα **3 ημερών** στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας ή στην ιστοσελίδα των εκάστοτε αναθετουσών αρχών απευθυνόμενες σε οποιοδήποτε οικονομικό φορέα που δραστηριοποιείται στην πώληση του συγκεκριμένου εξοπλισμού.

Οι συμβάσεις που θα προκύψουν θα αφορούν ένα σημαντικό αριθμό ποσοτήτων για την κάλυψη των αναγκών, το κριτήριο κατακύρωσης θα είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει μόνο της τιμής (χαμηλότερη τιμή) κατά παρέκκλιση της εφαρμογής του παρατηρητηρίου τιμών. Οι τεχνικές προδιαγραφές του εξοπλισμού θα συντάσσονται από αρμόδια επιτροπή, η οποία θα αποτελείται από επιστήμονες των αναθετουσών αρχών που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας.

Στις 18/11/2020 εκδόθηκε ο Ν. 4753 (ΦΕΚ Α/227/18-11-2020) με τον οποίο παρατάθηκε η προμήθεια ειδικού νοσοκομειακού εξοπλισμού για την αντιμετώπιση κρουσμάτων στις ΜΕΘ και ΜΑΦ έως 28/2/2021.

Τον Μάρτιο του 2020 εκδόθηκε η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 64 (ΦΕΚ Α/64/14-3-2020), για κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης και περιορισμού της διασποράς του covid-19. Στο άρθρο εικοστό έκτο γίνεται αναφορά για τις υπηρεσίες απολύμανση, φύλαξης και καθαριότητας. Εάν συνεχίζει να υπάρχει ο κίνδυνος του covid-19 και για χρονικό διάστημα έως και 6 μήνες, οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να προβαίνουν σε απευθείας αναθέσεις παροχής φύλαξης, απολύμανσης και καθαριότητας κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων.

3.4. Ειδική διαχείριση και αντιμετώπιση Δημοσίων Συμβάσεων στο πλαίσιο περιορισμού του COVID-19

Σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία 24/2020 της ΕΑΑΔΗΣΥ περί ορθής εφαρμογής των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το Ν. 4412/2016 αλλά και των εξαιρετικά δυσμενών συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί με την ύπαρξη του covid-19 καθώς και των ΠΝΠ που έχουν εκδοθεί, εφαρμοστεί αλλά και εφαρμόζονται από τους φορείς υγείας για τη διασφάλιση και προάσπιση της δημόσιας υγείας, υπάρχει μια σύγχυση για τις διαγωνιστικές διαδικασίες που υλοποιούνται με τις ΠΝΠ.

Ειδικότερα οι ΠΝΠ σύμφωνα με την ΕΑΑΔΗΣΥ αλλά και το Ενωσιακό Δίκαιο μπορούν να εφαρμοστούν στις δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων με κάποιες επιφυλάξεις (άρθρο 60 ΠΝΠ 20/03/2020 και 41 της ΠΝΠ 13/4/2020).

Για τους διαγωνισμούς άνω των ορίων θα πρέπει να ακολουθούνται ρητά οι διατάξεις της οδηγίας 2014/24/ΕΕ καθώς και του Ν. 4412/2016. Για την εκτιμώμενη αξία της διαγωνιστικής διαδικασίας η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να τηρεί τις μεθόδους και κανόνες υπολογισμού του άρθρου 6 του Ν. 4412/2016.

Η εξάπλωση του ιού και η επικινδυνότητά του χρήζει ιδιαίτερης σημασίας και καθιστά τις αναθέτουσες αρχές υπεύθυνες για την επαρκή κάλυψη των αναγκών τους σε υγειονομικό υλικό και μέσων ατομικής προστασίας προς αποφυγή της διασποράς του covid-19.

Οι ευρωπαϊκές οδηγίες προβλέπουν τις απαραίτητες διαδικασίες και τα εργαλεία για την προμήθεια αυτών των υλικών και παρέχουν δυνατότητες ευελιξίας που απαιτούνται για την αντιμετώπιση κρίσεων.

Συγκεκριμένα μπορούν να διενεργηθούν διαγωνιστικές διαδικασίες με σύντμηση χρόνου. Στην περίπτωση που υπάρχει επείγουσα ανάγκη και είναι πλήρως αιτιολογημένη από την αναθέτουσα αρχή ο διαγωνισμός άνω των ορίων μπορεί να δημοσιευτεί με σύντμηση χρόνου και ειδικότερα στην ανοικτή διαδικασία, η χρονική προθεσμία υποβολής και κατάθεσης προσφορών μπορεί να ελαχιστοποιηθεί στις 15 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, ενώ εάν πρόκειται για κλειστή διαγωνιστική διαδικασία η χρονική προθεσμία υποβολής και κατάθεσης της αίτησης συμμετοχής μπορεί να περιοριστεί σε 15 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης και 10 ημέρες για την κατάθεση της προσφοράς έπειτα από την πρόσκληση.

Η άμεση προμήθεια των υλικών ή και σχετικών υπηρεσιών μπορούν να επιτευχθεί με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προβαίνουν στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με την εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία στο βαθμό που είναι άκρως απαραίτητο, εφόσον λόγω της κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι προθεσμίες που ορίζονται στις κείμενες νομοθετικές διατάξεις για τις ανοικτές, κλειστές διαδικασίες και οι περιστάσεις αυτές έπειτα από πλήρη αιτιολόγηση των αναθετουσών αρχών δεν οφείλονται σε δική τους υπαιτιότητα.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020/C 108 I/01) ο αριθμός των νοσούντων με covid-19 που είναι απαραίτητο να λάβουν ιατρική περίθαλψη διαρκώς αυξάνεται σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη και τα γεγονότα που προκάλεσαν την αύξηση είναι απρόβλεπτα για τις Αναθέτουσες Αρχές. Συνεπώς η άμεση προμήθεια σε ΜΑΠ, ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό και πρόσθετες κλίνες νοσοκομειακής περίθαλψης ή δημιουργίας νέων ΜΕΘ δεν θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί.

Όμως τα νοσοκομεία με τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό εισαγωγών ασθενών με covid-19 απαιτούν υλικά και εξοπλισμό με ταχύτατες διαγωνιστικές διαδικασίες. Η τήρηση των προθεσμιών που τίθενται από τη νομοθεσία θα πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση καθώς τα κρούσμα αυξάνονται.

Παρόλα αυτά όμως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην υπόθεση C-352/12 διευκρινίζει πως σε περίπτωση αναφοράς κατεπείγουσας ανάγκης, η ανάθεση στη δημόσια σύμβασης πρέπει να πραγματοποιηθεί χωρίς καθυστέρηση.

Η συνάφεια του κατεπείγοντος χαρακτήρα και του απρόβλεπτου συμβάντος δεν μπορεί να αμφισβητηθεί στην περίπτωση των νοσοκομειακών μονάδων, όπου έχουν επιφορτισθεί όλο το βάρος αντιμετώπισης του κορωνοϊού.

Η διαγωνιστική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καλύψει κάποια κενά και ελλείψεις έως ότου ομαλοποιηθεί η κατάσταση και εφαρμοστούν τακτικές λύσεις (π.χ. ετήσιοι διαγωνισμοί σύμφωνα με τον προγραμματισμό προμηθειών και υπηρεσιών).

Για την αντιμετώπιση του covid-19 οι ανωτέρω προϋποθέσεις θα πρέπει να ισχύουν σωρευτικά και οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να εφαρμόζουν τη διαδικασία κατ' εξαίρεση σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Σε ανακοίνωσή της η Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρει ότι η ανάθεση σε προεπιλεγμένο προμηθευτή/ανάδοδο αποτελεί εξαίρεση και εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να συνάψουν δημόσια σύμβαση σε περιορισμένο χρόνο λόγω εξαιρετικά επείγουσών συνθηκών. Η ανάθεση με τη σχετική διαγωνιστική διαδικασία για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού και τον περιορισμό διαδοχής του μπορεί να πραγματοποιηθεί ακόμα σε χρονικό διάστημα μερικών ημερών ή και ωρών σε εξαιρετικά κρίσιμες συνθήκες.

Δεν απαιτείται η χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ για τη διενέργεια της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας στην περίπτωση των έκτακτων περιστάσεων, ούτε η σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ, και η διαπραγμάτευση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εγγράφως ή και ακόμη και προφορικά ανάλογα με τη βαρύτητα της κάθε περίπτωσης. Παράλληλα δεν χρειάζεται η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής και τα στάδια αξιολόγησης μπορούν να συντηθούν σε ένα (αξιολόγηση δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνική και κατακύρωση) ολοκληρώνοντας με την ανάληψη ενιαίας απόφασης από την Αναθέτουσα Αρχή.

Για τις δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων προς αντιμετώπιση του covid-19 σύμφωνα με το Ν. 4412/2016 και την κατευθυντήρια οδηγία 24/2020 της ΕΑΑΔΗΣΥ, οι διαγωνιστικές διαδικασίες που ακολουθούν την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία είναι: α) η διαδικασία

διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, β) η διεξαγωγή διαγωνιστικής διαδικασίας με σύντμηση χρόνου, γ) η κλειστή διαδικασία, δ) ο συνοπτικός διαγωνισμός και ε) η απευθείας ανάθεση.

Για τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ισχύουν ότι και στις διαγωνιστικές διαδικασίες άνω των ορίων, όπως και οι διαγωνιστικές διαδικασίες με σύντμηση χρόνου μόνο που σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις πρέπει να υπάρχει σαφής αιτιολόγηση της αναθέτουσας αρχής για την επιλογή της εν λόγω διαδικασίας και στην ανοικτή διαδικασία η χρονική διάρκεια κατάθεσης προσφορών μειώνεται στις 10 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής περίληψης της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.

Για τη διεξαγωγή κλειστής διαγωνιστικής διαδικασίας ακολουθούνται οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 121 του Ν. 4412/2016. Ειδικότερα η ελάχιστη οριζόμενη προθεσμία είναι 10 ημέρες για την κατάθεση αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. και 7 ημέρες για την κατάθεση προσφορών από την χρονική στιγμή αποστολής της πρόσκλησης στους ήδη προεπιλεγμένους προμηθευτές.

Για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών σε εξαιρετικές και κατεπείγουσες περιπτώσεις για την μείωση της διασποράς του covid-19 ακολουθούνται οι διαδικασίες του Ν. 4412/2016. Οι διαγωνιστικές διαδικασίες αφορούν χρηματικά ποσά από 20.000,00€ έως 60.000,00€ χωρίς ΦΠΑ (συνοπτικός διαγωνισμός).

Λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης των έκτακτων μέτρων, της αποφυγής μαζικής συγκέντρωσης, την υπολειτουργία αρκετών Αναθετουσών Αρχών αλλά και σημαντικών χρονικών καθυστερήσεων από τις εταιρείες ταχυμεταφορών λόγω υπερβολικά αυξημένης ζήτησης, προτείνεται η χρήση της ηλεκτρονικής προσκόμισης των προσφορών μέσω email ή μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ εφόσον υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη στη διακήρυξη.

Για τις διαγωνιστικές διαδικασίες οι οποίες είναι ήδη σε εξέλιξη, και στη διακήρυξη ή πρόσκληση αναγράφεται ότι πρέπει οι προσφορές να κατατεθούν σε έντυπη μορφή στην αναθέτουσα αρχή, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβεί στην τροποποίηση της διακήρυξης ή της πρόσκλησης ως προς το σημείο κατάθεσης της προσφοράς, με αντίστοιχη δημοσίευση της τροποποίησης στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. μεταφέροντας την ημερομηνία κατάθεσης προσφορών σύμφωνα με το άρθ. 121 του Ν. 4412/2016.

Επιπλέον και για τη διενέργεια των συνοπτικών διαγωνισμών όσο διαρκεί ο covid-19 και τα περιοριστικά μέτρα, οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να δημοσιεύουν τις διακηρύξεις τους ή τις προσκλήσεις τους στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ή να ζητούν τις προσφορές μέσω email προβλέποντάς το στις σχετικές διακηρύξεις και προσκλήσεις.

Δημόσιες συμβάσεις σε περιόδους κρίσης συνάπτονται και με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Το χρηματικό ποσό των διαγωνιστικών διαδικασιών είναι έως 20.000,00€ χωρίς ΦΠΑ και έχουν άμεση σχέση με τον covid-19.

Στην εν λόγω διαδικασία και η πρόσκληση από την αναθέτουσα αρχή όσο και προσφορά από τον οικονομικό φορέα μπορούν να πραγματοποιηθούν με ηλεκτρονικό μέσο (email) και δεν είναι υποχρεωτικό οι υποβαλλόμενες προσφορές να είναι σφραγισμένες.

Πρέπει να τονιστεί πως για δημόσιες συμβάσεις έως 2.500,00€ χωρίς ΦΠΑ οι λόγοι αποκλεισμού σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 4412/2016 δεν ελέγχονται αλλά υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, ενώ για διαγωνιστικές διαδικασίες χρηματικών ποσών από 2.500,00€ έως 20.000,00€ δεν είναι υποχρεωτική και η προσκόμιση του ΤΕΥΔ, αλλά κατατίθεται υπεύθυνη δήλωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ – ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

4.1. Προβλήματα εφαρμογής του Ν. 4412/2016 στα δημόσια νοσοκομεία

Ο τομέας των δημοσίων συμβάσεων είναι για αρκετά χρόνια βεβαρημένος λόγω της μη αποτελεσματικής διαχείρισης του δημοσίων δαπανών, μεταξύ των οποίων και των κοινοτικών κονδυλίων των Ευρωπαϊκών Ταμείων, με άμεση συνέπεια την αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και τη δημιουργία αρνητικού κλίματος στο συγκεκριμένο χώρο. Τα προβλήματα που παρουσιάζει ο τομέας των δημοσίων συμβάσεων σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο, τη διοίκηση, την οργανωτική δομή, τον έλεγχο και την εποπτεία.

Ο αυξανόμενος κατακερματισμός και πολυπλοκότητα των κανόνων δικαίου θέτουν υπό αμφισβήτηση το παραδοσιακό «νομικό οπλοστάσιο» του δημοσίου δικαίου, το οποίο είχε ήδη αλλοιωθεί στο πλαίσιο του σύγχρονου φαινομένου της αποδυνάμωσης του κανόνα δικαίου (Μουκίου, 2018).

Σύμφωνα με τον Παυλόπουλο (2014) ο κανόνας δικαίου αδυνατεί να ρυθμίσει με επάρκεια την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα. Με βάση αυτά και την ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας η δράση των κρατικών οργάνων διαφοροποιείται στον συνεχώς μεταβαλλόμενο κανονιστικό χώρο, η ιδιαιτερότητα του οποίου έγκειται στο γεγονός ότι τα ως άνω όργανα δεν διαθέτουν μια σαφή και σταθερή δημοκρατική υποδομή.

Ο Ν. 4412/2016 αποτελεί προσαρμογή του εθνικού δικαίου στο κοινοτικό και ειδικότερα με τις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Ο ισχύον νόμος κατάφερε να ενοποιήσει το παλαιότερο θεσμικό πλαίσιο, όπου όμως ο όγκος και η πολυπλοκότητά του, τον καθιστούν δύσκολο στη χρήση του. Ο νόμος περιλαμβάνει 379 άρθρα στις 331 σελίδες του (συμπεριλαμβανομένου και τα παραρτήματα) όπου στους χρήστες δημιουργεί το αίσθημα, του φόβου, του πανικού και της άρνησης. Η επανάληψη του όρου "σύμβαση" στο νόμο σημαίνει, το σώμα της διακήρυξης, τα στάδια σύναψης της δημόσιας σύμβασης και την υπογεγραμμένη σύμβαση προκαλώντας παρερμηνείες, σύγχυση και προβληματισμό. Οι χρήστες δεν επιθυμούν να ξεφυλλίσουν εξονυχιστικά το νόμο και να τον "μάθουν" παρόλο που επιβάλλεται για την αποφυγή λαθών και παρατυπιών, αλλά αρκούνται στα βασικά. Η άρνηση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι κλήθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα να τον μελετήσουν και να τον εφαρμόσουν αμέσως για την προμήθεια των απαιτούμενων αγαθών και υπηρεσιών για τη λειτουργία των φορέων τους.

Η περαιτέρω έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων και γενικότερα κανονιστικών πράξεων που απαιτούνται για την πιστή εφαρμογή του νόμου προκάλεσε μεγαλύτερη ανησυχία στους χρήστες. Η ανησυχία τους ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο λόγω του ελάχιστου χρόνου που είχαν από την έκδοση του νόμου και την εφαρμογή του και της μη επαρκούς προετοιμασίας τους να ανταπεξέλθουν στο νέο έργο τους. Ο Ν. 4412/2016 προβλέπει πάνω από 100 εξουσιοδοτικές πράξεις¹⁰, οι οποίες βρίσκονται σε διάφορα άρθρα του νόμου. Ενδεικτικά αναφέρουμε την ΥΑ για το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ και την λειτουργικότητά του, το Προεδρικό Διάταγμα για την κατάργηση της δημοσίευσης των διαγωνισμών στον τοπικό τύπο, η ΚΥΑ περί θεμάτων τεχνικών λεπτομερών για τις ηλεκτρονικές κληρώσεις στις απευθείας αναθέσεις, κ.λ.π.

---

¹⁰ Βλ. ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ, Παρακολούθηση Νομοθεσίας Δημοσίων Συμβάσεων https://ppp.eaadhsy.gr/index.php/el/?option=com_sppagebuilder&view=page&id=96

Για την αντιμετώπιση της διαφθοράς ο νόμος εισήγαγε το άρθρο 24 περί σύγκρουσης συμφερόντων για την αποφυγή τυχόν αλλοίωσης του ανταγωνισμού και της διατήρησης της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων στις διαγωνιστικές διαδικασίες. Η εφαρμογή του συγκεκριμένου άρθρου είναι επιβεβλημένη όμως σε αρκετές περιπτώσεις δεν εφαρμόζεται καθώς υπάλληλοι που απασχολούνται στα γραφεία προμηθειών έχουν συγγενική σχέση με οικονομικούς φορείς, οι οποίοι συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες και συνεπώς δεν τηρείται η ανεξαρτησία και η αμεροληψία στη σύναψη συμβάσεων.

Στο άρθρο 74 του Ν. 4412/2016 γίνεται αναφορά για τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή του στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, εφόσον έχουν παραβάσεις στην εργατική νομοθεσία. Με το Ν. 4488/17 άρθρο 39 επιβάλλεται η προσκόμιση πιστοποιητικού που εκδίδεται από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων του ΣΕΠΕ και από το οποίο διαφαίνονται τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί σε βάρος του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αίτησης συμμετοχής ή προσφοράς. Για την έκδοση του εν λόγω πιστοποιητικού απαιτείται χρονικό διάστημα δεκαπέντε ημερών και αν παρέλθει το διάστημα αυτό χωρίς απάντηση θεωρείται σιωπηρή αποδοχή.

Η μη έκδοση του εν λόγω πιστοποιητικού οδήγησε στην ενεργοποίηση της διαδικτυακής πύλης του ΣΕΠΕ με την αυτοματοποιημένη απάντηση, η οποία διαπιστώθηκε ότι και αυτό δεν ήταν απόλυτα ορθό, με αποτέλεσμα στην κατάληξη υποβολής μιας υπεύθυνης δήλωσης ή ένορκης βεβαίωσης από τον οικονομικό φορέα για την απόδειξή του, που όμως ούτε και αυτό είναι απολύτως ορθό για την συμμετοχή σε διαγωνιστική διαδικασία.

Στο άρθρο 78 του νόμου περί στήριξης στις ικανότητες των άλλων, όπου αφορά την διεκπεραίωση εργασιών από άλλους φορείς όπου απαιτούνται εξειδικευμένες ικανότητες, υπάρχει σύγχυση για τα απαιτούμενα υποβληθέντα δικαιολογητικά σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού του αναδόχου. Η αναθέτουσα αρχή, δηλαδή οι εμπλεκόμενοι υπάλληλοι (επιτροπές, διοικητικοί, αποφασιστικά όργανα) πρέπει να είναι πολύ προσεχτικοί στην επιλογή των αναδόχων και την επικινδυνότητα που εγκυμονεί η εν λόγω συμμετοχή αναδόχου στηριζόμενη σε ικανότητες άλλων, όπου κατά το πλείστον τελικά επιλέγονται ανάδοχοι οι οποίοι εκτελούν οι ίδιοι τη σύμβαση. Αυτό μειώνει τη συμμετοχή και άλλων

ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων από τις δημόσιες συμβάσεις, μειώνοντας τον υγιή ανταγωνισμό.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί πως η εισαγωγή του ΕΕΕΣ και του ΤΕΥΔ έλυσαν αρκετά προβλήματα, από τη μη προσκόμιση ενός σημαντικού αριθμού προαπαιτούμενων δικαιολογητικών των συμμετεχόντων, αλλά παράλληλα επικράτησε και επικρατεί μια σύγχυση για την επιλογή των κριτηρίων που πρέπει να συμπληρωθούν σε αυτά τα έντυπα. Παρατηρήθηκε από τις Αναθέτουσες Αρχές, πως κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου δεν προσκομίζονταν όλα τα στοιχεία, όσα αναγράφονταν στο ΕΕΕΣ και το ΤΕΥΔ. Η σύγχυση αυτή προκλήθηκε από τη σύνταξη των διακηρύξεων καθώς κάποια δεδομένα δεν ήταν απαραίτητα να προσκομιστούν και κατά τη σύνταξη των σχετικών εντύπων αναγράφονταν. Το αποτέλεσμα ήταν να τεθούν εκτός διαγωνιστικής διαδικασίας οικονομικοί φορείς που με τη σειρά τους προσέφυγαν στην προσφυγή με τις χρονικές καθυστερήσεις για τη σύναψη της σύμβασης.

Ακόμη η εισαγωγή του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς βάση κριτηρίων (αρθ. 86) αρχικά δεν αντιμετωπίστηκε θετικά από τις αναθέτουσες αρχές λόγω της πολυπλοκότητας της στάθμισης κριτηρίων και της σχετικής βαθμολόγησης. Η βαθμολογία πρέπει να καθορίζεται με σαφήνεια στη διακήρυξη και τα κριτήρια και η στάθμισή τους έγκειται στην διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής όπως και ο υπολογισμός της συγκριτικής τιμής της προσφοράς. Το πρόβλημα όμως εντοπίζεται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπου έχει δικό του τρόπο υπολογισμού για το συγκεκριμένο κριτήριο ανάθεσης και στην πραγματικότητα η αξιολόγηση της διαγωνιστικής διαδικασίας πραγματοποιείται εξωσυστημικά.

Η έλλειψη εγκεκριμένων οικονομικών φορέων από επίσημους καταλόγους (άρθ. 83) αυξάνει τη γραφειοκρατία και καθυστερεί τη διαγωνιστική διαδικασία. Ο έλεγχος των δικαιολογητικών των αποδεικτικών μέσων θα είχε αποφευχθεί καθώς στους εγκεκριμένους επίσημους καταλόγους θα ήταν καταγεγραμμένοι οι οικονομικοί φορείς με όλα τα στοιχεία μειώνοντας σημαντικά τα χρονικά όρια σύναψης της δημόσιας σύμβασης.

Ο Ν. 4412/2016 (άρθ. 118) εισήγαγε την απευθείας ανάθεση για δημόσιες συμβάσεις συναφών επιστημονικών υπηρεσιών έως 20.000,00€ χωρίς ΦΠΑ, η οποία θα υλοποιείται μέσω δημόσιας ηλεκτρονικής κλήρωσης. Για την πραγματοποίηση της κλήρωσης πρέπει να υπάρχει το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων από τη Γενική Γραμματεία

Υποδομών που όμως δεν ήταν έτοιμη και εκδόθηκε η αριθμ. 6 Εγκυκλίου (αριθμ. πρωτ. ΔΝΣβ/οικ.21656/Φ.εγκ./23-03-2017) η οποία τέθηκε σε ισχύ αργότερα.

Η έλλειψη ενιαίων εγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών οδηγεί στην καθυστέρηση των διαγωνιστικών διαδικασιών. Η συγκέντρωση των απαιτούμενων ειδών, των ποσοτήτων, της αξίας τους για την υλοποίηση του διαγωνισμού σύμφωνα με τον πίνακα προγραμματισμού προμηθειών και υπηρεσιών, αλλά και η εύρεση συγκριτικών τιμών για την μελλοντική κατακύρωση (παρατηρητήριο τιμών της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας), απαιτούν χρόνο, ο οποίος θα είχε αποφευχθεί, εάν υπήρχε μια κεντρική βάση δεδομένων με όλα τα είδη για τα οποία ενδιαφέρεται να προμηθευτεί η εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή. Με αυτόν τον τρόπο θα κερδιζόταν πολύτιμος χρόνος από τις διαβουλεύσεις και τις εγκριτικές αποφάσεις και οι συμβάσεις θα ολοκληρωνόταν σε συντομότερο χρόνο.

Η δυσκολία υποβολής μιας ηλεκτρονικής προσφοράς από τους οικονομικούς φορείς λόγω έλλειψης εκπαίδευσης, βελτιώθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Δεν ισχύει όμως το ίδιο για τις μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στο δύσκολο για αυτούς εγχείρημα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μη συμμετοχή τους σε ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες για χρηματικά ποσά άνω των 60.000.00€ χωρίς ΦΠΑ. Η ΕΑΑΔΗΣΥ για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό προέβει στην έκδοση της κατευθυντήριας οδηγίας 25 προς διευκόλυνση των Αναθετουσών Αρχών αλλά και των οικονομικών φορέων. Η οδηγία αναφέρεται στην υποδιαίρεση σε τμήματα με σαφή αναφορά στην ορθή κατανομή των επιμέρους διαγωνισμών, τους κανόνες που πρέπει να διέπουν τη μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας (λαμβάνοντας υπόψη την παράταση και προέρριση) και τη διεξαγωγή τους με τον ακριβή τύπο διαγωνισμού προκειμένου να συμμετάσχουν και μικρότεροι οικονομικοί φορείς.

Ένα σημαντικό και ίσως το σημαντικότερο έως και σήμερα για την εφαρμογή του νόμου είναι η εκπαίδευση του προσωπικού, το οποίο ασχολείται με τις δημόσιες συμβάσεις. Η ελλιπής κατάρτιση και εκπαίδευση αλλά και η άρνηση της χρήσης νέων τεχνολογικών μέσων αυξάνουν συνεχώς το κόστος στη δημόσια διοίκηση. Η παράλληλη έλλειψη υποστηρικτικών πληροφοριακών συστημάτων οδηγούν στη σύναψη συμβάσεων με τη χρήση των πιο απλών μεθόδων (π.χ χαμηλότερη τιμή) και όχι με τη χρήση ποιοτικών κριτηρίων που θα οδηγήσουν στην αναβάθμιση της παρεχόμενης υπηρεσίας αλλά και ποιοτικότερων προϊόντων προς όφελος του φορέα.

Ο Ν. 4412/2016 τροποποιήθηκε από το Ν. 4441/2016 (ΦΕΚ Α/227/06-12-2016), 4497/2017 (ΦΕΚ Α/171/13-11-2017), 4605/2019 (ΦΕΚ Α/52/01-04-2019), 4608/2019 (ΦΕΚ Α/66/25-04-2019), 4609/2019 (ΦΕΚ Α/67/03-05-2019) καθώς και άλλες διατάξεις, οι οποίες ναι μεν τροποποιούν διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων σε διάφορα σημεία, δημιουργούν όμως πρόσθετες απαιτήσεις και προϋποθέσεις δυσχεραίνοντας ακόμη περισσότερο το έργο των εμπλεκομένων στη σύναψη σύμβασης.

4.2. Ελεγκτικές Αρμοδιότητες

Από τη στιγμή που ολοκληρώνεται η διαγωνιστική διαδικασία και συνάπτεται η δημόσια σύμβαση, αρχίζει η εκτέλεσή της με την προμήθεια των αγαθών ή υπηρεσιών στον Φορέα. Η δημόσια σύμβαση υπόκειται αρχικά σε εσωτερικό έλεγχο εντός της δημόσιας υπηρεσίας από το αρμόδιο τμήμα προς διασφάλιση της ορθής διεξαγωγής της διαγωνιστικής διαδικασίας αλλά και τη διασφάλιση της νομιμότητας και κανονικότητάς της.

Για συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών που συνάπτονται από φορείς του Δημοσίου προϋπολογιζόμενης δαπάνης άνω των 300.000,00€ ευρώ χωρίς ΦΠΑ υποχρεωτικά διενεργείται κατασταλτικός έλεγχος νομιμότητας πριν από την υπογραφή της σύμβασης (προσυμβατικός έλεγχος) από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενώ για δημόσιες συμβάσεις άνω του 1.000.000,00€ χωρίς ΦΠΑ διενεργείται υποχρεωτικά από Κλιμάκιο έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Ειδικότερα για συμβάσεις, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους διενεργείται προσυμβατικός έλεγχος από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην περίπτωση που η προϋπολογιζόμενη δαπάνη είναι άνω των 5.000.000,00€ ευρώ χωρίς ΦΠΑ. (Ν. 4700/2020).

Το Ελεγκτικό Συνέδριο για τις δημόσιες συμβάσεις είναι υπεύθυνο για:

1. Την άσκηση ελέγχου των δαπανών του Κράτους, των ΟΤΑ και των λοιπών νομικών προσώπων που υπόκεινται στον έλεγχό του.
2. Την διενέργεια κατασταλτικού ελέγχου σε οποιοδήποτε οργανισμό έλαβε χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.
3. Την παρακολούθηση των κρατικών εσόδων.
4. την άσκηση ελέγχου νομιμότητας στις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και προμηθειών.

5. Την διενέργεια ελέγχου για κάθε δημόσια σύμβαση προμήθειας και παροχής υπηρεσιών που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με το Ν. 4146/2013 άρθρο 61 εάν οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει να προσφύγουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οφείλουν να ζητήσουν τη σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ.

Η Αναθέτουσα Αρχή γνωστοποιεί την απόφασή της με όλα τα υποστηρικτικά έγγραφα και στοιχεία. Μέσα σε χρονικό διάστημα 15 ημερών η ΕΑΑΔΗΣΥ οφείλει να απαντήσει, Με την άπρακτη λήξη της προθεσμίας των 15 ημερών τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ. Εάν η υπόθεση είναι πολύπλοκη η Αρχή μπορεί να ζητήσει από την Αναθέτουσα Αρχή να παρατείνει τη χρονική διάρκεια για άλλες 15 ημέρες.

Στις έκτακτες καταστάσεις, όπως στην περίπτωση αντιμετώπισης του κορωνοϊού δεν απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων με διαγωνιστικές διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Επιπλέον η ΕΑΑΔΗΣΥ έχει τη δυνατότητα να προστάζει στα αρμόδια διοικητικά ελεγκτικά όργανα την υποβολή πορισμάτων καθώς και τη συλλογή δεδομένων/στοιχείων για δημόσιες συμβάσεις.

4.3.Επικείμενες Αλλαγές

Από τις 23 Νοεμβρίου έως 7 Δεκεμβρίου 2020 τέθηκε σε Δημόσια διαβούλευση στο opengov.gr του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων το Σχέδιο Νόμου για τον Εκσυγχρονισμό, την Απλοποίηση και την Αναμόρφωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων και Ειδικότερες Ρυθμίσεις για τις Προμήθειες στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας.

Με τις ενσωματωμένες προτάσεις του το σχέδιο νόμου¹¹ σκοπεύει να αναμορφώσει το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις, για να μειωθεί η γραφειοκρατία, ο

---

¹¹ Βλ. Ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Διαδικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων <http://www.opengov.gr>

χρόνος υλοποίησης της ανάθεσης συμβάσεων και να αυξηθεί η χρήση ηλεκτρονικών μέσων και εργαλείων και γενικότερα η αποτελεσματικότητα των Δημοσίων Συμβάσεων.

Επιπλέον επιδιώκει να συμβάλει στην αύξηση των δημοσίων επενδύσεων με την ταυτόχρονη αξιοποίηση και γρήγορη απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων για την προγραμματική χρονική περίοδο 2021 – 2027.

Οι αλλαγές του σχεδίου νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνδέονται με την παρούσα εργασία συνοψίζονται στα κάτωθι.

Μειώνεται το ποσό των διαγωνιστικών διαδικασιών από 60.000,00€ χωρίς ΦΠΑ σε 30.000,00€, πάνω από το οποίο οι Αναθέτουσες Αρχές θα πρέπει υποχρεωτικά να κάνουν χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ για όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας (αρθ. 5), με εξαίρεση την απευθείας ανάθεση μελετών έως 20.000,00€ (άρθ. 328).

Στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων αυξάνεται από 1.000,00€ (καθαρή αξία χωρίς ΦΠΑ), σε άνω των 2.500,00€ το ποσό της αξίας των συμβάσεων που θα καταχωρούνται ανεξαρτήτου διαγωνιστικής διαδικασίας αξίας (αρθ. 7). Επίσης προστίθεται και η ανάρτηση της πρόσκλησης για λόγους διαφάνειας και παρακολούθησης.

Οι διαβουλεύσεις των τεχνικών προδιαγραφών για υπηρεσίες και αγαθά με εκτιμώμενη αξία άνω του 1.000.000,00€ μπορεί να είναι υποχρεωτική και όχι δυνητική με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (αρθ. 12).

Στο άρθρο 19 αναφέρεται ότι η ανάθεση σε υπεργολάβο, τμήματος της σύμβασης, θα ελέγχεται από την Αναθέτουσα Αρχή για την ικανότητα του υπεργολάβου να εκτελέσει τη σύμβαση, διαφορετικά η προσφορά θα κρίνεται απαράδεκτη και θα τίθεται εκτός διαγωνιστικής διαδικασίας.

Οι Αναθέτουσες Αρχές θα πρέπει να δημοσιεύουν και τις προσκλήσεις, πέρα από τις προκηρύξεις και τις διακηρύξεις στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ., οι οποίες θα πρέπει να φέρουν ΑΔΑΜ (άρθρο 20).

Στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να στέλνουν τις πρωτότυπες εγγυητικές συμμετοχής, το αργότερο πριν από την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στη διακήρυξη, αποσφράγισης των προσφορών. Εξαιρούνται οι εγγυητικές συμμετοχής που εκδίδονται με ηλεκτρονικά μέσα, όπου ο οικονομικός φορέας με δική του ευθύνη και εντός του προαναφερόμενου χρονικού διαστήματος, θα πρέπει να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση και να αναφέρει ότι το εν λόγω

ηλεκτρονικό αρχείο περιλαμβάνεται στον φάκελο της προσφοράς του. Το συλλογικό όργανο που έχει οριστεί αρμόδιο θα ελέγξει εάν ο οικονομικός φορέας πληρεί την ανωτέρω προϋπόθεση, πριν από την αποσφράγιση του διαγωνισμού (αρθ. 22).

Το ποσό της εγγύησης καλής εκτέλεσης για τα αγαθά και τις υπηρεσίες θα μειωθεί από 5% σε 4%, ενώ για τις μελέτες και τα έργα θα παραμείνει στο 5%. Επίσης δεν θα είναι υποχρεωτικό για τις Αναθέτουσες Αρχές να ζητούν εγγύηση καλής εκτέλεσης για δημόσιες συμβάσεις αξίας μικρότερης ή ίσης των 30.000,00€ χωρίς ΦΠΑ.

Ο οικονομικός φορέας μπορεί να αντικαταστήσει ένα φορέα στον οποίο στηρίζεται ο φορέας που δεν ικανοποιεί σχετική απαίτηση επιλογής ή συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού, μετά από σχετική πρόσκληση εντός χρονικού διαστήματος 15 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της πρόσκλησης. Ο φορέας που αντικαταστάθηκε δεν μπορεί να αντικατασταθεί και άλλη φορά (αριθ. 27).

Το ΤΕΥΔ θα καταργηθεί (αρθ. 28) και κατά την υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής θα συμπληρώνεται το ΕΕΕΣ, εκτός από τις περιπτώσεις των απευθείας αναθέσεων των αρθ. 118 και 328. Το ΕΕΕΣ θα πρέπει να έχει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος στο οποίο υποβάλλονται οι προσφορές.

Στις διαγωνιστικές διαδικασίες προμηθειών η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς να δηλώνουν στην τεχνική τους προσφορά, στην περ. β' μόνο την επιχειρηματική μονάδα του αγαθού και τον τόπο εγκατάστασής της (αρθ. 37).

Στις περιπτώσεις των διαγωνιστικών διαδικασιών προμηθειών και παροχής υπηρεσιών η ισχύς των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών (αρθ. 40).

Επιπλέον, γίνεται αναφορά για τις «δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας», που αφορούν τις συμβάσεις αξίας έως 2.500,00€ (χωρίς ΦΠΑ), για τις οποίες παρέχεται, μεγάλη ευελιξία και ταχύτατες διαδικασίες για την υλοποίησή τους (αρθ. 49).

Στη διαγωνιστική διαδικασία με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική προσφορά μόνο βάσει τιμής, υπάρχει μόνο μια απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών προσφορών καθώς και δικαιολογητικών κατακύρωσης (αρθ. 41) μειώνοντας σημαντικά το χρόνο υλοποίησης του διαγωνισμού.

Η διαδικασία της Απευθείας Ανάθεσης είναι επιτρεπτή μόνο για δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία τους είναι μικρότερη ή ίση των 30.000,00€ (καθαρή αξία χωρίς ΦΠΑ). Για τις συμβάσεις υπηρεσιών η αξία τους θα είναι μικρότερη ή ίση των 60.000,00€ (αρθ. 50).

Στις διαδικασίες της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή της Απευθείας Ανάθεσης για προμήθειες αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, η πρόσκληση αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον 5 εργάσιμες ημέρες προ της κοινοποίησης της απόφασης ανάθεσης (αρθ. 53).

Για διαγωνιστικές διαδικασίες αξίας μικρότερης ή ίσης των 20.000,00€ (χωρίς ΦΠΑ) καθώς και έως 60.000,00€ (καθαρή αξία) μπορεί να ζητηθεί η ακύρωση της πράξης και η αναστολή εκτέλεσής της από όποιον έχει έννομο συμφέρον, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της Αναθέτουσας Αρχής (αρθ. 55).

Οι ανωτέρω αναμορφώσεις συμπλέουν με το σκοπό της παρούσας εργασίας, αναδεικνύοντας τα προβλήματα του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου και τις απαραίτητες τροποποιήσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1. Αντικείμενο, σκοπός – Ερευνητικά ερωτήματα

Με βάση τις επιδιώξεις του νομοθέτη για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες είναι η μείωση της γραφειοκρατίας, η διασφάλιση της διαφάνειας, η διευκόλυνση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, η χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών αλλά και η προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος, η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία επικεντρώνεται στην μελέτη του Ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών και τις πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις [Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ Α/42/25-02-2020, ΦΕΚ Α/55/11-03-2020, ΦΕΚ Α/54/11-03-2020, ΦΕΚ Α/64/14-03-2020, ΦΕΚ Α/68/20-03-2020, ΦΕΚ Α/84/13-04-2020), Ν. 4675/2020, Ν. 4693/2020, Ν. 4728/2020, και την Κατευθυντήρια Οδηγία 24/2020 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.]

Βασικός σκοπός της διπλωματικής εργασίας είναι η μελέτη της εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών και η συμβολή των πρόσφατων νομοθετικών εξελίξεων στην αντιμετώπιση της κρίσης του Covid-19 στις Υπηρεσίες Υγείας.

Οι επιμέρους ερευνητικοί στόχοι της διπλωματικής εργασίας είναι:

- Η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής του Ν. 4412/2016 στους φορείς υπηρεσιών υγείας για τις διαδικασίες προμηθειών και υπηρεσιών.
- Η διερεύνηση της καινοτομίας του Νόμου στην πρακτική εφαρμογή του και η δημιουργία τυχόν προβλημάτων και η αντιμετώπισή τους.
- Η Διερεύνηση της αναγκαιότητας των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου για την αντιμετώπιση κρίσεων στους φορείς υπηρεσιών υγείας για τις διαδικασίες προμηθειών και υπηρεσιών.

Τα ερευνητικά ερωτήματα της διπλωματικής εργασίας έχουν ως εξής:

- Ποιοι είναι οι παράγοντες – στοιχεία που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του 4412/2016 στις υπηρεσίες υγείας για τις διαδικασίες προμηθειών και υπηρεσιών;
- Ποια στοιχεία προσδίδουν καινοτομία στην εφαρμογή του Ν.4412/2016;
- Προκύπτουν προβλήματα από την εφαρμογή του και με ποιους τρόπους/μεθόδους αντιμετωπίζονται;
- Ήταν απαραίτητη και σε ποιο βαθμό, η εφαρμογή των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου για την αποφυγή της συγκεκριμένης κρίσης (Κορωνοϊού) στη χώρα μας;

5.2. Μεθοδολογία Ανάλυσης

Η ανάλυση που περιέχεται στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αφορά τη χρήση ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 62 απασχολούμενους/ες σε τομείς που διαχειρίζονται τις δημόσιες συμβάσεις στα δύο Νοσοκομεία του Νομού Λάρισας, το Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας «Κουτλιμπάνειο και Τριανταφύλλειο», το

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας και την 5^η Υγειονομική Περιφέρεια με έδρα το Μεζούρλο Λάρισας.

Εκτός από τα δημογραφικά στοιχεία, εκείνα δηλαδή που αφορούν το Φύλο, την Ηλικία, την Οικογενειακή Κατάσταση, το Επίπεδο εκπαίδευσης κλπ., περιέχεται ένα σημαντικό πλήθος ερωτήσεων που σχετίζονται, αρχικά με την επιμόρφωση των εργαζόμενων για το Ν. 4412/2016, την αποτελεσματικότητα και την καινοτομία του, κριτική για τις συμπληρωματικές Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου που εκδόθηκαν την περίοδο της κρίσης του Covid-19 και αφορούσαν τις διαφοροποιήσεις των διαδικασιών που προβλέπει ο Νόμος χάριν της αντιμετώπισης την Πανδημίας, ζητήματα για την αντιμετώπιση της Κρίσης του Κωρονοϊού καθώς και προβλήματα του εξεταζόμενου Νόμου. Τέλος, αποτυπώνονται οι διαγωνιστικές διαδικασίες που υλοποιήθηκαν από τους φορείς του δείγματος και η διαχείρισή τους. Οι ερωτήσεις είναι ιεράρχησης-διαβάθμισης και κλειστού τύπου, με τις απαντήσεις να δίνονται σύμφωνα με την κλίμακα του Likert. Στη συνέχεια τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια αξιοποιήθηκαν για τη μελέτη μέσω του στατιστικού πακέτου SPSS.

Εκτός από την περιγραφή των στοιχείων που αφορούν το μέρος της περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης, η οποία έδωσε τις βασικές εκτιμήσεις στα εξεταζόμενα πεδία του Ν. 4412/2016, πραγματοποιήθηκαν και έλεγχοι υποθέσεων για να εξεταστεί η περίπτωση, ύπαρξης ενδεχομένων διαφορών στις απαντήσεις των ερωτημάτων. Για αυτές τις υποθέσεις χρησιμοποιείται ο έλεγχος χ^2 , ο οποίος βασίζεται στην καταγραφή των συχνοτήτων της κάθε κατηγορίας στην απάντηση των ερωτήσεων. Οι δύο υποθέσεις που ερευνώνται κάθε φορά είναι οι εξής:

H_0 : Οι δύο μεταβλητές σχετίζονται – H_a : Οι δύο μεταβλητές δεν σχετίζονται

Οι συχνότητες καταγράφονται σε έναν πίνακα όπου η καταγραφή των κατηγοριών της μίας μεταβλητής περιέχονται στις γραμμές και της δεύτερης. Βασίζόμενοι σε αυτές τις συχνότητες υπολογίζουμε τη στατιστική συνάρτηση χ^2 , η οποία υπολογίζεται από τον τύπο

$$\chi^2 = \sum \frac{(\Pi - A)^2}{A},$$

όπου Π είναι η παρατηρούμενη συχνότητα σε κάθε κελί του πίνακα συχνοτήτων και A η αναμενόμενη. Γνωρίζουμε ότι η παραπάνω συνάρτηση ακολουθεί την κατανομή χ^2 . Ο έλεγχος διεξήχθη σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%.

Πρέπει να τονιστεί ότι η χρονική περίοδος της έρευνας ταυτιζόταν με την έξαρση του Κορωνοϊού στη Χώρα μας, όπου η περιοχή της Θεσσαλίας βρισκόταν σε αρκετά υψηλή θέση κρουσμάτων (3^η θέση πανελλαδικά) και η συγκέντρωση των ερωτηματολογίων ήταν δύσκολη διότι το απασχολούμενο προσωπικό στους φορείς του δείγματος εργαζόταν από το σπίτι, ή εκ περιτροπής ή είχαν άδεια ειδικού σκοπού. Η συναδελφικότητα όμως, καθώς υπάρχει συνεργασία σε καθημερινή βάση, βοήθησαν στην επίτευξη του εγχειρήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

6.1. Δείκτης αξιοπιστίας της έρευνας

Ο δείκτης αξιοπιστίας αναφέρεται με την ικανότητα που έχει το ερωτηματολόγιο να δίνει τα ίδια αποτελέσματα σε όλες τις συνθήκες. Ο δείκτης αξιοπιστίας παίρνει τιμές στο [0,1]. Τιμές οι οποίες είναι κοντά στο 0 είναι και αυτές που θεωρούνται αναξιόπιστες, ενώ τιμές οι οποίες είναι μεγαλύτερες του 0,7 θεωρούνται ότι έχουν ένα μεγάλο βαθμό αξιοπιστίας. (Cronbach,1951).

Στην ανάλυσή θα χρησιμοποιηθεί ο δείκτης Cronbach's alpha.

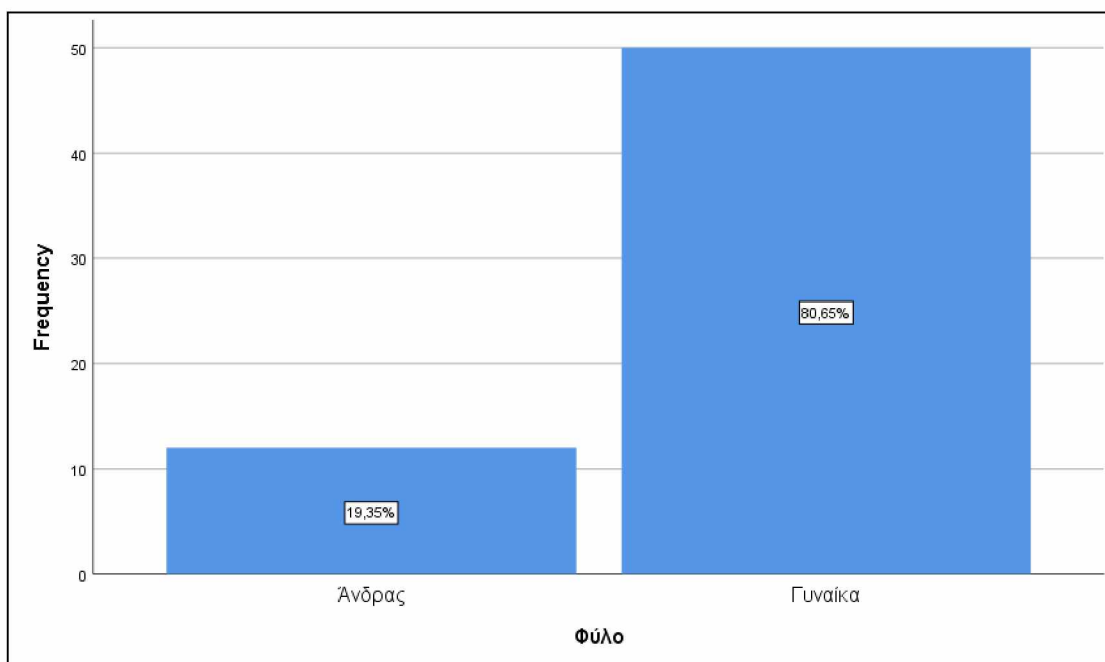
Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,798	71

Πίνακας 6.1. Δείκτης αξιοπιστίας της έρευνας..

Καθόσον η τιμή του δείκτη είναι 0,798 και μεγαλύτερη από 0,7, φανερώνει ότι η έρευνα είναι αξιόπιστη με μια πολύ καλή διαβάθμιση του ερωτηματολογίου.

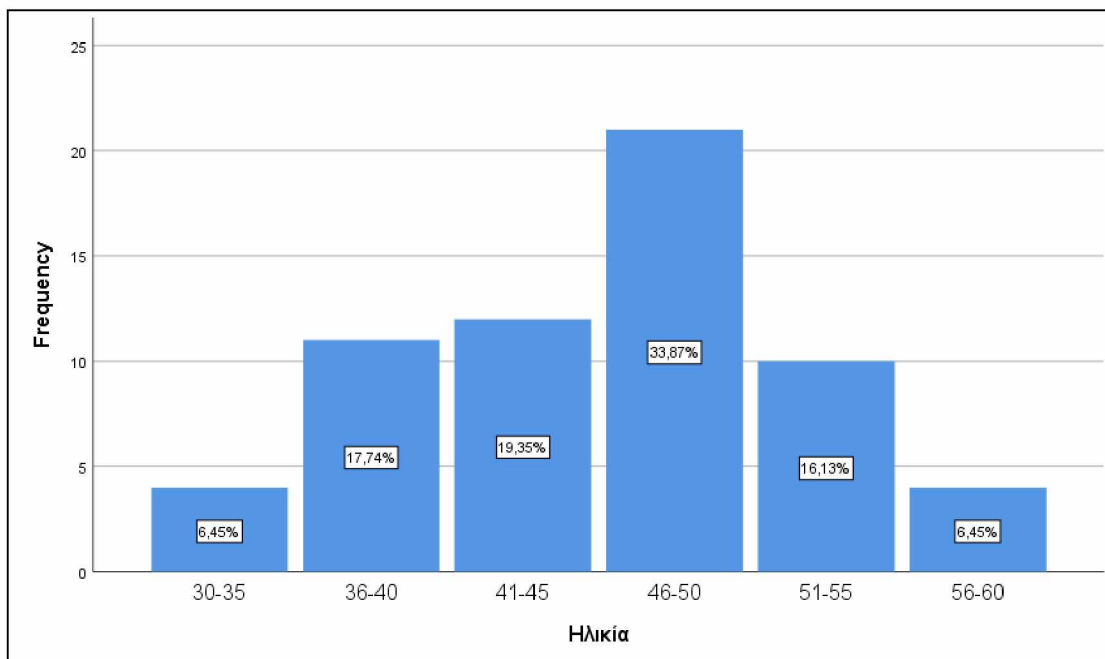
6.2. Περιγραφή δημογραφικών στοιχείων

Όπως διατυπώθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, στην έρευνα συμμετείχαν 62 απασχολούμενοι στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (οικονομικό τμήμα). Στο δείγμα παρατηρείται μια μεγάλη πλειοψηφία υπέρ του γυναικείου πληθυσμού, καθώς το 80,65% είναι γυναίκες και το 19,35% είναι άνδρες.

Γράφημα. 6.1 Δημογραφικά Στοιχεία_Φύλο

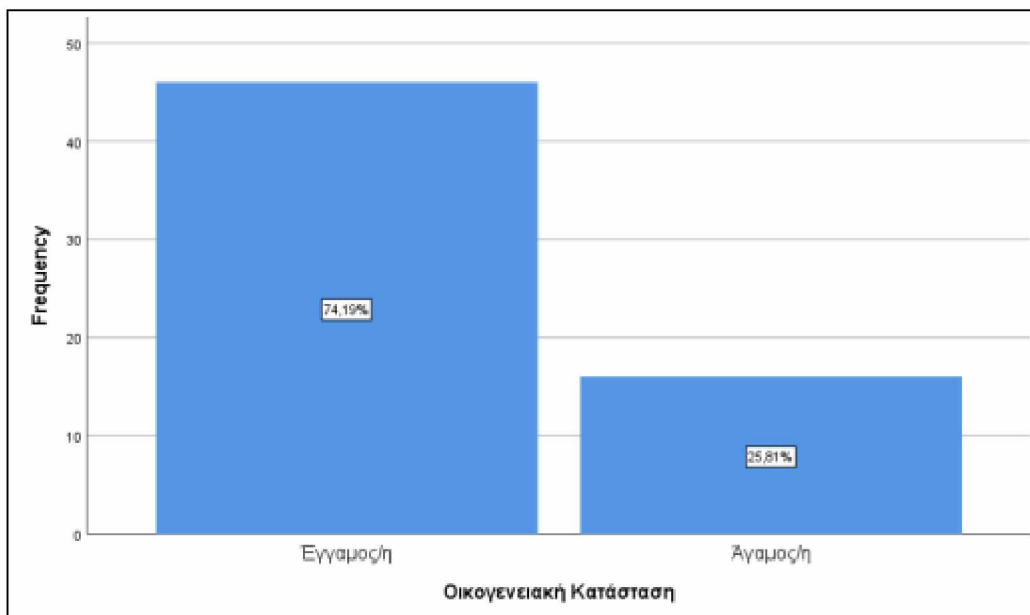
Αναφορικά με την ηλικία, λόγω του γεγονότος ότι αναφερόμαστε σε συνεχείς τιμές, πραγματοποιήθηκε διαχωρισμός σε ηλικιακές ομάδες. Τα ηλικιακά γκρουπ αφορούν τις ηλικίες 30-35, 36-40, 41-45, 46-50, 51-55 και 56-60.

Γράφημα. 6.2 Δημογραφικά Στοιχεία_Ηλικία

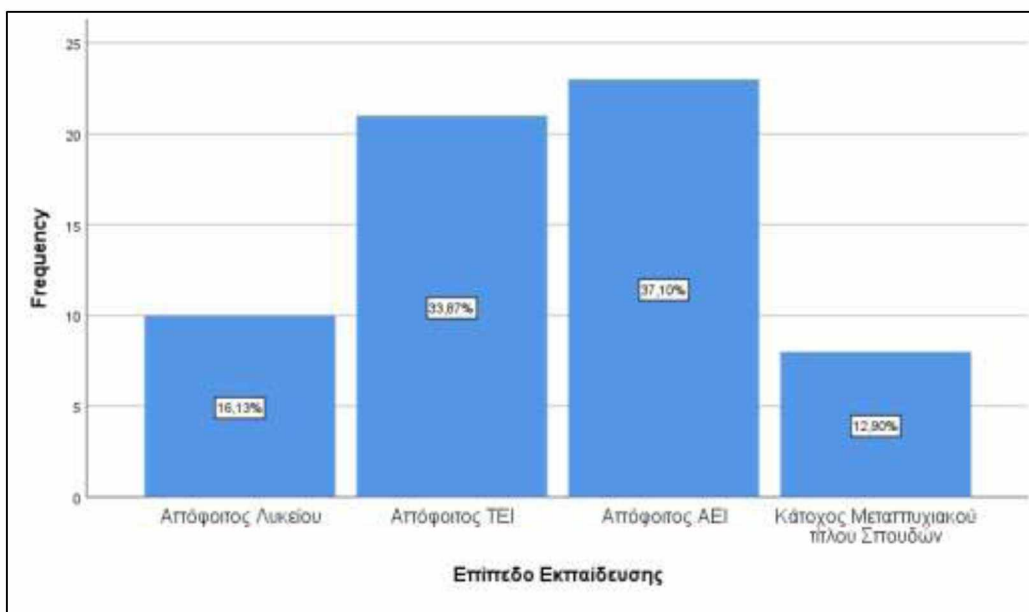
Για τους συμμετέχοντες διαπιστώθηκε ότι το 6,45% είναι από 30-35 ετών, το 17,74% είναι από 41 έως 45 ετών, το 33,87% από 46 έως 50, το 16,13% είναι από 51 έως 55 ετών και το 6,45% από 56 έως 60 ετών. Οι περισσότεροι από τους μισούς (συνολικά 53,22%) έχουν ηλικία 41-50 ετών. Ωστόσο αυτό δεν συνεπάγεται απαραίτητα και ότι υπάρχει η δεδομένη εμπειρία στις θέσεις που ασχολούνται με το ζήτημα των δημοσίων συμβάσεων και για αυτό το λόγο τα χρόνια απασχόλησης τίθενται σαν ξεχωριστή μεταβλητή.

Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση των συμμετεχόντων, το 74,19% είναι έγγαμοι/ες και το 25,81% είναι άγαμοι/ες.

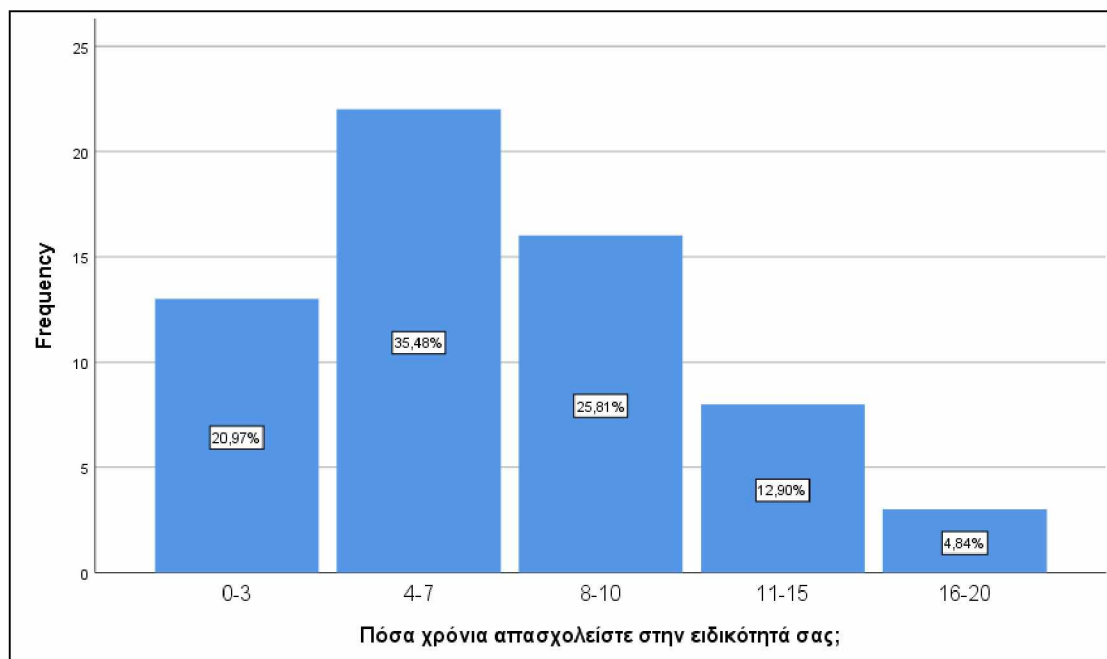
Γράφημα. 6.3 Δημογραφικά Στοιχεία_Οικογενειακή Κατάσταση

Για το επίπεδο εκπαίδευσης, το 16,13% είναι απόφοιτοι λυκείου, το 33,87% είναι απόφοιτοι ΤΕΙ, 37,10% οι απόφοιτοι ΑΕΙ και 12,90% αυτοί που κατέχουν Μεταπτυχιακό Τίτλο σπουδών. Συνεπώς, η συντριπτική πλειοψηφία είναι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

Γράφημα. 6.4 Δημογραφικά Στοιχεία_Επίπεδο Εκπαίδευσης

Για τα χρόνια απασχόλησης, που αποτυπώνουν την εμπειρία των εργαζόμενων, προκύπτει ότι 20,97% είναι στη θέση τους από 0 έως 3 χρόνια, 35,48% από 4 έως 7 χρόνια, 25,81% δουλεύουν από 8 έως 10 χρόνια, 12,90% από 11 έως 15 χρόνια και 4,84% από 16 έως 20 χρόνια.

Γράφημα. 6.5 Δημογραφικά Στοιχεία_Επίπεδο Εκπαίδευσης

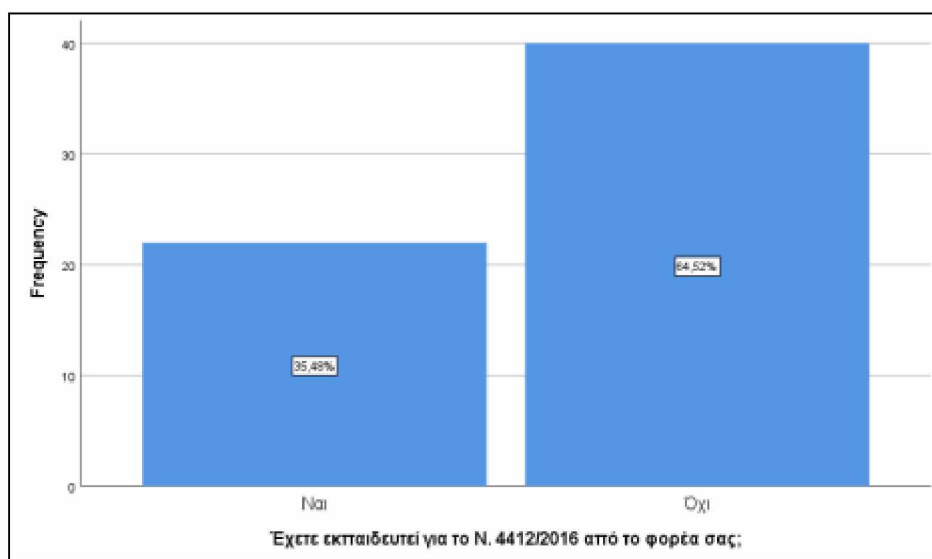
Συμπερασματικά, πρόκειται για έμπειρο και εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό, πράγμα που σημαίνει ότι έχει κληθεί να εφαρμόσει τον συγκεκριμένο Νόμο, όπως και να κρίνει επαρκώς την αποτελεσματικότητα και τα προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του.

6.3. Επιμόρφωση Προσωπικού

Στη συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που αφορούν τις ερωτήσεις με την επιμόρφωση των εργαζόμενων. Η εξέταση της εν λόγω παραμέτρου είναι αρκετά σημαντική, διότι επηρεάζει την αποτελεσματικότητα που έχει ο Νόμος κατά την πρακτική εφαρμογή του.

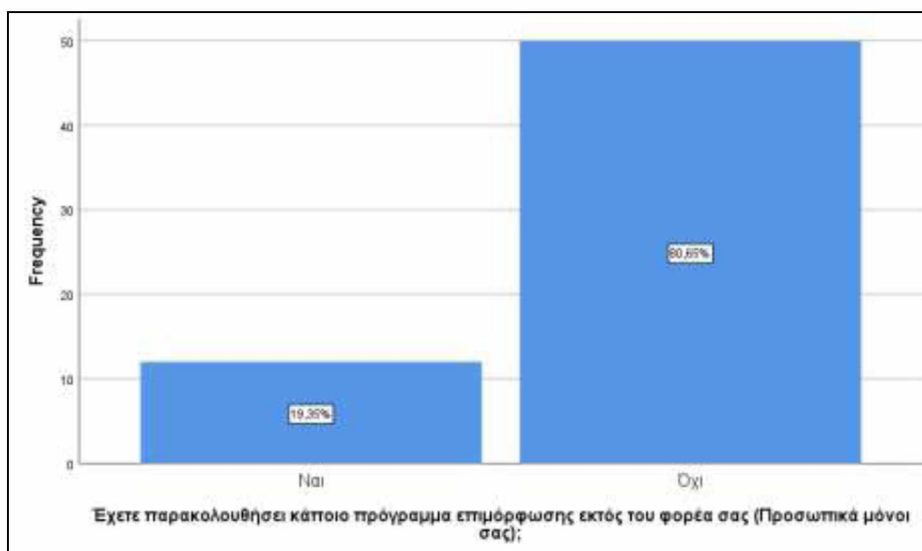
Αυτό που παρατηρείται είναι ότι υπάρχει έλλειψη επιμόρφωσης του μεγαλύτερου μέρους του προσωπικού από τον φορέα τους. Στην αντίστοιχη ερώτηση ποσοστό 35,48% έχει

εκπαιδευτεί από το φορέα του, πράγμα που σημαίνει ότι το υπόλοιπο 64,42% είναι χωρίς εκπαίδευση.

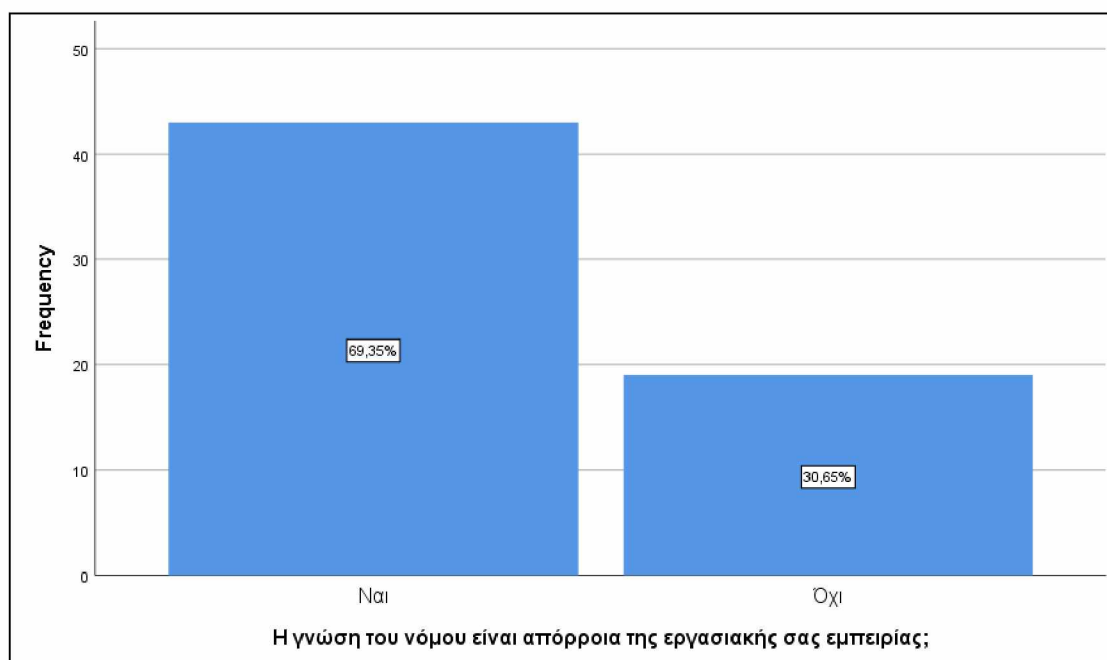
Γράφημα. 6.6 Επιμόρφωση

Ακόμα μεγαλύτερη είναι η διαφορά αναφορικά με τα προγράμματα επιμόρφωσης που δεν διοργανώνονται από τον φορέα που εκπροσωπούν οι ερωτώμενοι. Συγκεκριμένα, στην ερώτηση αν έχουν παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα επιμόρφωσης από μόνοι τους, απάντησε θετικά μόλις το 19,35%.

Γράφημα. 6.6 Προσωπική Επιμόρφωση

Τέλος, έχουμε ότι ένα ποσοστό 69,35% έχει λάβει την γνώση που έχει για το Νόμο από την εργασιακή του εμπειρία.

Γράφημα. 6.7 Εργασιακή Εμπειρία

6.4. Αποτελεσματικότητα του Ν.4412/2016

Τα αποτελέσματα από την ανάλυση των ερωτήσεων που αφορούν την αποτελεσματικότητα του Ν. 4412/2016 είναι σημαντικά όχι μόνο με την γενικότερη έννοια της αποτελεσματικότητας, αλλά και με τους ειδικότερους παράγοντες που την επηρεάζουν.

Αρχικά, οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν λόγω των κανόνων που έχει ο έλεγχος χ^2 και αφορούν τον αριθμό των αναμενόμενων συχνοτήτων, που επιδιώκουμε να είναι μεγαλύτερος του 5. Εκτός λοιπόν από τις ερωτήσεις που έχουν σαν απαντήσεις το «Ναι» και «Όχι», οι υπόλοιπες έχουν πλέον τρεις κατηγορίες, που είναι «Πολύ Αρνητική/Αρνητική», «Καλή» και «Ικανοποιητική/Αριστη».

Ξεκινώντας από το πως κρίνουν οι ερωτώμενοι/ες την αποτελεσματικότητα αφομοίωσης του Νόμου από τους χρήστες [ερωτ. Γ.1], το 12,9% την θεωρεί αρνητική, το 25,8% την θεωρεί καλή, ενώ το 61,3% θεωρεί την αποτελεσματικότητα αφομοίωσης ικανοποιητική.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,970 ^a	4	,005
Likelihood Ratio	14,126	4	,007
Linear-by-Linear Association	,713	1	,398
N of Valid Cases	62		

a. 5 cells (55,6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,42.

Πίνακας 6.2. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.1 και της ερώτησης Α.6.

Είναι λοιπόν αντιληπτό ότι το μεγαλύτερο μέρος των εργαζόμενων είναι ικανοποιημένο από την αποτελεσματικότητα αφομοίωσης του Νόμου. Ωστόσο, διεξάγοντας τον έλεγχο χ^2 για να μελετηθεί αν υπάρχει κάποιος παράγοντας συσχέτισης με τα παραπάνω αποτελέσματα, διαπιστώνεται ότι υπάρχει **στατιστικά σημαντική συσχέτιση των απαντήσεων με τα χρόνια απασχόλησης του εργαζόμενου στην ειδικότητά του** [ερωτ. Α.6]. Το p-value του ελέγχου είναι ίσο με 0,005.

Αναφορικά με την εφαρμογή του Νόμου στο πρακτικό επίπεδο, το οποίο αφορά κυρίως τις διαγωνιστικές διαδικασίες, το 11,3% την αξιολογεί αρνητικά, το 25,8% την αξιολογεί ως καλή, το 61,3% ως ικανοποιητική και το 1,6% ως άριστη. Στο σημείο αυτό **παρατηρείται σημαντική συσχέτιση ανάμεσα** στην αξιολόγηση της εφαρμογής του νόμου [ερωτ. Γ.2] και στο αν οι εργαζόμενοι έμαθαν τον Νόμο από την εργασιακή τους εμπειρία [ερωτ. Β.4]. Αν συνδυαστεί με τα αποτελέσματα του πίνακα συχνοτήτων του ελέγχου, φαίνεται ότι οι αρνητικές αξιολογήσεις προήλθαν από ερωτώμενους οι οποίοι έμαθαν το Νόμο μέσα από τη δουλειά τους. Το p-value του ελέγχου είναι 0,047.

Πως θα αξιολογούσατε το Νόμο ως προς την εφαρμογή του στο πρακτικό επίπεδο (διαγωνιστικές διαδικασίες); * Η γνώση του νόμου είναι απόρροια της εργασιακής σας εμπειρίας; Crosstabulation

		Η γνώση του νόμου είναι απόρροια της εργασιακής σας εμπειρίας;		Total	
		Ναι	Όχι		
Πως θα αξιολογούσατε το Νόμο ως προς την εφαρμογή του στο πρακτικό επίπεδο (διαγωνιστικές διαδικασίες);	Πολύ Αρνητική/Αρνητική	Count	7	0	7
		Expected Count	4,9	2,1	7,0
	Καλή	Count	13	3	16
		Expected Count	11,1	4,9	16,0
	Ικανοποιητική/Αριστη	Count	23	16	39
		Expected Count	27,0	12,0	39,0
Total		Count	43	19	62
		Expected Count	43,0	19,0	62,0

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,135 ^a	2	,047
Likelihood Ratio	8,168	2	,017
Linear-by-Linear Association	6,023	1	,014
N of Valid Cases	62		

a. 3 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,15.

Πίνακας 6.3. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.2 και της ερώτησης Β.4.

Στο ίδιο περίπου πλαίσιο κινούνται οι απαντήσεις που δόθηκαν αναφορικά με την διατύπωση του θεσμικού πλαισίου του Νόμου [ερωτ. Γ.3]. Στο ερώτημα αν αυτό αποτυπώνεται με σαφήνεια και ακρίβεια, έχουμε ότι το 1,6% θεώρησε ότι η βαθμίδα

αποτύπωσης του θεσμικού πλαισίου είναι πολύ αρνητική, το 12,9% ότι είναι αρνητική, το 30,6% καλή και το 54,8% ικανοποιητική. Συνεπώς, η μεγάλη πλειοψηφία (λίγο πάνω από το 85%) έχει σχηματίσει θετική άποψη για τη διατύπωση του θεσμικού πλαισίου. Σε αυτή την περίπτωση έχουμε **σημαντική συσχέτιση** με το κατά πόσο έχουν εκπαιδευτεί οι εργαζόμενοι από τον φορέα τους [ερωτ. Β.1]. Το p-value του ελέγχου χ^2 μεταξύ των απαντήσεων αυτών είναι 0,048.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,072 ^a	2	,048
Likelihood Ratio	8,978	2	,011
Linear-by-Linear Association	4,904	1	,027
N of Valid Cases	62		
a. 1 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,19.			

Πίνακας 6.4. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.3 και της ερώτησης Β.1.

Για τη νομική πληρότητα [ερωτ. Γ.4] του Ν. 4412/2016 το 1,6% την έκρινε πολύ αρνητική, το 8,1% αρνητική, το 33,9% καλή, το 54,8% ικανοποιητική και το 1,6% την έκρινε άριστη. Είναι εμφανές πως η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων έχει θετική γνώμη. Παρατηρείται ότι και σε αυτή την περίπτωση **υπάρχει σημαντική συσχέτιση** με το κατά πόσο οι ερωτώμενοι γνωρίζουν τον Νόμο από την εργασιακή τους εμπειρία [ερωτ. Β.4.], αφού το p-value του συγκεκριμένου ελέγχου είναι 0,040.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,436 ^a	2	,040
Likelihood Ratio	8,159	2	,017
Linear-by-Linear Association	6,305	1	,012
N of Valid Cases	62		
a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,84.			

Πίνακας 6.5. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.4 και της ερώτησης Β.4.

Η συντριπτική πλειοψηφία (91,9%) υποστηρίζει, επίσης, ότι η εφαρμογή του Νόμου εξασφαλίζει την αντικειμενικότητα και την ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων [ερωτ. Γ.5].

Επιπλέον, φαίνεται ότι ο Νόμος επιδρά στη μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης των διαδικασιών [ερωτ. Γ.6], σύμφωνα με το 77,4% των εργαζόμενων. Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα έχει **ισχυρή θετική σχέση** με το κατά πόσο η γνώση του συγκεκριμένου Νόμου προέρχεται από την εργασιακή εμπειρία [ερωτ. Β.4]. Το p-value του συγκεκριμένου ελέγχου είναι 0,046. Να τονιστεί ότι σε περιπτώσεις όπου εξετάζονται ποιοτικές μεταβλητές οι οποίες έχουν δεδομένα από 2 κατηγορίες με αποτέλεσμα να σχηματίζεται ένας 2X2 πίνακας συχνοτήτων, θα χρησιμοποιηθεί το αποτέλεσμα του Fisher's Exact Test, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	4,700 ^a	1	,030		
Continuity Correction ^b	3,380	1	,066		
Likelihood Ratio	5,698	1	,017		
Fisher's Exact Test				,046	,027
Linear-by-Linear Association	4,624	1	,032		
N of Valid Cases	62				
a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,29.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.6. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.6 και της ερώτησης Β.4.

Αναφορικά με τα υπόλοιπα ερωτήματα έχουμε αποτελέσματα που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο Νόμος είναι πολύ αποτελεσματικός. Συγκεκριμένα, το 79% ισχυρίζεται ότι ο Νόμος μειώνει το οικονομικό κόστος των διαγωνιστικών διαδικασιών, το 88,7% ότι αυξάνει τον ανταγωνισμό, το 83,9% ότι κατήγγησε τα διοικητικά εμπόδια στις διασυνοριακές προσφορές και το 91,9% ότι η μείωση των σταδίων υλοποίησης των διαγωνισμών που επήλθε με το Ν. 4412/2016 συμβάλλει στην ολοκλήρωσή τους.

Στο ερώτημα της διαφθοράς [ερωτ. Γ.11], προκύπτει ότι το 95,2% πιστεύει ότι την περιορίζει. Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα έχει **ισχυρή συσχέτιση** με τα χρόνια απασχόλησης στην ειδικότητα [ερωτ. Α.6]. Ο έλεγχος έδωσε ένα p-value ίσο με 0,001.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,616 ^a	2	,001
Likelihood Ratio	11,133	2	,004
Linear-by-Linear Association	8,561	1	,003
N of Valid Cases	62		
a. 3 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,53.			

Πίνακας 6.7. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Γ.11 και της ερώτησης Α.6.

Επίσης το 77,4% πιστεύει ότι μειώνεται η γραφειοκρατία με την εφαρμογή του Νόμου [ερωτ. Γ.12], κάτι το οποίο σχετίζεται σημαντικά με το κατά πόσο η γνώση του Νόμου είναι απόρροια της εργασιακής εμπειρίας.

6.5. Καινοτομία του Ν. 4412/2016

Η καινοτομία αφορά κατά κύριο λόγο ζητήματα εκσυγχρονισμού που φέρνει ο Νόμος στην κατεύθυνση της επίλυσης βασικών προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή του. Σε αυτή την προσπάθεια αξιοποιήθηκαν 7 υποερωτήματα, τα οποία οι εργαζόμενοι απαντούσαν από 1-Καθόλου έως 5-Πάρα Πολύ. Για την καλύτερη εφαρμογή του ελέγχου χ^2 στην εξερεύνηση συσχετίσεων, οι κατηγορίες αυτές ενώθηκαν, και στον έλεγχο χρησιμοποιήθηκαν οι κατηγορίες 1-Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο έως 2-Πολύ/Πάρα Πολύ, κάτι το οποίο δεν αλλάζει την ουσία του ελέγχου.

Πρωτίστως, στο ερώτημα αν ο νόμος είναι σύγχρονος [ερωτ. Δ.1], δηλαδή αν εισάγει νέες διαδικασίες και εφαρμογές στο ζήτημα των δημοσίων συμβάσεων, το 12,9% απάντησε Πολύ Λίγο, το 22,6% απάντησε Λίγο, το 48,4% Πολύ και το 16,1% απάντησε Πάρα Πολύ.

Φαίνεται ότι υπάρχει ένα σημαντικό ποσοστό των εργαζόμενων στους φορείς υγείας που είναι αρκετά δύσπιστο ως προς τον εκσυγχρονισμό που έφερε ο νέος Νόμος.

Ελαφρώς καλύτερα αποτελέσματα υπήρξαν στην ερώτηση εάν το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) απλοποιεί ως καινοτομία τις διαγωνιστικές διαδικασίες [ερωτ. Δ.2]. Συγκεκριμένα, προέκυψε ότι το 1,6% απάντησε Καθόλου, το 6,5% Πολύ Λίγο, το 21% απάντησε Λίγο, το 53,2% Πολύ και το 17,7% Πάρα Πολύ.

Ένα, επίσης, πολύ θετικό αποτέλεσμα υπήρξε και στο ερώτημα αν η εισαγωγή του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) εξασφαλίζει την άμεση δημοσιότητα και διαφάνεια [ερωτ. Δ.3]. Συγκεκριμένα, το 3,2% απάντησε Πολύ Λίγο, το 9,7% Λίγο, το 50% Πολύ και το 37,1% Πάρα Πολύ.

Αναφορικά με τη Διαύγεια, στην ερώτηση αν ως εργαλείο δημοσιότητας συμβάλλει στην άμεση διάχυση της πληροφορίας και στη διαφάνεια [ερωτ. Δ.4], έχουμε ότι μόλις το 4,8% απάντησε Πολύ Λίγο και το 1,6% απάντησε Λίγο, την ίδια ώρα που το 46,8% απάντησε Πολύ και το ίδιο ποσοστό απάντησε Πάρα Πολύ. Ωστόσο, αυτό το συντριπτικά μεγάλο ποσοστό (93,6% συνολικά) που είναι υπέρ της παραπάνω άποψης φαίνεται να αναφέρεται κυρίως στο κομμάτι της άμεσης διάχυσης της πληροφορίας και λιγότερο στο κομμάτι της διαφάνειας. Στον έλεγχο που έγινε για την συσχέτιση της παραπάνω διαπίστωσης με το αν ο νόμος μειώνει τη διαφθορά [ερωτ. Γ.11], διαπιστώθηκε στατιστικά μικρό σημαντικό αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα, ο έλεγχος μας έδωσε ένα p-value ίσο με 0,184. Συνεπώς, ο περιορισμός της διαφθοράς δεν οφείλεται πρώτιστα στη Διαύγεια.

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	3,775 ^a	1	,052		
Continuity Correction ^b	,545	1	,460		
Likelihood Ratio	2,125	1	,145		
Fisher's Exact Test				,184	,184
Linear-by-Linear Association	3,714	1	,054		
N of Valid Cases	62				
a. 3 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,19.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.8. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.4 και της ερώτησης Γ.11.

Επίσης, σημαντική επιρροή έχει η ηλικία του εργαζόμενου [ερωτ. Α.2]. Παρατηρώντας τον πίνακα συχνοτήτων, όπως και τα αποτελέσματα του ελέγχου, διαπιστώνεται ότι οι νεότεροι σε ηλικία εργαζόμενοι, είναι εκείνοι που είχαν μια πιο μετριοπαθή στάση απέναντι στη βοήθεια που έχει δώσει η Διαύγεια.

Η Διαύγεια ως εργαλείο δημοσιότητας συμβάλλει στην άμεση διάχυση της πληροφορίας και στην διαφάνεια; * Ηλικία Crosstabulation							
				Ηλικία			Total
				30-40	41-50	51-60	
Η Διαύγεια ως εργαλείο δημοσιότητας συμβάλλει στην άμεση διάχυση της πληροφορίας και στην διαφάνεια;	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	3	1	0	4	
		Expected Count	1,0	2,1	,9	4,0	
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	12	32	14	58	
		Expected Count	14,0	30,9	13,1	58,0	
Total		Count	15	33	14	62	
		Expected Count	15,0	33,0	14,0	62,0	

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,168 ^a	2	,046
Likelihood Ratio	5,688	2	,058
Linear-by-Linear Association	4,847	1	,028
N of Valid Cases	62		

a. 3 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,90.

Πίνακας 6.9. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.4 και της ερώτησης Α.2.

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των εργαζόμενων πιστεύει, ότι τα νέα πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της γραφειοκρατίας [ερωτ. Δ.5]. Σε αυτήν την ερώτηση το 3,2% των εργαζόμενων απάντησε καθόλου, το 8,1% Πολύ Λίγο, το 16,1% Λίγο, το 33,9% Πολύ και το 38,7% Πάρα Πολύ.

Το επίσης πολύ σημαντικό αποτέλεσμα προέκυψε κατά την αναζήτηση πιθανής συσχέτισης ανάμεσα σε αυτό το ζήτημα και στο αν εν γένει ο Ν. 4412/2016 μειώνει την γραφειοκρατία [ερωτ. Γ.12]. Ο ανάλογος έλεγχος έδειξε ότι τα δύο αυτά ζητήματα **έχουν ισχυρότατη συσχέτιση**. Το αποτέλεσμα αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να ισχυριστούμε ότι η μείωση της γραφειοκρατίας που προκύπτει από το Νόμο οφείλεται κυρίως στα νέα πληροφοριακά συστήματα που εισήγαγε.

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	17,599 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	14,859	1	,000		
Likelihood Ratio	16,205	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	17,315	1	,000		
N of Valid Cases	62				
a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,84.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.10. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.5 και της ερώτησης Γ.12.

Στο ερώτημα αν η εισαγωγή του ΕΕΕΣ ή ΤΕΥΔ συμβάλλει στη μείωση του χρόνου διεξαγωγής/αξιολόγησης των διαγωνιστικών διαδικασιών [ερωτ. Δ.6], είχαμε εκ νέου μια μεγάλη πλειοψηφία υπέρ αυτής της άποψης. Το 6,5% απάντησε Πολύ Λίγο, το 22,6% απάντησε Λίγο, το 37,1% απάντησε Πολύ και το 33,9% Πάρα Πολύ. Ένα επιπλέον στοιχείο που παρατηρείται στην **ισχυρή συσχέτιση** με τον παραπάνω παράγοντα είναι το κατά πόσο οι εργαζόμενοι έχουν εκπαιδευτεί από τον φορέα τους [ερωτ. Β.1]. Παρατηρώντας τον πίνακα συχνοτήτων, διαπιστώνεται ότι οι εργαζόμενοι οι οποίοι έδωσαν αρνητική απάντηση στην παραπάνω ερώτηση ήταν στην πλειοψηφία άνθρωποι που δεν έχουν εκπαιδευτεί από τον φορέα τους.

Crosstab				
Count				
		Έχετε εκπαιδευτεί για το Ν. 4412/2016 από το φορέα σας;		
		Ναι	Όχι	Total
Η εισαγωγή του ΕΕΕΣ ή ΤΕΥΔ συμβάλλουν στη μείωση του χρόνου διεξαγωγής/αξιολόγησης των διαγωνιστικών διαδικασιών;	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	2	16	18
	Πολύ/Πάρα Πολύ	20	24	44
Total		22	40	62

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6,581 ^a	1	,010		
Continuity Correction ^b	5,167	1	,023		
Likelihood Ratio	7,458	1	,006		
Fisher's Exact Test				,018	,009
Linear-by-Linear Association	6,475	1	,011		
N of Valid Cases	62				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,39.

b. Computed only for a 2x2 table

Πίνακας 6.11. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.6 και της ερώτησης Β.1.

Επιπλέον, **ισχυρή συσχέτιση** παρατηρήθηκε συγκρίνοντας αυτή την ερώτηση με την γενικότερη ερώτηση αν ο Νόμος έχει επίδραση στη μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης των διαγωνιστικών διαδικασιών [ερωτ. Γ.6].

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	21,539 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	18,546	1	,000		
Likelihood Ratio	20,275	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	21,192	1	,000		
N of Valid Cases	62				
a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,06.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.12. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Δ.6 και της ερώτησης Γ.6.

Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Εγγραφο Σύμβασης ή ΤΕΥΔ είναι πολύ καθοριστικός παράγοντας στην μείωση του χρόνου διεξαγωγής και αξιολόγησης των διαγωνιστικών διαδικασιών.

Εξίσου πολύ καλή εικόνα υπάρχει και στο αν η δημιουργία της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών εξασφαλίζει τη διαφάνεια και αμεροληψία στην εξέταση των προδικαστικών προσφυγών των οικονομικών φορέων και τη σύντομη αξιολόγησή τους [ερωτ. Δ.7]. Το 1,6% απάντησε Καθόλου, το 6,5% Πολύ Λίγο, το 14,5% Λίγο, το 41,9% Πολύ και το 35,5% Πάρα Πολύ.

6.6. ΟΙ Π.Ν.Π. την περίοδο της πανδημίας και η αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού

Η συγκεκριμένη ενότητα αφορά την εξέταση των Π.Ν.Π. που θεσμοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια της έκτακτης κατάστασης της εμφάνισης της πανδημίας του Covid-19, με απώτερο σκοπό την παράλειψη και διαφοροποίηση συγκεκριμένων διαδικασιών του Ν.

4412/2016 για τις ανάγκες της αντιμετώπισης της κρίσης από τους υγειονομικούς φορείς. Επιπλέον, θα εξεταστούν οι διαγωνιστικές διαδικασίες που εφαρμόστηκαν από τους εξεταζόμενους φορείς για την προμήθεια υλικών/αγαθών και υπηρεσιών που ήταν απαραίτητα για τη λειτουργία τους, για το εν λόγω χρονικό διάστημα.

Αρχικά, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων πιστεύει ότι οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ήταν απαραίτητες για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού [ερωτ. E.1]. Συγκεκριμένα, το 93,5% ήταν υπέρ αυτής της άποψης και το υπόλοιπο 6,5% ήταν κατά.

Ένα επίσης πολύ μεγάλο ποσοστό πιστεύει ότι οι Π.Ν.Π. εφαρμόστηκαν σωστά από τους αρμόδιους φορείς [ερωτ. E.3]. Το 82,3% στην αντίστοιχη ερώτηση απάντησε «Ναι», ενώ το υπόλοιπο 17,7% απάντησε «Όχι».

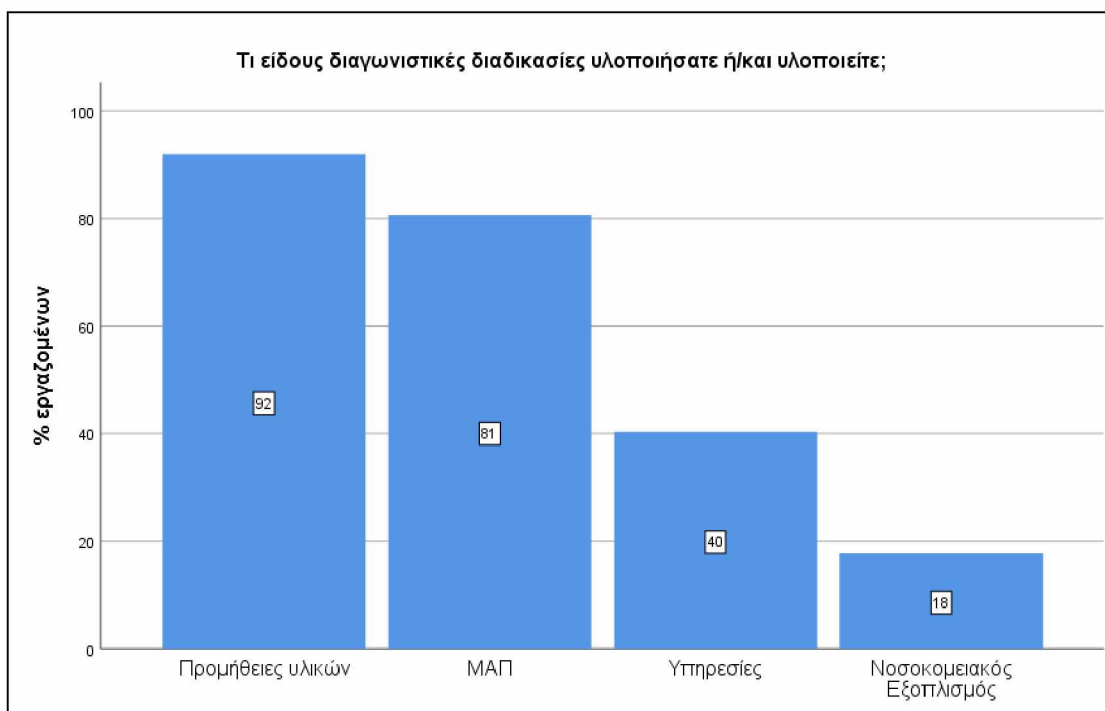
Επίσης πολύ θετικό αποτύπωμα υπήρξε και στο ερώτημα για το αν οι διαφοροποιήσεις και παρεκλίσεις από το Ν. 4412/2016, που έφεραν οι Π.Ν.Π, συνέβαλαν καθοριστικά στην επιτάχυνση των προμηθειών και υπηρεσιών για την διασφάλιση της δημόσιας υγείας [ερωτ. E.3], αφού το 85,5% απάντησε θετικά ενώ το 14,5% απάντησε αρνητικά.

Ανάλογο αποτέλεσμα είχαμε και στο αν οι συντμήσεις των χρόνων υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών εξασφάλισαν την απαιτούμενη δημοσιότητα και νομιμότητα που ορίζει ο Ν. 4412/2016 [ερωτ. E.4]. Το 82,3% απάντησε θετικά, ενώ το υπόλοιπο 17,7% απάντησε αρνητικά. Εξετάζοντας για πιθανές συσχετίσεις, όπως και τον πίνακα συχνοτήτων του ελέγχου, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει **ισχυρή συσχέτιση** με το αν οι εργαζόμενοι έχουν εκπαιδευτεί για το Ν. 4412/2016 από το φορέα τους [ερωτ. B.1]. Το παραπάνω αποτέλεσμα μπορεί να επιβεβαιωθεί και από τον αριθμό των δοθέντων απαντήσεων.

Crosstab					
			Έχετε εκπαιδευτεί για το Ν. 4412/2016 από το φορέα σας;		Total
			Ναι	Όχι	
Οι συντμήσεις των χρόνων υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών εξασφάλισαν την απαιτούμενη δημοσιότητα	Ναι	Count	22	29	51
		Expected Count	18,1	32,9	51,0
	Όχι	Count	0	11	11
		Expected Count	3,9	7,1	11,0
Total		Count	22	40	62
		Expected Count	22,0	40,0	62,0
Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	7,355 ^a	1	,007		
Continuity Correction ^b	5,591	1	,018		
Likelihood Ratio	10,911	1	,001		
Fisher's Exact Test				,005	,005
Linear-by-Linear Association	7,236	1	,007		
N of Valid Cases	62				
a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,90.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.13. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Ε.4 και της ερώτησης Β.1.

Παρακάτω παρατίθεται διάγραμμα, το οποίο δείχνει το είδος των διαγωνιστικών διαδικασιών που υλοποιήθηκαν ή είναι σε εξέλιξη για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού [ερωτ. Ε.5].

Γράφημα. 6.8 Διαγωνιστικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση του covid-19.

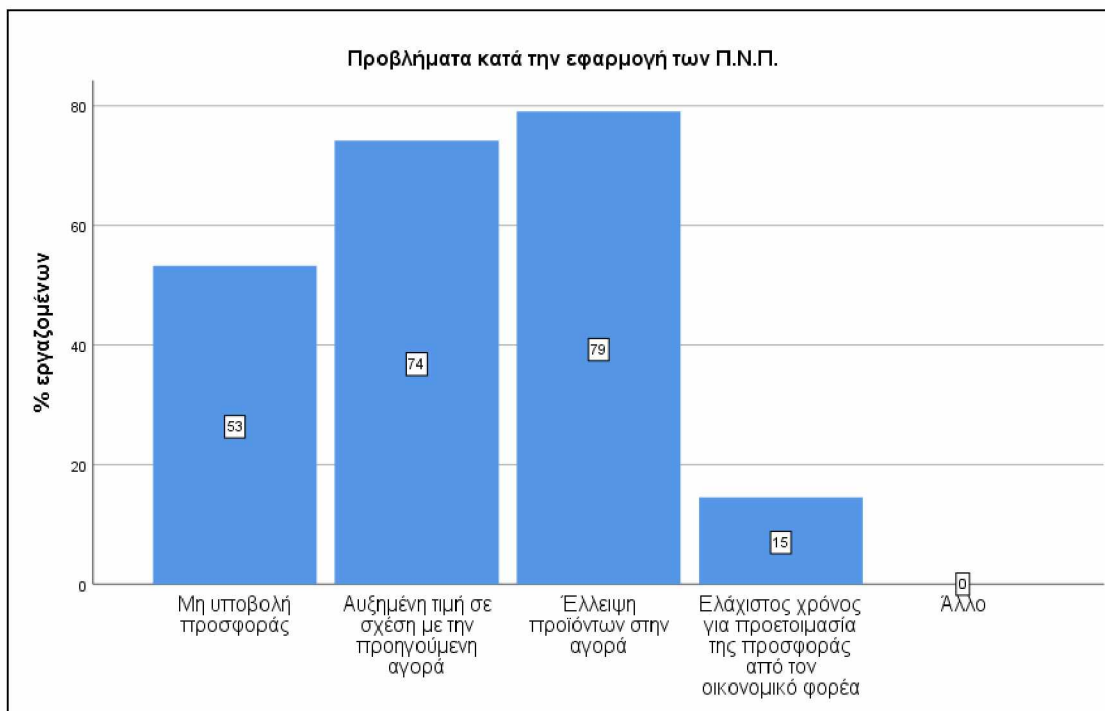
Είναι φανερό ότι οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να υλοποιήσουν παραπάνω από μία διαδικασία, με τη μερίδα του λέοντος να την έχουν οι Προμήθειες υλικών και τα Μ.Α.Π..

Παρόλο το θετικό αποτύπωμα που έχουν αφήσει οι Π.Ν.Π. στην επικαιροποίηση ζητημάτων του Ν. 4412/2016 για την αντιμετώπιση και κυρίως στην επιτάχυνση διαδικασιών προς επίλυση της έκτακτης κατάστασης που προέκυψε για τους φορείς με την πανδημία, δεν έλειψαν τα προβλήματα κατά την εφαρμογή τους [ερωτ. Ε.6]. Στην ανάλογη ερώτηση, το 91,9% είπε ότι αντιμετώπισε προβλήματα, ενώ το 8,1% το αντίθετο. Επίσης, φάνηκε ότι το αποτέλεσμα αυτό επηρεάστηκε και από το φύλο των εργαζόμενων [ερωτ. Α.1], αφού στον ανάλογο έλεγχο είχαμε **σημαντική συσχέτιση**, η οποία εκφράστηκε κυρίως στους άντρες.

Crosstab					
			Φύλο		Total
			Άνδρας	Γυναίκα	
Παρουσιάστηκαν προβλήματα κατά την εφαρμογή τους;	Ναι	Count	8	49	57
		Expected Count	11,0	46,0	57,0
	Όχι	Count	4	1	5
		Expected Count	1,0	4,0	5,0
Total		Count	12	50	62
		Expected Count	12,0	50,0	62,0
Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	12,815 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	8,937	1	,003		
Likelihood Ratio	9,682	1	,002		
Fisher's Exact Test				,004	,004
Linear-by-Linear Association	12,608	1	,000		
N of Valid Cases	62				
a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,97.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.14. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Ε.6 και της ερώτησης Α.1.

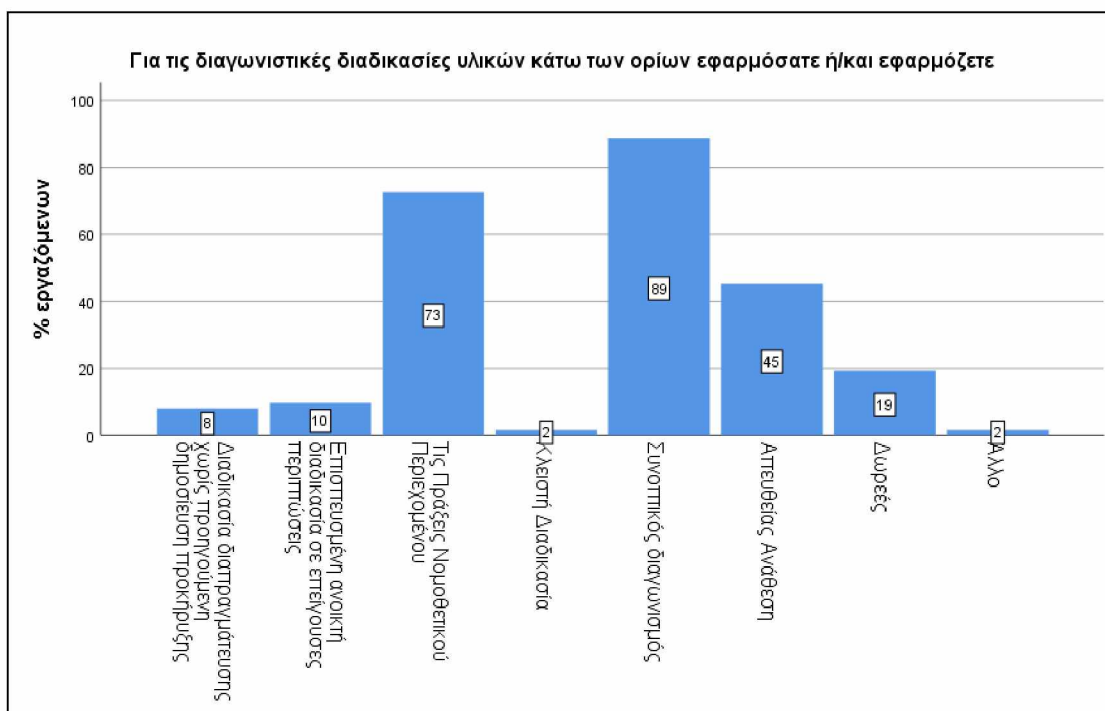
Επίσης, ήταν αρκετά κατατοπιστικά τα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από την φύση των προβλημάτων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή των Π.Ν.Π., όπως μπορούν να φανούν στο παρακάτω διάγραμμα.

Γράφημα. 6.9 Προβλήματα κατά την εφαρμογή της ΠΝΠ.

Όπως διαπιστώνεται, τα παραπάνω προβλήματα προέκυψαν από τη λειτουργία που είχε η αγορά την περίοδο της πανδημίας, καθώς το 79% έθιξε το ζήτημα της έλλειψης προϊόντων στην αγορά και το 74% την αυξημένη τιμή σε σχέση με την προηγούμενη αγορά, ζήτημα που πάλι προκύπτει από την έλλειψη προϊόντων.

Τέλος, παραθέτονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν για τις διαγωνιστικές διαδικασίες προμήθειας υλικών κάτω των ορίων. Η συντριπτική πλειοψηφία αξιοποίησε τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου και τον τύπο του συνοπτικού διαγωνισμού.

Γράφημα. 6.10 Διαγωνιστικές διαδικασίες κάτω των ορίων για την αντιμετώπιση του Covid-19.

Από τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου που δεν ακολουθούσαν κάποιες διαδικασίες του Ν. 4412/2016 με απώτερο σκοπό την επιτάχυνση διαδικασιών λόγω της ταχείας εξέλιξης της πανδημίας του Covid-19, ήταν αναγκαίες. Πέτυχαν, δηλαδή, το σκοπό τους, που ήταν η ταχύτερη προμήθεια υλικών και η διεκπεραίωση υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των αυξημένων αναγκών που προέκυψαν για τους φορείς. Ωστόσο, αναδύθηκαν σημαντικά προβλήματα.

Κάποια από αυτά είναι ζητήματα αφορούσαν την επιτάχυνση των διαδικασιών. Στοιχειοθετώντας τα, αφορούν κυρίως τη μη ενημέρωση των εργαζόμενων από τις Αναθέτουσες Αρχές για τις νέες διαδικασίες, την άμεση ανάγκη απόκτησης των υλικών για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και τον ελάχιστο χρόνο που είχαν οι οικονομικοί φορείς για να προετοιμάσουν την προσφορά τους. Όμως, υπήρξαν και παράγοντες οι οποίοι δεν αφορούσαν την ύπαρξη των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου. Αυτές είχαν να κάνουν κατά κύριο λόγο με τη λειτουργία της αγοράς και το πως κινήθηκε εκείνη την περίοδο, αφού η μεγάλη ζήτηση σε προϊόντα που αφορούσαν τον εξοπλισμό των νοσοκομείων με υγειονομικό υλικό κυρίως, ήταν μεγάλη, με αποτέλεσμα σε σύντομο χρονικό διάστημα και σε συνδυασμό με την μη έγκαιρη παραγωγή τέτοιων προϊόντων σε

εγγώριο επίπεδο, να υπάρχουν ελλείψεις στην αγορά ή να αγοράζονται πανάκριβα λόγω της αυξημένης ζήτησης. Εν κατακλείδι, η εφαρμογή των Π.Ν.Π. κρίνεται θετική.

6.7. Προβλήματα του Ν. 4412/2016

Σε αυτή την ενότητα θα αναλυθούν τα προβλήματα του Ν. 4412/2016 τα οποία είναι σε ένα βαθμό συνυφασμένα με ζητήματα που προέκυψαν από τις προηγούμενες ενότητες, ωστόσο οι ερωτήσεις θα αναδείξουν καίρια ζητήματα που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι εμπλεκόμενοι φορείς. Για την καλύτερη αξιοποίηση των στατιστικών ελέγχων χ^2 και την εύρεση συσχετίσεων με προηγούμενα θέματα, πραγματοποιήθηκε ενοποίηση των κατηγοριών των απαντήσεων, χωρίς όμως να αλλοιώνεται το νόημα του ελέγχου, αφού αυτές οι αλλαγές έγιναν με βάση το αν ο εμπλεκόμενος έχει θετική ή αρνητική άποψη για το θέμα.

Αρχικά, διαφαίνεται ότι υπάρχει ένα συντριπτικά μεγάλο ποσοστό των απασχολουμένων που πιστεύει ότι ο νόμος είναι αρκετά ογκώδης και πολύπλοκος [ερωτ. Η.1]. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, το 1,6% των εργαζόμενων απάντησε «Πολύ Λίγο», το 4,8% «Λίγο», το 59,7% απάντησε «Πολύ» και το 33,9% απάντησε «Πάρα Πολύ». Ένα τέτοιο ζήτημα θα μπορούσε να φέρει πολλαπλά προβλήματα στην εφαρμογή του, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός της γνώσης του νόμου από τους ερωτώμενους.

Επίσης, φαίνεται ο Νόμος να δημιουργεί σύγχυση με ταυτόσημες λέξεις για τους όρους «προκήρυξη» και «σύμβαση» [ερωτ. Η.2]. Στο αντίστοιχο ερώτημα, το 3,2% των εργαζόμενων απάντησαν «Καθόλου», το 4,8% απάντησαν «Πολύ Λίγο», το 12,9% απάντησε «Λίγο», το 59,7% «Πολύ» και το υπόλοιπο 19,4% «Πάρα Πολύ». Άρα, ένα ποσοστό κοντά στο 80% στηρίζει αυτή την άποψη.

Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων υποστηρίζει, επίσης, ότι ο συγκεκριμένος νόμος είναι δύσκολος στη χρήση του [ερωτ. Η.3]. Στην ανάλογη ερώτηση το 1,6% απάντησε «Καθόλου», το 1,6% απάντησε «Πολύ Λίγο», το 4,8% απάντησε «Λίγο», το 64,5% απάντησε «Πολύ» και το 27,4% απάντησε «Πάρα Πολύ».

Μία συμφωνία, η οποία ήταν αναμενόμενη με βάση τα ερωτήματα που τέθηκαν σε προηγούμενες ενότητες, ήταν και αυτή που διαπιστώθηκε στο ερώτημα αν υπάρχει έλλειψη εκπαίδευσης του προσωπικού [ερωτ. Η.4]. Στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι, το 1,6% απάντησε «Καθόλου», το ίδιο ποσοστό απάντησε «Πολύ Λίγο» το

4,8% «Λίγο», το 50% «Πολύ» και το 41,9% «Πάρα Πολύ». Υπάρχει ένα ποσοστό άνω του 90% που συμφωνεί με αυτή την άποψη. Οι συσχετίσεις οι οποίες αναζητήθηκαν για να ελεγχθεί τι μπορεί να επηρέασε, φαίνεται **μια ισχυρή συσχέτιση** με την αμέσως προηγούμενη ερώτηση που αφορούσε τη δυσκολία στη χρήση του Νόμου.

Έλλειψη εκπαίδευσης του προσωπικού * Δύσκολος στη χρήση του Crosstabulation					
			Δύσκολος στη χρήση του		Total
			Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Πολύ/Πάρα Πολύ	
Έλλειψη εκπαίδευσης του προσωπικού	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	2	3	5
		Expected Count	,4	4,6	5,0
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	3	54	57
		Expected Count	4,6	52,4	57,0
Total		Count	5	57	62
		Expected Count	5,0	57,0	62,0

Chi-Square Tests						
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	
Pearson Chi-Square	7,481 ^a	1	,006			
Continuity Correction ^b	3,530	1	,060			
Likelihood Ratio	4,526	1	,033			
Fisher's Exact Test				,048	,048	
Linear-by-Linear Association	7,361	1	,007			
N of Valid Cases	62					
a. 3 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,40.						
b. Computed only for a 2x2 table						

Πίνακας 6.15. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.3 και της ερώτησης Η.4.

Αναφορικά με την ερώτηση για τη μη πλήρη εφαρμογή του από τη μη έκδοση προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων για συγκεκριμένα άρθρα [ερωτ. Η.5], οι ερωτώμενοι/ες έδωσαν εκ νέου μια θετική απάντηση, αφού το 1,6% απάντησε «Καθόλου», το 8,1% απάντησε «Λίγο», το 59,7% απάντησε «Πολύ» και το 30,6% απάντησε «Πάρα

Πολύ». Ένα ποσοστό λίγο πάνω από το 90% είναι πεπεισμένο για το συγκεκριμένο πρόβλημα.

Επίσης, ανάλογα αποτελέσματα είχαμε όταν κλήθηκαν να εκφράσουν την άποψή τους στο ερώτημα αν υπήρξε μη πλήρης εφαρμογή του νόμου από τη μη λειτουργία των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών [ερωτ. Η.6]. Ωστόσο, αν και μεγάλη πλειοψηφία, στην προκειμένη περίπτωση ήταν λιγότεροι αυτοί/ές που ήταν απόλυτα πεπεισμένοι/ες για το συγκεκριμένο πρόβλημα. Το 6,5% απάντησε «Καθόλου», το 12,9% απάντησε «Λίγο», το 48,4% απάντησε «Πολύ» και το 32,3% «Πάρα Πολύ».

Για τη μη χρήση εγκεκριμένων ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών [ερωτ. Η.7]. που συναντάται ως ένα από τα προβλήματα του Ν. 4412/2016, υπάρχει μεγάλη πλειοψηφία που υποστηρίζει τη μεγάλη έκτασή του. Οι κατηγορίες «Καθόλου», «Πολύ λίγο» και «Λίγο» των απαντήσεων συγκέντρωσαν από 1,6% η κάθε μία, όταν το 38,7% των εργαζόμενων απάντησαν «Πολύ» και το 56,5% απάντησε «Πάρα Πολύ».

Διαφορετικά είναι τα στοιχεία που προκύπτουν με τη μη εφαρμογή των ηλεκτρονικών καταλόγων [ερωτ. Η.8]. Η πλειοψηφία ήταν υπέρ αυτής της άποψης, αλλά υπήρξε και ένα σημαντικό μέρος των ερωτώμενων το οποίο δεν συμμεριζόταν αυτή την άποψη. Συγκεκριμένα, το 3,2% απάντησε «Καθόλου», το 24,2% απάντησε «Λίγο», το 38,7% απάντησε «Πολύ» και το 33,9% απάντησε «Πάρα Πολύ». Υπάρχει, ένα ποσοστό λίγο πάνω από το 70%, όπου ισχυρίζεται ότι η μη εφαρμογή των ηλεκτρονικών καταλόγων είναι ένα αρκετά σημαντικό πρόβλημα..

Παρουσιάστηκε **σημαντική συσχέτιση** με τα χρόνια που απασχολούνται οι εργαζόμενοι στην ειδικότητά τους [ερωτ. Α.6]. Από τους πίνακες συχνοτήτων αποτυπώνεται ότι οι πιο νέοι εργαζόμενοι που είναι στην ειδικότητά τους 0-3 χρόνια ισχυρίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό ότι είναι σοβαρό πρόβλημα η μη εφαρμογή των ηλεκτρονικών καταλόγων, σε αντίθεσή με αυτούς που βρίσκονται στην ειδικότητά τους 11 χρόνια και παραπάνω. Το p-value του συγκεκριμένου ελέγχου είναι 0,036.

Crosstab						
		Πόσα χρόνια απασχολείστε στην ειδικότητά σας;			Total	
		0-3	4-10	11 άνω		
Η μη εφαρμογή των ηλεκτρονικών καταλόγων	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	1	10	6	17
		Expected Count	3,6	10,4	3,0	17,0
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	12	28	5	45
		Expected Count	9,4	27,6	8,0	45,0
Total		Count	13	38	11	62
		Expected Count	13,0	38,0	11,0	62,0

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,632 ^a	2	,036
Likelihood Ratio	6,825	2	,033
Linear-by-Linear Association	6,358	1	,012
N of Valid Cases	62		

a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,02.

Πίνακας 6.16. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.8 και της ερώτησης Α.6.

Μεγάλη πλειοψηφία υπήρξε και στους ερωτώμενους/ες οι οποίοι/ες πιστεύουν σε μεγάλο βαθμό ότι ένα από τα προβλήματα του Ν. 4412/2016 ήταν η μη υποβολή προσφορών από μικρούς οικονομικούς φορείς λόγω έλλειψης εκπαίδευσης και εμπειρίας στα νέα συστήματα και εργαλεία [ερωτ. Η.9]. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι το 3,2% απάντησε «Πολύ Λίγο», το 11,3% απάντησε «Λίγο», το 50% απάντησε «Πολύ» και το 35,5% απάντησε «Πάρα Πολύ».

Το αποτέλεσμα, παρατηρήθηκε ότι επηρεάζεται σημαντικά από τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου για το αν οι συντημήσεις των χρόνων υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών εξασφάλισαν την απαιτούμενη δημοσιότητα και νομιμότητα που ορίζει ο Ν. 4412/2016 [ερωτ. Ε.4]. Από τον πίνακα συχνοτήτων φαίνεται ότι **υπάρχει σημαντική συσχέτιση** μεταξύ της μη υποβολής

προσφορών από μικρές επιχειρήσεις λόγω έλλειψης εκπαίδευσης με την εξασφάλιση της δημοσιότητας μέσω των ΠΝΠ.

Η μη υποβολή προσφορών από μικρούς οικονομικούς φορείς λόγω έλλειψης εκπαίδευσης και εμπειρίας στα νέα συστήματα και εργαλεία * Οι συντμήσεις των χρόνων υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών εξασφάλισαν την απαιτούμενη δημοσιότητα					
			Οι συντμήσεις των χρόνων υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών εξασφάλισαν την απαιτούμενη δημοσιότητα		Total
			Ναι	Όχι	
Η μη υποβολή προσφορών από μικρούς οικονομικούς φορείς λόγω έλλειψης εκπαίδευσης και εμπειρίας στα νέα συστήματα και εργαλεία	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	5	4	9
		Expected Count	7,4	1,6	9,0
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	46	7	53
		Expected Count	43,6	9,4	53,0
Total		Count	51	11	62
		Expected Count	51,0	11,0	62,0

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	5,144 ^a	1	,023		
Continuity Correction ^b	3,226	1	,072		
Likelihood Ratio	4,226	1	,040		
Fisher's Exact Test				,044	,044
Linear-by-Linear Association	5,061	1	,024		
N of Valid Cases	62				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,60.

b. Computed only for a 2x2 table

Πίνακας 6.17. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.9 και της ερώτησης Ε.4.

Ωστόσο, παρόλα τα προβλήματα που αναδείχθηκαν, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων στήριξε την άποψη ότι ο νόμος καλύπτει όλα τα θέματα περί προμηθειών

χωρίς να έχει ελλείψεις [ερωτ. Η.10]. Συγκεκριμένα, το 88,7% ήταν υπέρ αυτής της άποψης, ενώ το 11,3% είναι κατά. Προφανώς επηρεασμένοι από το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο.

Επίσης, παρόλο που προέκυψε θετικό αποτέλεσμα στο προηγούμενο ερώτημα, οι περισσότεροι υποστηρίζουν ότι ο συγκεκριμένος νόμος περιέχει ασάφειες [ερωτ. Η.11]. Υπέρ αυτής της άποψης τάχθηκε το 80,6%, με το 19,4% να είναι κατά. Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα είχε **πολύ σημαντική συσχέτιση** με την πρώτη ερώτηση της συγκεκριμένης ενότητας, αυτή δηλαδή που ζητούσε την άποψη των εργαζόμενων για την πολυπλοκότητα και τον όγκο του νόμου [ερωτ. Η.1]. Τα συμπεράσματα είναι αρκετά προφανή. Λόγω του ότι ο νόμος είναι αρκετά ογκώδης και πολύπλοκος περιέχει και ασάφειες.

Περιέχει ασάφειες; * Αρκετά Ογκώδης και πολύπλοκος Crosstabulation					
			Αρκετά Ογκώδης και πολύπλοκος		Total
			Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Πολύ/Πάρα Πολύ	
Περιέχει ασάφειες;	Ναι	Count	1	49	50
		Expected Count	3,2	46,8	50,0
	Όχι	Count	3	9	12
		Expected Count	,8	11,2	12,0
Total		Count	4	58	62
		Expected Count	4,0	58,0	62,0
Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,482 ^a	1	,004		
Continuity Correction ^b	5,099	1	,024		
Likelihood Ratio	6,363	1	,012		
Fisher's Exact Test				,021	,021
Linear-by-Linear Association	8,345	1	,004		
N of Valid Cases	62				
a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,77.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.18. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.11 και της ερώτησης Η.1.

Τέλος, **σημαντική ισχυρή θετική συσχέτιση** παρατηρήθηκε και με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερώτημα, σε ποια βαθμίδα η διατύπωση του θεσμικού πλαισίου του νόμου αποτυπώνεται με σαφήνεια και ακρίβεια [ερωτ. Γ.3]. Αυτοί που πιστεύουν ότι ο νόμος περιέχει ασάφειες είναι και αυτοί που είναι πιο μετρημένοι με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στο θεσμικό πλαίσιο του νόμου. Το p-value του ελέγχου υποθέσεων είναι ίσο με 0,005.

Σε ποια βαθμίδα η διατύπωση του θεσμικού πλαισίου του νόμου αποτυπώνεται με σαφήνεια και ακρίβεια; * Περιέχει ασάφειες; Crosstabulation					
			Περιέχει ασάφειες;		Total
			Ναι	Όχι	
Σε ποια βαθμίδα η διατύπωση του θεσμικού πλαισίου του νόμου αποτυπώνεται με σαφήνεια και ακρίβεια;	Πολύ Αρνητική/Αρνητική	Count	9	0	9
		Expected Count	7,3	1,7	9,0
	Καλή	Count	11	8	19
		Expected Count	15,3	3,7	19,0
	Ικανοποιητική/Άριστη	Count	30	4	34
		Expected Count	27,4	6,6	34,0
Total	Count	50	12	62	
	Expected Count	50,0	12,0	62,0	
Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)		
Pearson Chi-Square	9,715 ^a	2	,005		
Likelihood Ratio	10,430	2	,004		
Linear-by-Linear Association	,135	1	,714		
N of Valid Cases	62				
a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,74.					

Πίνακας 6.19. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.11 και της ερώτησης Γ.3.

Διχασμός παρατηρήθηκε ανάμεσα στους ερωτώμενους/ες αναφορικά με την έλλειψη υποστηρικτικών πληροφοριακών συστημάτων [ερωτ. Η.12]. Το 53,2% απάντησε «Ναι», ενώ το 46,8% απάντησε «Όχι». Κατά τον έλεγχο για την ανεύρεση στατιστικά σημαντικών συσχετίσεων, προέκυψαν αρκετά ενδιαφέροντα αποτελέσματα. **Υπάρχει σημαντική**

συσχέτιση με το αν το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. ως καινοτομία απλοποιεί τις διαγωνιστικές διαδικασίες [ερωτ. Δ.2]. Διαπιστώθηκε ότι η έλλειψη υποστηρικτικών εργαλείων δεν απλοποιεί τις διαγωνιστικές διαδικασίες. Ο έλεγχος υποθέσεων που διεξήχθη μας έδωσε ένα p-value ίσο με 0,024.

Η έλλειψη υποστηρικτικών πληροφοριακών εργαλείων * Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) ως καινοτομία απλοποιεί τις διαγνωστικές διαδικασίες; Crosstabulation						
			Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) ως καινοτομία απλοποιεί τις διαγνωστικές διαδικασίες;		Total	
			Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Πολύ/Πάρα Πολύ		
Η έλλειψη υποστηρικτικών πληροφοριακών εργαλείων	Ναι	Count	14	19	33	
		Expected Count	9,6	23,4	33,0	
	Όχι	Count	4	25	29	
		Expected Count	8,4	20,6	29,0	
Total		Count	18	44	62	
		Expected Count	18,0	44,0	62,0	
Chi-Square Tests						
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square		6,141 ^a	1	,013		
Continuity Correction ^b		4,830	1	,028		
Likelihood Ratio		6,446	1	,011		
Fisher's Exact Test					,024	,013
Linear-by-Linear Association		6,042	1	,014		
N of Valid Cases		62				
a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,42.						
b. Computed only for a 2x2 table						

Πίνακας 6.20. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.12 και της ερώτησης Δ.2.

Μεγάλη πλειοψηφία των ερωτώμενων πιστεύει, ότι σημαντικό πρόβλημα είναι ο μη σωστός υπολογισμός στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. του τύπου κριτηρίων αξιολόγησης για τις δημόσιες συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά [ερωτ. Η.13]. Στην συγκεκριμένη ερώτηση το 82,3% των εργαζομένων ήταν υπέρ και το 17,7% ήταν κατά.

Η τελευταία ερώτηση της συγκεκριμένης ενότητας είναι το αν οι εργαζόμενοι πιστεύουν ότι ο συγκεκριμένος νόμος χρειάζεται τροποποίηση [ερωτ. Η.1.]. Η μεγάλη πλειοψηφία είναι υπέρ αυτής της άποψης, αφού το 88,7% απάντησε «Ναι» και το 11,3% απάντησε «Όχι». Η παραπάνω διαμόρφωση του αποτελέσματος θα μπορούσε να θεωρηθεί αναμενόμενη με βάση τα αποτελέσματα που υπήρξαν σε όλα τα προηγούμενα ερωτήματα, ωστόσο φάνηκε ότι επηρεάζεται από συγκεκριμένους παράγοντες.

Ο πρώτος από αυτούς αφορά τα χρόνια που απασχολείται ο εργαζόμενος στην ειδικότητά του [ερωτ. Α.6]. Διαπιστώθηκε ότι οι ερωτώμενοι με τα περισσότερα χρόνια απασχόλησης πιστεύουν ότι ο νόμος δεν χρειάζεται τροποποίηση. Αυτό οφείλεται στην μεγάλη αυτοπεποίθησή τους και όχι στην αντικειμενική γνώση του νόμου.

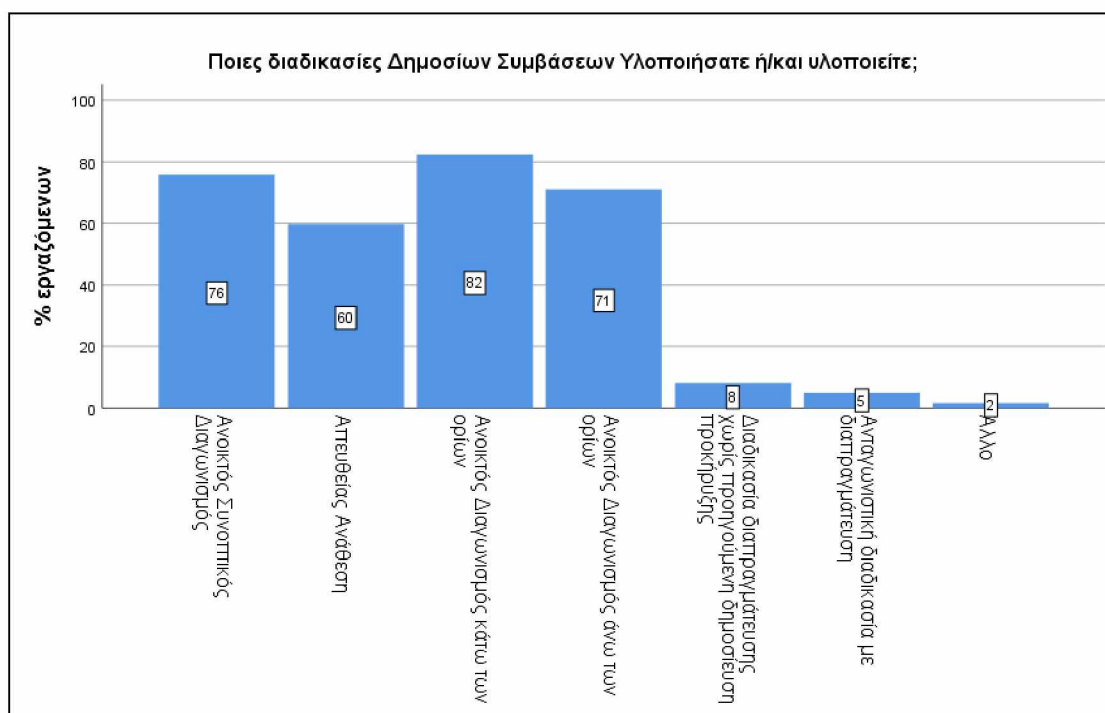
Crosstab						
			Πόσα χρόνια απασχολείστε στην ειδικότητά σας;			Total
			0-3	4-10	11 άνω	
Πιστεύετε πως χρειάζεται τροποποίηση συγκεκριμένος νόμος;	Ναι	Count	12	36	7	55
		Expected Count	11,5	33,7	9,8	55,0
	Όχι	Count	1	2	4	7
		Expected Count	1,5	4,3	1,2	7,0
Total		Count	13	38	11	62
		Expected Count	13,0	38,0	11,0	62,0
Chi-Square Tests						
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)		
Pearson Chi-Square		8,451 ^a	2	,015		
Likelihood Ratio		6,573	2	,037		
Linear-by-Linear Association		4,271	1	,039		
N of Valid Cases		62				
a. 3 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,24.						

Πίνακας 6.21. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.14 και της ερώτησης Α.6.

6.8. Διαδικασίες Δημοσίων Συμβάσεων

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται οι διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων που υλοποιήθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς [ερωτ. Θ.1].

Γράφημα. 6.11 Διαγωνιστικές διαδικασίες.

Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα, το 76% των ερωτώμενων υλοποίησε Συνοπτικούς Διαγωνισμούς, το 60% Απευθείας Αναθέσεις, το 82% Ανοικτούς Διαγωνισμούς άνω των ορίων, το 71% Ανοικτούς Διαγωνισμούς κάτω των ορίων, 8% διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, 5% Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και 2% κάποια άλλη διαδικασία. Κρίνοντας τις περιπτώσεις οι οποίες έχουν συγκεντρώσει την πλειοψηφία των προτιμήσεων, βεβαιώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις οι εμπλεκόμενοι φορείς κλήθηκαν να υλοποιήσουν και τις 4 διαδικασίες.

Το τελευταίο σκέλος των ερωτήσεων αφορά τον έλεγχο και τη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων [ερωτ. I.1]. Η πρώτη ερώτηση που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι αφορά το κατά πόσο είναι εύκολος ο έλεγχος των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και

υπηρεσιών ως προς την κανονικότητα και νομιμότητα. Σε αυτή την περίπτωση το 4,8% απάντησε Καθόλου, το 4,8% απάντησε «Πολύ Λίγο», το 16,1% απάντησε «Λίγο», το 46,8% απάντησε «Πολύ» και το υπόλοιπο 27,4% απάντησε «Πάρα Πολύ». Γενικά, ένα ποσοστό περίπου στο 74% πιστεύει κατά κύριο λόγο στην ευκολία του ελέγχου.

Μεγαλύτερο θετικό αποτέλεσμα υπήρξε στην ερώτηση, που αφορούσε την ομαλότητα της παρακολούθησης ως προς την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων [ερωτ. I.2]. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 1,6% απάντησε «Καθόλου», το 4,8% απάντησε «Πολύ Λίγο», το 14,5% απάντησε «Λίγο», το 64,5% απάντησε «Πολύ» και το 14,5% «Πάρα Πολύ». Ειδικότερα ένα ποσοστό 79% έχει μια αρκετά θετική άποψη για το συγκεκριμένο ερώτημα.

Το τελευταίο ερώτημα αφορά, το αν ο έλεγχος των δημοσίων συμβάσεων για την πληρωμή τους επιτυγχάνεται κανονικά [ερωτ. I.3]. Το 6,5% απάντησε «Πολύ Λίγο», το 19,4% απάντησε «Λίγο», το 45,2% απάντησε «Πολύ» και το 29% απάντησε «Πάρα Πολύ». Άρα, ένα ποσοστό περίπου στο 74,2% δείχνει ότι ο έλεγχος των πληρωμών επιτυγχάνεται κανονικά.

Υπάρχει ισχυρή **συσχέτιση ανάμεσα στις παραπάνω ερωτήσεις** και στις ενότητες που αφορούν την αποτελεσματικότητα και την καινοτομία του Ν. 4412/2016. Τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών ήταν αρκετά εντυπωσιακά. Ενδεικτικά παραθέτουμε τα αποτελέσματα που υπήρξαν από τον έλεγχο για συσχέτιση ανάμεσα στις απαντήσεις που δόθηκαν στα 3 προηγούμενα ερωτήματα και στο αν ο νόμος είναι σύγχρονος με νέες διαδικασίες και εφαρμογές.

Crosstab					
			Ο νόμος είναι σύγχρονος με νέες διαδικασίες και εφαρμογές;		Total
			Πολύ Λίγο/Λίγο	Πολύ/Πάρα Πολύ	
Η παρακολούθηση των Δημοσίων Συμβάσεων ως προς την εκτέλεσή τους είναι ομαλή;	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	12	1	13
		Expected Count	4,6	8,4	13,0
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	10	39	49
		Expected Count	17,4	31,6	49,0
Total		Count	22	40	62
		Expected Count	22,0	40,0	62,0
Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	23,201 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	20,166	1	,000		
Likelihood Ratio	24,009	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	22,826	1	,000		
N of Valid Cases	62				
a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,61.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.22. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Ι.2 και της ερώτησης Δ.1.

Crosstab					
			Ο νόμος είναι σύγχρονος με νέες διαδικασίες και εφαρμογές;		Total
			Πολύ Λίγο/Λίγο	Πολύ/Πάρα Πολύ	
Είναι εύκολος ο έλεγχος των Δημοσίων Συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών ως προς την κανονικότητα και νομιμότητα;	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	13	3	16
		Expected Count	5,7	10,3	16,0
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	9	37	46
		Expected Count	16,3	29,7	46,0
Total		Count	22	40	62
		Expected Count	22,0	40,0	62,0
Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	19,731 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	17,128	1	,000		
Likelihood Ratio	19,729	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	19,412	1	,000		
N of Valid Cases	62				
a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,68.					
b. Computed only for a 2x2 table					

Πίνακας 6.23. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.1 και της ερώτησης Δ.1.

Crosstab						
				Ο νόμος είναι σύγχρονος με νέες διαδικασίες και εφαρμογές;		Total
				Πολύ Λίγο/Λίγο	Πολύ/Πάρα Πολύ	
Ο έλεγχος των Δημοσίων Συμβάσεων για την πληρωμή τους επιτυγχάνεται κανονικά;	Καθόλου/Πολύ Λίγο/Λίγο	Count	13	3	16	
		Expected Count	5,7	10,3	16,0	
	Πολύ/Πάρα Πολύ	Count	9	37	46	
		Expected Count	16,3	29,7	46,0	
Total		Count	22	40	62	
		Expected Count	22,0	40,0	62,0	
Chi-Square Tests						
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	
Pearson Chi-Square	19,731 ^a	1	,000			
Continuity Correction ^b	17,128	1	,000			
Likelihood Ratio	19,729	1	,000			
Fisher's Exact Test				,000	,000	
Linear-by-Linear Association	19,412	1	,000			
N of Valid Cases	62					
a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,68.						
b. Computed only for a 2x2 table						

Πίνακας 6.24. Συσχέτιση των δεδομένων της ερώτησης Η.3 και της ερώτησης Δ.1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7.1. Συμπεράσματα

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτέλεσε η μελέτη των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών και οι πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις για την αντιμετώπιση κρίσεων στις Υπηρεσίες Υγείας. Εντός του πλαισίου υλοποίησής της αναζητήθηκαν, συλλέχθηκαν και αποτυπώθηκαν απόψεις των ερωτώμενων που απασχολούνται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων σχετικά με την αποτελεσματικότητα του Ν. 4412/2016, την καινοτομία που εισήγαγε αλλά και την αναγκαιότητα των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού στη χώρα μας. Η κρίση δεν ήταν μια απλή κρίση, αλλά πανδημία με όλες τις συνέπειές της με τις ανθρώπινες απώλειες και η αντιμετώπισή της έπρεπε να ήταν άμεση και αποτελεσματική.

Οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν ένα πολύ βασικό εργαλείο για τις δημόσιες δαπάνες και τη διάθεση των απαραίτητων κονδυλίων με βιώσιμο και αποδοτικό τρόπο. Παράλληλα ενισχύουν τον υγιή ανταγωνισμό, τη διαφάνεια και μειώνουν τη γραφειοκρατία και τη διαφθορά.

Η εφαρμογή του νόμου στους φορείς υγείας και ειδικότερα στα δύο νοσοκομεία της Λάρισας και την 5^η Υγειονομική Περιφέρεια που ήταν και το δείγμα της έρευνας, επιβεβαίωσε την αποτελεσματικότητά του και την καινοτομία του προς όφελος τόσο των αναθετουσών αρχών όσο και των οικονομικών φορέων.

Μελετώντας και εμβαθύνοντας στα δεδομένα που αναδύθηκαν από την ερευνητική εργασία, προκύπτουν τα κάτωθι συμπεράσματα:

- Οι παράγοντες - στοιχεία που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα του νόμου είναι η γνώση του νόμου και η αφομοίωσή του από τους χρήστες καθώς και η σαφήνεια και ακρίβειά του. Σημαντικά στοιχεία επίσης είναι η νομική του πληρότητα του, ο περιορισμός του κόστους, της διαφθοράς και της γραφειοκρατίας, η ενίσχυση του ανταγωνισμού και η συμβολή του στη μείωση του χρόνου σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
- Η αποτελεσματικότητα του νόμου σχετίζεται σημαντικά με την εμπειρία του απασχολούμενου ανθρώπινου δυναμικού στην ειδικότητά του και με την εκπαίδευση και κατάρτιση που έχει δεχθεί.

- Από την έρευνα προέκυψε πως ο νόμος περί των δημοσίων συμβάσεων είναι σύγχρονος, το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ απλοποιεί τις διαγωνιστικές διαδικασίες, το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ. συμβάλει καθοριστικά στη διαφάνεια και τη δημοσιότητα και τα νέα και σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα μειώνουν τη γραφειοκρατία. Ακόμη η εισαγωγή του νέου ΕΕΕΣ και του ΤΕΥΔ συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση του χρόνου υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών και η ίδρυση της ΑΕΠΠ διασφαλίζει την αμεροληψία, διαφάνεια και τη μείωση του χρόνου εξέτασης των προδικαστικών προσφυγών των οικονομικών φορέων.
- Το θεσμικό πλαίσιο παρουσιάζει προβλήματα καθώς ο νόμος για τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων είναι αρκετά ογκώδης, δύσκολος στην εφαρμογή του διότι εκλείπουν μη εκδοθέντα Π.Δ. και Υ.Α. για την πιστή εφαρμογή του και παράλληλα δεν υπάρχουν εγκεκριμένες ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές με αποτέλεσμα να χάνεται πολύτιμος χρόνος για τη διεκπεραίωση των διαγωνιστικών διαδικασιών. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι και οι επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων προμηθευτών δεν εφαρμόζονται και οι μικρότερες επιχειρήσεις λόγω έλλειψης εκπαίδευσής τους δεν υποβάλλουν προσφορές. Ακόμη ο νόμος περιέχει ασάφειες και υπολείπονται υποστηρικτικά πληροφοριακά εργαλεία για την υλοποίηση ηλεκτρονικών διαγωνιστικών διαδικασιών.
- Οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ήταν άκρως απαραίτητες για την ταχύτατη αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού παρόλο που αντίκεινται σε κάποιες τυπικές διαδικασίες με το ενωσιακό δίκαιο. Η εφαρμογή τους ήταν ορθή από τις αναθέτουσες αρχές και συνέβαλαν στη μείωση του χρόνου προμήθειας αναλώσιμου υγειονομικού υλικού καθώς και εξοπλισμού για τις ΜΕΘ των Υγειονομικών Μονάδων και κυρίως των Νοσοκομείων. (Ο νόμος ορίζει 10 ημέρες για δημοσίευση με αιτιολόγηση της αναθέτουσας αρχής, ενώ οι ΠΝΠ 3 ημέρες, για διαγωνιστικές διαδικασίες κάτω των ορίων. Για άνω των ορίων υπάρχουν αποκλίσεις.)
- Κατά την εφαρμογή των ΠΝΠ παρουσιάστηκαν προβλήματα όπως η μη υποβολή προσφοράς στις διαγωνιστικές διαδικασίες, οι αυξημένες τιμές κάποιων προϊόντων λόγω της τρέχουσας κατάστασης και η δημιουργία κέρδους με την ταυτόχρονη έλλειψη αναλώσιμων προϊόντων και εξοπλισμού στην αγορά.
- Από τη διασταύρωση ερωτημάτων προκύπτει:

- πως η αποτελεσματικότητα του νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις επηρεάζεται σημαντικά από το επίπεδο γνώσης του θεσμικού πλαισίου και επιμόρφωσης από τους εμπλεκόμενους για τη σωστή και σύννομη διεξαγωγή διαγωνιστικών διαδικασιών και τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων.
- η μείωση της γραφειοκρατίας οφείλεται κυρίως στην εισαγωγή νέων πληροφοριακών συστημάτων.
- η εφαρμογή του νόμου έχει επίδραση στην μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης των διαγωνιστικών διαδικασιών.
- Το ΕΕΕΣ και το ΤΕΥΔ είναι αποδεκτά από άτομα νεότερης ηλικιακής ομάδας, τα οποία συμφωνούν ότι η χρήση τους οδηγεί στη μείωση του χρόνου σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
- η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών εξασφαλίζει διαφάνεια και αμεροληψία στην εξέταση των προδικαστικών προσφυγών των οικονομικών φορέων μειώνοντας σημαντικά το χρόνο αξιολόγησής τους και δεν αμφισβητούνται από κανένα.
- Οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ήταν απαραίτητες και αναγκαίες για την επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών λόγω της ταχείας εξέλιξης της πανδημίας του Covid-19. Με τη χρήση τους επιτεύχθηκε η άμεση προμήθεια υλικών και παροχή υπηρεσιών.

Υπάρχουν όμως και προβλήματα κατά την εφαρμογή του και ειδικότερα η έρευνα έδειξε ότι:

- ο νόμος είναι αρκετά ογκώδης και πολύπλοκος (59,7%), είναι δύσκολος στη χρήση του (64,5%) και η χρήση ταυτόσημων λέξεων δημιουργεί σύγχυση. Επίσης ο νόμος δεν εφαρμόζεται πλήρως λόγω της μη έκδοσης προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων για συγκεκριμένα άρθρα (59,7%), οι επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών δεν λειτουργούν (80,7%), και δεν υπάρχουν εγκεκριμένες ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές προς χρήση (95,2%).
- η έλλειψη εκπαίδευσης και εμπειρίας στα νέα συστήματα και εργαλεία οδηγεί στη μη κατάθεση προσφορών από μικρές επιχειρήσεις δημιουργώντας περισσότερα προβλήματα στις διαγωνιστικές διαδικασίες με τις τυχόν καθυστερήσεις λόγω έλλειψης προσφορών και υλικών.

- από τις συσχετίσεις προέκυψε πως η πολυπλοκότητα του νόμου συνδυαστικά με τον υπερβολικό όγκο του και τη διατύπωσή του, δημιουργεί ασάφειες.
- η λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. ως καινοτομία απλοποιεί σημαντικά τις διαγωνιστικές διαδικασίες.
- Σημαντικό πρόβλημα επίσης είναι ο μη σωστός υπολογισμός στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. του τύπου κριτηρίων αξιολόγησης για τις δημόσιες συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά (82,3%)
- Ποσοστό 88,7% πιστεύει ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο χρειάζεται τροποποίηση. Το αποτέλεσμα της συσχέτισης όμως έδειξε πως η εργασιακή εμπειρία οδηγεί στην μη υιοθέτηση της ανωτέρω άποψης. Αυτό έχει άμεση επίπτωση στην ομαλή και ορθή υλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών.

Επικείμενες λύσεις στα ανωτέρω προβλήματα μπορούν να δοθούν με την εφαρμογή των κάτωθι μέτρων:

- Εκτενής και συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των εμπλεκομένων στις δημόσιες συμβάσεις τόσο των Αναθετουσών Αρχών όσο και των Οικονομικών Φορέων.
- Άμεση έκδοση των υπολειπόμενων Π.Δ και Υ.Α. για την πλήρη εφαρμογή του νόμου.
- Νέα παραμετροποίηση και κριτηρίων υπολογισμού του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.
- Αναθεώρηση κάποιων διαδικαστικών λειτουργιών για την υλοποίηση των διαγωνισμών και την διεκπεραίωση όλων των διαγωνιστικών διαδικασιών μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ανεξαρτήτου ποσού.
- Δημιουργία βάσης δεδομένων με ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές για κάθε είδος προς εξοικονόμηση διοικητικού και οικονομικού κόστους.
- Η δημιουργία νέων εργαλείων και πληροφοριακών συστημάτων για την αυτόματη αναζήτηση πληροφοριών και στοιχείων.
- Συχνοί έλεγχοι από αρμόδιους φορείς για την πιστή εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου.

Καταλήγοντας στην τελική σύνθεση των προαναφερθέντων συμπερασμάτων, μπορεί να υποστηριχθεί πως:

- α) Υπάρχουν παράγοντες - στοιχεία που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του Ν. 4412/2016.
- β) Υπάρχουν καινοτομικά στοιχεία στο Ν. 4412/2016 κατά την πρακτική εφαρμογή του.
- γ) Υπάρχουν προβλήματα στην εφαρμογή του νόμου που αντιμετωπίζονται.
- δ) Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου ήταν απαραίτητες για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού.

7.2. Προτάσεις

Η συγκεκριμένη έρευνα δεν κάλυψε όλες τις πτυχές του θεσμικού πλαισίου σε βάθος καθότι ο Ν. 4412/2016 συνεχώς τροποποιείται με νέους ή συμπληρώνεται.

Ζητήματα τα οποία θα μπορούσαν να μελετηθούν περαιτέρω και να πλαισιώσουν το αντικείμενο της συγκεκριμένης έρευνας είναι τα κάτωθι:

- Οι συμφωνίες πλαίσιο λειτουργούν σωστά για το Ελληνικό Δημόσιο και ειδικότερα για τους φορείς Υγείας και σε ποιους τομείς;

Η διερεύνηση των συγκεκριμένων διαγωνιστικών διαδικασιών θα οδηγήσει στη σύνταξη ολοκληρωμένων συμπερασμάτων για τη σωστή εφαρμογή τους, τους τομείς επίτευξής τους, την τυχόν εξοικονόμηση πόρων και την αποτελεσματικότητά τους.

- Σε ποιο βαθμό οι επικείμενες αλλαγές του θεσμικού πλαισίου θα είναι αποτελεσματικές στη σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων;

Οι απαντήσεις θα βοηθήσουν στη συλλογή νέων δεδομένων, στοιχείων και συμπερασμάτων αντιμετώπισης των παθογενειών, μέσω της εφαρμογής των ενδεχόμενων τροποποιήσεων του θεσμικού πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων.

7.3. Προτάσεις για σχετικές δράσεις της πολιτείας

Οι δημόσιες συμβάσεις είναι ένα κεντρικό εργαλείο της αγοράς για την επίτευξη των στόχων της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής, προασπίζοντας την εθνική στρατηγική ανάπτυξη και διασφαλίζοντας την αποδοτική και ορθολογική χρήση των δημοσίων δαπανών.

Σκοπός των δημοσίων συμβάσεων είναι η σωστή χρήση των διοικητικών πρακτικών στο δημόσιο τομέα, ο υγιής ανταγωνισμός, η δίκαιη και ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης του δημοσίου τομέα με τον πολίτη.

Οι τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα δημοσίων συμβάσεων αλλά και η εμπειρία της αντιμετώπισης της πανδημίας επιβάλλουν την ανάληψη ενεργειών από την πλευρά της πολιτείας για την επιτυχή ολοκλήρωση συμβάσεων σε συντομότερο χρονικό διάστημα.

Ειδικότερα η πολιτεία πρέπει να:

- Δημιουργήσει μηχανισμούς εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, τόσο στις αναθέτουσες αρχές όσο και στους οικονομικούς φορείς. Η σπουδαιότητα του εγχειρήματος αυτού είναι αρκετά σημαντική διότι θα μειωθεί το διοικητικό κόστος και θα ενισχυθεί η εμπιστοσύνη του πολίτη προς τη δημόσια διοίκηση. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη προμήθεια αγαθών και ανάθεση υπηρεσιών μέσω Κεντρικών Αρχών Αγορών (ΚΑΑ) για κεντρικές προμήθειες. Η ΚΑΑ θα διενεργεί λιγότερους διαγωνισμούς για λογαριασμό πολλών δημοσίων φορέων για το ίδιο είδος ή υπηρεσία εξασφαλίζοντας οικονομίες κλίμακας, διαφάνεια και μείωση της γραφειοκρατίας (π.χ. συμφωνίες πλαίσιο).
- Προσφέρει ολοκληρωμένη εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στη διαδικασία σύναψης δημοσίων για να είναι ικανό να ανταπεξέρχεται στις συνεχώς αυξανόμενες και αυστηρές απαιτήσεις που θέτει το εθνικό και ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο.
- Εξασφαλίσει τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και επίπεδο δημοσίων φορέων, για να πραγματοποιείται η συλλογή στοιχείων μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων και διαδικασιών. Η εξοικονόμηση ανθρωποωρών που θα επιτευχθεί θα είναι προς όφελος των Κεντρικών Αρχών, των εργαζομένων στις αναθέτουσες αρχές αλλά και του συναλλασσόμενου πολίτη.

- Επιβάλλει υποχρεωτικά την ψηφιακή υπογραφή στα έγγραφα των συμβάσεων για την απλούστευση των ενεργειών, την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του δημοσίου τομέα και την κάθετη μείωση του κόστους σε αναλώσιμα υλικά (χαρτί, μελάνι εκτυπωτή, ταχυδρομικά έξοδα), προβάλλοντας την πράσινη ανάπτυξη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Βιβλιογραφία

Αγαλλοπούλου Π. (2012), "*Βασικές Έννοιες Αστικού Δικαίου*". Αθήνα. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.

Γναρδέλλη, Θ. (2019), «Αρχές που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων (άρθρο 18 Ν. 4412/2016)» στο βιβλίο Κουλουμπίνη, Μάζος & Κίτσος, *Δημόσιες Συμβάσεις – Ν. 4412/2016 Νομολογιακή Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ.

Καλλιτσιώτη, Ε. (2019), «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρα 79-79Α Ν. 4412/2016)» στο Βιβλίο Κουλουμπίνη, Μάζος & Κίτσος, *Δημόσιες Συμβάσεις – Ν. 4412/2016 Νομολογιακή Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ.

Καρακίδα, Α. (2019) «Είδη διαδικασιών ανάθεσης στο Ν. 4412/2016 – Οι νέες διαδικασίες (άρθρα 26-32α Ν. 4412/2016)» στο Βιβλίο Κουλουμπίνη, Μάζος & Κίτσος, *Δημόσιες Συμβάσεις – Ν. 4412/2016 Νομολογιακή Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ.

Κιούση, Ε., (1999), "*Βασικές Αρχές Δικαίου και Διοίκησης*", Τόμος Α', Εισαγωγή στο Δίκαιο. ΕΑΠ: Πάτρα.

Κουλουμπίνη, Ε., (2012), "*Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή*". ΘΠΔΔ, σελ. 760.

Κουτούπα-Ρεγκάκου, Ε., (1995), "*Δημόσιες συμβάσεις και κοινοτικό δίκαιο*". Αθήνα. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.

Κυβέλος, Σ., (2018), "*Η Διοικητική και Δικαστική Προστασία κατά τη Σύναψη των Δημοσίων Συμβάσεων*". Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ.

Κωνσταντάκου, Ε. (2019), «Τεχνικές Προδιαγραφές (άρθρο 54 Ν. 4412/2016)» και «Κριτήρια Ανάθεσης» στο Βιβλίο Κουλουμπίνη, Μάζος & Κίτσος, *Δημόσιες Συμβάσεις – Ν. 4412/2016 Νομολογιακή Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ.

Μουκίου Χ. (2018), *"Διαφάνεια, Ακεραιότητα & Εντιμότητα στις Δημόσιες Συμβάσεις. Η σταδιακή αφομοίωση του διεθνούς Soft Law σε επίπεδο Δημόσιων Συμβάσεων"*. Αθήνα. Νομική Βιβλιοθήκη.

Παυλόπουλος, Π., (2014), *"Το Δημόσιο Δίκαιο στον Αστερισμό της Οικονομικής Κρίσης. Ο οικονομικός «Λαβύρινθος», ο νεοφιλελεύθερος «Μινώταυρος» και ο θεσμικός «Θησέας»*, Τ. 1., β' εκδ. οικ.Α.Α. Εκδόσεις: Λιβάνη. Αθήνα.

Ραΐκος, Δ. (2006), *"Δημόσια Διοίκηση και Διαφθορά"*. Αθήνα. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.

Ραΐκος, Δ. (2019) *"Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων"*. Αθήνα. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.

Συμεωνίδης Ι. (2018), *"Η Διοικητική & Δικαστική Προστασία κατά τη Σύναψη των Δημοσίων Συμβάσεων"*. Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη.

Τάχος, Δ., (2008), *"Γενικό Διοικητικό Δίκαιο"*. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα.

Τροβά, Ε. & Σκουρής, Π., (2009), *"Το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων"*. Αθήνα. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε. σελ. 324-325.

Lee J. Cronbach, (1951), *"Coefficient alpha and the internal structure of tests Psychometrika"*, 16, Issue 3, 297–334.

Maciejewski, M., Ratcliff, C, & Kristine Næss, K. (2020), *"Δημόσιες συμβάσεις – Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση"*. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. <https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/el/>

Β. Νόμοι – Σχέδια Νόμου

Νόμος 2286/1995, ΦΕΚ Α/19/1-2-1995, *"Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων"*. Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 2362/1995, ΦΕΚ Α/247/27-11-1995, *"Διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού περί Συναφούς Συμβάσεων του Δημοσίου"*. Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 2522/1997, ΦΕΚ Α/178/08-09-1997, *"Δικαστική Προστασία κατά το στάδιο που προηγείται της σύναξης συμβάσεως δημοσίων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με την οδηγία 89/665 Ε.Ο.Κ."*. Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 2699/1999, ΦΕΚ Α/45/09-03-1999, *"Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες Διατάξεις"*. Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 2920/2001, ΦΕΚ Α/131/27-06-2001, "*Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας – Σ.Ε.Υ.Υ.Π. και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3329/2005, ΦΕΚ Α/81/04-04-2004, "*Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3389/2005, ΦΕΚ Α/232/22-9-2005, "*Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3580/2007, ΦΕΚ Α/134/18-06-2007, "*Προμήθειες Φορέων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3846/2010, ΦΕΚ Α/66/1-05-2010, "*Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3861/2010, ΦΕΚ Α/112/13-07-2010, "*Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3886/2010, ΦΕΚ Α/173/30-09-2010, "*Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων – Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76)*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 3918/11, ΦΕΚ Α/31/02-03-2011, "*Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4025/2011, ΦΕΚ Α/228/02-11-2011, "*Ανασυγκρότηση Φορέων Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Κέντρα Αποκατάστασης, Αναδιάρθρωση ΕΣΥ και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4013/2011, ΦΕΚ Α/204/15-11-2011, "*Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πρωτευτικός κώδικας) – Προπρωγεντική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4052/2012, ΦΕΚ Α/41/01-03-2012, "*Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου «Εγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ'.*" Εθνικό Τυπογραφείο

Νόμος 4146/2013, ΦΕΚ Α/90/18-04-2020, "*Διαμόρφωση Φύλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4155/2013, ΦΕΚ Α/120/29-05-2013, "*Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4281/2014, ΦΕΚ Α/160/8-08-2014, "*Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4320/2015, ΦΕΚ Α/29/19-03-2015, "*Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των Κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4354/2015, ΦΕΚ Α/176/16-12-2015, "*Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4368/2016, ΦΕΚ Α/21/21-02-2016, "*Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4380/2016, ΦΕΚ Α/66/15-04-2016, "*Κύρωση της Συμφωνίας Κοινού Αεροπορικού Χώρου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών – μελών της και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4392/2016, ΦΕΚ Α/100/31-05-2016, "*Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για την Αμοιβαία Ιδρυση Πολιτιστικών Κέντρων και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4413/2016, ΦΕΚ Α/148/8-08-2016, "*Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4412/2016, ΦΕΚ Α/147/8-8-2016, "*Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4441/2016, ΦΕΚ Α/227/06-12-2016, "Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης επιχειρήσεων, άρση κανονιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό και λοιπές διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4488/2017, ΦΕΚ Α/137/13-9-2017, "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4497/2017, ΦΕΚ Α/171/13-11-2017, "Άσκηση υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων, εκσυγχρονισμός της επιμελητηριακής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4605/2019, ΦΕΚ Α/52/1-4-2019, "Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού ..... και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4608/2019, ΦΕΚ Α/66/25-4-2019, "Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4609/2019, ΦΕΚ Α/67/3-5-2019, "Ρυθμίσεις Μέρμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες Διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο

Νόμος 4675/ 2020, ΦΕΚ Α/54/11-03-2020, "Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας – ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4682/2020, ΦΕΚ Α/76/03-4-2020, "Κύρωση της από 25-02-2020 Π.Ν.Π (Α' 42)". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4693/2020, ΦΕΚ Α/116/17-06-2020, "Κύρωση της από 21.5.2020 τροποποίησης της από 3.6.2019 Επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς για το έργο της από 6.9.2018 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της υγείας που κυρώθηκε με τον ν. 4564/2018 (Α' 170) και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4700/2020, ΦΕΚ Α/127/29-06-2020, "Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις". Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4728/2020, ΦΕΚ Α/186/29-09-2020, "Επείγουσες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των καταστροφικών συνεπειών από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός», περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις." Εθνικό Τυπογραφείο.

Νόμος 4753/2020 (ΦΕΚ Α/227/18-11-2020) "Λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και... ". Εθνικό Τυπογραφείο.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (2021) «Σχέδιο Νόμου για τον Εκσυγχρονισμό, την Απλοποίηση και την Αναμόρφωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων και Ειδικότερες Ρυθμίσεις για τις Προμήθειες στους Τομείς της Αμυνας και της Ασφάλειας», Διαδικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων: <http://www.opengov.gr/yroian/> [πρόσβαση 15/01/2021].

Γ. Προεδρικά Διατάγματα

Π.Δ. 370/1995, ΦΕΚ Α/199/14-9-1995, "Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας περί Προμηθειών στο Κοινοτικό Δίκαιο". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 394/1996, ΦΕΚ Α/266/4-12-1996, "Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 60/2007, ΦΕΚ Α/64/16-03-2007, "Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 118/2007, ΦΕΚ Α/150/10-07-2007, "Κανονισμός προμηθειών Δημοσίου Κ.Π.Δ.". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 80/2016, ΦΕΚ Α/145/5-08-2016, "Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 38/2017, ΦΕΚ Α/63/04-05-2017, "Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 39/2017, ΦΕΚ Α/64/04-05-2017, "Κανονισμός εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών". Εθνικό Τυπογραφείο.

Π.Δ. 57/2017, ΦΕΚ Α/88/20-06-2017, "*Οργανισμός της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών*", και **Π.Δ. 58/2017**, "*Ειδικός Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Δ. Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 42/2020, (ΦΕΚ Α/42/25-02-2020), "*Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 55/2020, (ΦΕΚ Α/55/11-3-2020), "*Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού covid-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 64/2020, (ΦΕΚ Α/64/14-3-2020), "*Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του covid-19*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 68/2020, (ΦΕΚ Α/68/20-03-2020), "*Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού covid-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 84/2020, (ΦΕΚ Α/84/13-04-2020), "*Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού covid-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 157/2020, (ΦΕΚ Α/157/10-08-2020), "*Επείγουσες ρυθμίσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, προστασίας από τη διασπορά του κορωνοϊού covid-19, στήριξης της αγοράς εργασίας και διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας*". Εθνικό Τυπογραφείο.

Ε. Αποφάσεις – Εκθέσεις – Κανονισμοί - Οδηγίες

Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «*Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής δημοσίων συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του Ν. 3588/2007 (Πτωχευτικός κώδικας) – Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις*» **Βουλή των Ελλήνων**: https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a_24/s-dimosym-eis.pdf [πρόσβαση 21/11/2020].

Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου *Επιτελικό Κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης*», Βουλή των Ελλήνων: https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=00e5455e-43f3-4b22-af88-a64a016a_0b9e [πρόσβαση 21/11/2020].

Αιτιολογική σκέψη (2014) της Κοινοτικής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ Πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης/Eur-lex <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0024&from=EL> [πρόσβαση 21/11/2020].

Απόφαση 57654 (2017), ΦΕΚ Β/1781/23-05-2017 "*Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης*". Εθνικό Τυπογραφείο.

ΔΕΚ (20/02/1979), "*Απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Φεβρουαρίου 1979, υπόθεση C-120/78*", Πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης/Eur-lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:61978CJ0120&from=en> [πρόσβαση 21/11/2020].

ΔΕΚ (29/04/2004), "*ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα) της 29ης Απριλίου 2004 Στην υπόθεση C-496/99 P*", InfoCuria: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=3008D554160E7782C392F16EAEDF0C2E?text=&docid=49126&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15709478> [πρόσβαση 21/11/2020].

ΔΕΚ, (13/10/2005), "*ΑΠΟΦΑΣΗ της 13.10.2005 — ΥΠΟΘΕΣΗ C-458/03 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα) της 13ης Οκτωβρίου 2005*" Πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης/Eur-lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62003CJ0458&rid=1> [πρόσβαση 1/11/2020].

ΔΕΚ (2/10/2010), "*ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα), συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-422/09, C-425/09 και C-426/09*", InfoCuria – Νομολογία: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=80103&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=14913229> [πρόσβαση 21/11/2020].

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην υπόθεση (2013), "Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-352/12", Πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης/Eur-lex <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:62012CB0352> [πρόσβαση 18/12/2020].

ΕΑΑΔΗΣΥ (3/2016), "Πρόταση για την Υιοθέτηση Εθνικής Στρατηγικής για τις Δημόσιες Συμβάσεις 2016- 2020". ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/193-protash-gia-thn-yio8ethsh-e8nikhs-strathgikhs-gia-tis-dhmosies-symvaseis-2016-2020> [πρόσβαση 21/11/2020].

ΕΑΑΔΗΣΥ (2019), "Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων 2019". ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr/> [πρόσβαση 21/11/2020].

ΕΑΑΔΗΣΥ, (2020) "Κατευθυντήρια Οδηγία 24/2020 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων", ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr/> [πρόσβαση 21/11/2020].

ΕΑΑΔΗΣΥ, (2020) "Κατευθυντήρια Οδηγία 25/2020 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων", ΕΑΑΔΗΣΥ: <https://www.eaadhsy.gr/> [πρόσβαση 21/11/2020].

ΕΑΑΔΗΣΥ (2020), "Παρακολούθηση Νομοθεσίας Δημοσίων Συμβάσεων" ΕΑΑΔΗΣΥ: https://ppp.eaadhsy.gr/index.php/el/?option=com_sppagebuilder&view=page&id=96 [πρόσβαση 20/12/2020].

Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων προτεινόμενου σχεδίου νόμου Δημόσιες Συμβάσεις, Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, Βουλή των Ελλήνων: https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=00e5455e-43f3-4b22-af88-a64a016a0b9e [πρόσβαση 21/11/2020].

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2017), "Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη για την Ευρώπη", Στρασβούργο, 3.10.2017 COM(2017) 572 final, σελ. 2.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2020), "Οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19". Πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020/C 108 I/01 - 1.4.2020.

Κανονισμός ΕΕ 2019/1828, (30-10-2019), "*Τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων και για διαγωνισμούς μελετών*" Πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1828&from=EN> [πρόσβαση 21/11/2020].

Οδηγία 2014/24/ΕΕ, "*Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.*". Πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj/ell?locale=el> [πρόσβαση 15/12/2020].

Π1/2390, ΦΕΚ Β/2677/21-10-2013, "*Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ).* Εθνικό Τυπογραφείο.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (2017) «*Εγκύκλιος αριθμός 6 με θέμα «Δημοσίευση Υπουργικής Απόφασης σχετικά με το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων για «Απευθείας Αναθέσεις» Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, του άρθρου 118 του Ν. 4412/2016.»*

Υπουργείο Υγείας (2020) «*Προσκλήσεις για απευθείας προμήθειες με σκοπό την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19*», Υπουργείο Υγείας: <https://www.moh.gov.gr/> [πρόσβαση 15/12/2020].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

Προς:

Αξιότιμη/με κυρία/κύριε,

Στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων – MBA με κατεύθυνση στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση και Λογιστική του Γενικού Τμήματος Λάρισας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας διεξάγεται μια έρευνα σχετικά με τις **"Δημόσιες Συμβάσεις Προμηθειών, Υπηρεσιών και οι πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις για την αντιμετώπιση κρίσεων στις Υπηρεσίες Υγείας"**.

Το νομικό πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων στη χώρα μας διέπεται από το ν.4412/2016 και έχει καθολική ισχύ για όλους τους φορείς του δημοσίου. Ο νόμος προέκυψε στα πλαίσια των υποχρεώσεων της Ελλάδας για προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 και των Οδηγιών 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 και 92/13/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992.

Ο βασικός σκοπός του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις είναι η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας στις διαγωνιστικές διαδικασίες, η αντιμετώπιση της απάτης και της διαφθοράς και η κατάργηση των διοικητικών εμποδίων στις διασυνοριακές προσφορές.

Σε αυτήν την κατεύθυνση ευθυγραμμίστηκε και ο τομέας των δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό ποσοστό του ΑΕΠ, δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, στην κοινωνική υπευθυνότητα, την προώθηση της καινοτομίας και στην βέλτιστη σχέση τιμής και ποιότητας.

Ως υπό μελέτη πληθυσμός, το δείγμα δηλαδή της έρευνάς μας, αποτελούν άτομα που απασχολούνται με τις δημόσιες συμβάσεις στα δύο Νοσοκομεία του Νομού Λάρισας (Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας "Κουτλιμπάνειο και Τριανταφυλλείο", Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας) καθώς και η 5^η Υγειονομική Περιφέρεια με έδρα το Μεζούρλο Λάρισας.

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι προαιρετική, ωστόσο η συμμετοχή σας στην έρευνα αυτή που διενεργείται στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών θα ήταν εξαιρετικά σημαντική. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και οι απαντήσεις θα παραμείνουν εμπιστευτικές. Αφού μελετήσετε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, μπορείτε να απαντήσετε σε αυτές με ακρίβεια και ειλικρίνεια. Θα ενημερωθείτε για τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας μόλις αυτή ολοκληρωθεί.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την συμβολή σας

Μαρία Δαλάκα

Δ/ση:

Τηλ:

Email:

A. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
1	Φύλο ☐ Άνδρας ☐ Γυναίκα
2	Ηλικία Σε έτη <input type="text"/> <input type="text"/>
3	Οικογενειακή κατάσταση ☐ Έγγαμος/η ☐ Άγαμος/η
4	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
	☐ Απόφοιτος Λυκείου ☐ Απόφοιτος ΤΕΙ ☐ Απόφοιτος ΑΕΙ ☐ Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών ☐ Κάτοχος Διδακτορικού
5	Γραφείο Απασχόλησης
	☐ Προμηθειών ☐ Λογιστήριο ☐ Ταμείο ☐ Διαχείριση ☐ Άλλο .....
6	Πόσα χρόνια απασχολείστε στην ειδικότητά σας;
	☐ 0-3 ☐ 4-7 ☐ 8-10 ☐ 11-15 ☐ 16-20 ☐ 21-30 ☐ 31-άνω
B. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ Ν. 4412/2016	
1	Έχετε εκπαιδευτεί για το Ν. 4412/2016 από το Φορέα σας; ☐ Ναι ☐ Όχι
2	Έχετε παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα επιμόρφωσης εκτός του φορέα σας (Προσωπικά μόνοι σας); ☐ Ναι ☐ Όχι
3	Δεν έχετε εκπαιδευτεί καθόλου; ☐ Ναι ☐ Όχι
4	Η γνώση του νόμου είναι απόρροια της εργασιακής σας εμπειρίας; ☐ Ναι ☐ Όχι
Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ Ν. 4412/2016	
1	Πως κρίνετε το Νόμο ως προς την αποτελεσματικότητά αφομοίωσής του από τους Χρήστες; ☐ Πολύ αρνητική, ☐ Αρνητική, ☐ Καλή, ☐ Ικανοποιητική, ☐ Άριστη
2	Πως θα αξιολογούσατε το Νόμο ως προς την εφαρμογή του στο πρακτικό επίπεδο (διαγωνιστικές διαδικασίες); ☐ Πολύ αρνητική, ☐ Αρνητική, ☐ Καλή, ☐ Ικανοποιητική, ☐ Άριστη
3	Σε ποια βαθμίδα η διατύπωση του θεσμικού πλαισίου του νόμου αποτυπώνεται με σαφήνεια και ακρίβεια; ☐ Πολύ αρνητική, ☐ Αρνητική, ☐ Καλή, ☐ Ικανοποιητική, ☐ Άριστη
4	Με βάση τις γνώσεις σας πως θα αξιολογούσατε το Ν. 4412/2016 ως προς την νομική του πληρότητα; ☐ Πολύ αρνητική, ☐ Αρνητική, ☐ Καλή, ☐ Ικανοποιητική, ☐ Άριστη
5	Η εφαρμογή του νόμου εξασφαλίζει την αντικειμενικότητα και την ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων; ☐ Ναι ☐ Όχι
6	Ο Νόμος έχει επίδραση στην μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης των διαγωνιστικών διαδικασιών; ☐ Ναι ☐ Όχι
7	Μειώνει το οικονομικό κόστος των διαγωνιστικών διαδικασιών; ☐ Ναι ☐ Όχι
8	Αυξάνει τον ανταγωνισμό; ☐ Ναι ☐ Όχι
9	Κατήργησε τα διοικητικά εμπόδια στις διασυνοριακές προσφορές; ☐ Ναι ☐ Όχι
10	Η μείωση των σταδίων υλοποίησης των διαγωνισμών συμβάλει στην ταχύτερη ολοκλήρωσή τους; ☐ Ναι ☐ Όχι
11	Περιορίζει τη διαφθορά; ☐ Ναι ☐ Όχι
12	Μειώνει τη γραφειοκρατία; ☐ Ναι ☐ Όχι
Δ. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΟΥ Ν. 4412/2016	
1	Ο νόμος είναι σύγχρονος με νέες διαδικασίες και εφαρμογές; ☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
2	Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) ως καινοτομία απλοποιεί τις διαγωνιστικές διαδικασίες; ☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
3	Η εισαγωγή του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. εξασφαλίζει την άμεση δημοσιότητα και διαφάνεια; ☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
4	Η Διαύγεια ως εργαλείο δημοσιότητας συμβάλει στην άμεση διάχυση της πληροφορίας και στη διαφάνεια; ☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
5	Τα νέα πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της γραφειοκρατίας; ☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
6	Η εισαγωγή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) ή ΤΕΥΔ συμβάλλουν στη μείωση του χρόνου διεξαγωγής/αξιολόγησης των διαγωνιστικών διαδικασιών; ☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ

7	Η δημιουργία της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) εξασφαλίζει τη διαφάνεια και αμεροληψία στην εξέταση των προδικαστικών προσφυγών των οικονομικών φορέων και τη σύντομη αξιολόγησή τους;	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
E. ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ 42/Α/25-02-2020, ΦΕΚ 55/Α/11-03-2020, ΦΕΚ 64/Α/14-03-2020, ΦΕΚ 68/Α/20-03-2020, ΦΕΚ 75/Α/30-03-2020, ΦΕΚ 84/Α/13-04-2020				
1	Ήταν απαραίτητες οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου για την αντιμετώπιση της κρίσης του Κορωνοϊού;	☐ Ναι	☐ Όχι	
2	Εφαρμόστηκαν ορθά οι Π.Ν.Π από τους αρμόδιους φορείς; Εάν Όχι παρακαλώ προσδιορίστε	☐ Ναι	☐ Όχι	
3	Οι διαφοροποιήσεις από το Ν. 4412/2016 συνέβαλαν καθοριστικά στην επιτάχυνση των προμηθειών και υπηρεσιών για την διασφάλιση της δημόσιας υγείας;	☐ Ναι	☐ Όχι	
4	Οι συντμήσεις των χρόνων υλοποίησης των διαγωνιστικών διαδικασιών εξασφάλισαν την απαιτούμενη δημοσιότητα και νομιμότητα που ορίζει ο Ν. 4412/2016;	☐ Ναι	☐ Όχι	
5	Τι είδους διαγωνιστικές διαδικασίες υλοποιήσατε ή/και υλοποιείτε; ☐ Προμήθειες Υλικών ☐ ΜΑΠ ☐ Υπηρεσίες ☐ Νοσοκομειακός Εξοπλισμός			
6	Παρουσιάστηκαν προβλήματα κατά την εφαρμογή τους; Αν ναι Ποια; ☐ Μη υποβολή προσφοράς ☐ Αυξημένη τιμή σε σχέση με την προηγούμενη αγορά ☐ Έλλειψη προϊόντων στην αγορά ☐ Ελάχιστος χρόνος για προετοιμασία της προσφοράς από τον οικονομικό φορέα ☐ Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)	☐ Ναι	☐ Όχι	
Z. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΙΣΗΣ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ				
1	Για τις διαγωνιστικές διαδικασίες υλικών κάτω των ορίων εφαρμόσατε ή/και εφαρμόζετε: ☐ Διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης (άρθρο 32, 32Α Ν.4412/2016) ☐ Επισπευσμένη ανοικτή διαδικασία σε επείγουσες περιπτώσεις (άρθρο 121 Ν.4412/2016) ☐ Τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ☐ Κλειστή διαδικασία ☐ Συνοπτικός διαγωνισμός ☐ Απευθείας Ανάθεση ☐ Δωρεές ☐ Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)			
H. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Ν. 4412/2016				
1	Αρκετά Ογκώδης και πολύπλοκος	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
2	Σύγχυση με ταυτόσημες λέξεις για τους όρους "προκήρυξη" και "σύμβαση"	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
3	Δύσκολος στη χρήση του	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
4	Έλλειψη εκπαίδευσης του προσωπικού	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
5	Μη πλήρη εφαρμογή του από τη μη έκδοση προεδρικών διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων για συγκεκριμένα άρθρα	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
6	Μη πλήρη εφαρμογή του από τη μη λειτουργία των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
7	Η μη χρήση εγκεκριμένων ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
8	Η μη εφαρμογή των ηλεκτρονικών καταλόγων	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο
9	Η μη υποβολή προσφορών από μικρούς οικονομικούς φορείς λόγω έλλειψης εκπαίδευσης και εμπειρίας στα νέα συστήματα και εργαλεία	☐ Καθόλου ☐ Πολύ	☐ Πολύ Λίγο ☐ Πάρα πολύ	☐ Λίγο

10	Καλύπτει όλα τα θέματα περί προμηθειών ή έχει ελλείψεις;	☐ Ναι ☐ Όχι Αν Όχι παρακαλώ προσδιορίστε: .....
11	Περιέχει ασάφειες;	☐ Ναι ☐ Όχι Αν Ναι παρακαλώ προσδιορίστε: .....
12	Η έλλειψη υποστηρικτικών πληροφοριακών εργαλείων	☐ Ναι ☐ Όχι
13	Ο μη σωστός υπολογισμός στο ΕΣΗΔΗΣ του τύπου κριτηρίων αξιολόγησης για τις δημόσιες συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής)	☐ Ναι ☐ Όχι
14	Πιστεύετε πως χρειάζεται τροποποίηση ο συγκεκριμένος νόμος;	☐ Ναι ☐ Όχι
Θ.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ Ν.4412/2016	
1	Ποιες διαδικασίες Δημοσίων Συμβάσεων Υλοποιήσατε ή/και υλοποιείτε;	
	☐ Ανοικτός Συνοπτικός Διαγωνισμός	
	☐ Απευθείας Ανάθεση	
	☐ Ανοικτός Διαγωνισμός κάτω των ορίων	
	☐ Ανοικτός Διαγωνισμός άνω των ορίων	
	☐ Διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης (άρθρο 32, 32Α Ν.4412/2016)	
	☐ Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση	
	☐ Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε).....	
Ι.	ΕΛΕΓΧΟΣ/ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	
1	Είναι εύκολος ο έλεγχος των Δημοσίων Συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών ως προς την κανονικότητα και νομιμότητα;	☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
2	Η παρακολούθηση των Δημοσίων Συμβάσεων ως προς την εκτέλεσή τους είναι ομαλή;	☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ
3	Ο έλεγχος των Δημοσίων Συμβάσεων για την πληρωμή τους επιτυγχάνεται κανονικά;	☐ Καθόλου ☐ Πολύ Λίγο ☐ Λίγο ☐ Πολύ ☐ Πάρα πολύ